

Handelingen 6-7-8-9-10-11

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1990-1991

Vergaderingen van november 1990

AANLEG FIETSPADEN IN DE NOORDERKEMPEN

ACTUELE VRAGEN

BEROEP BIJ HET ARBITRAGEHOF TOT GEDEELTELIJKE Vernietiging van de
WET OP DE ZIEKENFONDSEN

BESTUURLIJK BELEID

HANDELWIJZE AROL-ANTWERPEN

RECENTE ONTWIKKELINGEN IN NOORD-FRANKRIJK

INTERPELLATIES

VERWELKOMING BUITENLANDSE DELEGATIE

VRIJSTELLING MILIEUHEFFINGEN

WERKGROEP MIGRANTEN

WERKGROEP VROUWEN

Inhoud

Nr. 6 Dinsdag 13 november 1990 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 121

Onderzoek naar taalgroep en woonplaats, blz. 121

Boodschappen, blz. 121

Samenstelling van Commissies

Wijziging onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 121

Werkgroep Migranten

Samenstelling, blz. 121

Regeling van de werkzaamheden, blz. 122

Motie van orde

Aanvulling van de agenda, blz. 122

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer J. Cuyvers tot de heer L. Waltmiel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de handelwijze van AROL-Antwerpen', blz. 122

Sprekers : de heren J. Cuyvers, H. Lauwers, R. Van Rompaey, J. Timmermans, Minister L. Waltmiel, de heer R. Van Hooland

Motie van aanbeveling, blz. 131

Interpellatie van de heer T. Van Parys tot de heer L. Waltmiel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de bescherming van de HuisgrtyTlg te Kruishoutem als landschap,

'Sprekers : de heer T. Van Parys, Minister L. Waltmiel

Interpellatie van de heer J. Timmermans tot de heer L. Waltmiel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening -en Huisvesting, over vijf jaar liberaal beleid inzake ruimtelijke ordening, blz. 134

Sprekers : de heer J. Timmermans, Minister L. Waltmiel

Regeling van de werkzaamheden, blz. 145

Nr. 7 Dinsdag 13 november 1990 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 147

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van mevrouw N. Maes tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het eventueel invoeren van een MER-plicht bij ruilverkavelingsprojecten, blz. 147

Sprekers : mevrouw N. Maes, Minister T. Kelchtermans

Motie van aanbeveling, blz. 151

Interpellatie van de heer R. Van Hooland tot de heer T. Kelchtermans, Gemeen-

schapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de drinkwaterproblematiek in Vlaanderen, blz. 151

Sprekers : de heren R. Van Hooland, J. Cuyvers, Minister T. Kelchtermans

Interpellatie van de heer J. De Bremaeker tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de eventuele afschaffing van het Visserijfonds en de verdere werking van provinciale visserijcommissies, blz. 157

Sprekers : de heer J. De Bremaeker, Minister T. Kelchtermans

Interpellatie van de heer J. Dufaux tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het inzamelen van het klein gevaarlijk afval, blz. 160

Sprekers : de heer J. Dufaux, Minister T. Kelchtermans, de heer J. Caudron

Interpellatie van de heer J. Timmermans tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de noodzaak van een rendementsvol saneringsplan voor het Denderbekken, blz. 162

Sprekers : de heren J. Timmermans, G. Cardoen, J. Caudron, mevrouw L. Nelis-Van Liedekerke, Minister T. Kelchtermans, de heer J. Cuyvers

Interpellatie van de heer M. Van Peel tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de houding van de Vlaamse Executieve ten opzichte van de saneringsinspanningen van de stad Antwerpen, blz. 169

Sprekers : de heren M. Van Peel, L. Hancké, R. Van Hooland, E. Beysen, Minister L. Van den Bossche, de heer W. Verreycken

Regeling van de werkzaamheden, blz. 181

Nr. 8 Woensdag 14 november 1990

Berichten van verhindering, blz. 183

Begrotingsstukken

Indiening en verwijzing, blz. 183

Ontwerpen van decreet

Indiening, blz. 183

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 184

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 184

Samenwerkingsakkoord

Indiening en verwijzing, blz. 184

Moties van de Vlaamse Raad

Indiening, blz. 184

Intrekking, blz. 184

Advies van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 184

Opmerkingen van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 185

Nota van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Indiening, blz. 185

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 185

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 185

Schriftelijke vragen

Indiening, blz. 185

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer L. Dierickx tot de heer L. Waltmiel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over correcte en snelle informatie in verband met inspraak rond het SST-project, blz. 185

Actuele vraag van de heer E. Gryp tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de plannen om naast de elektrische centrales grootschalige verbrandingsovens te bouwen en de ermee samengaande samenwerkingscontracten, blz. 186

Actuele vraag van mevrouw A. Duroi-Vanhelmont tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de vervuiling van de Grote Gete te Budingen, blz. 188

Actuele vraag van de heer J. Loones tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de waterzuivering aan de Westkust en de rioleringswerken te Koksijde, blz. 189

Actuele vraag van de heer R. Van Hooland tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het akkoord over de uitbreiding en/of herschikking van het universitair onderwijs, blz. 190

Actuele vraag van de heer G. Annemans tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het openbaar vervoer, blz. 192

Actuele vraag van mevrouw F. Brepoels tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het uitblijven van de oprichting van een Voerdel, blz. 193

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het uitblijven van de bouw van de brug over het zeekanaal te Puurs-Ruisbroek

Interpellatie van de heer J. Van Eetvelt tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over een spoorwegbrug boven het verbrede zeekanaal tussen Puurs en Boom, blz. 194

Sprekers : de heren E. De Groot, J. Van Eetvelt, Minister J. Sauwens, de heer G. Bossuyt

Interpellatie van de heer J. Van Looy tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de aanleg van fietspaden in de Noordkempen, blz. 197

Sprekers : de heren J. Van Looy, A. Denys, A. Van Aperen, Minister J. Sauwens

Motie van aanbeveling, blz. 201

Motie van aanbeveling van de heer J. Geysels tot besluit van de op 18 oktober 1990 door de heer J. Geysels gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over mogelijke vrijstelling van milieueffingen - 405 (1990-1991) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 202

Sprekers : de heren J. Geysels, J. Dufaux, G. Verhaegen

Motie van de heren A. Denys, W. Peeters en G. Verhofstadt betreffende een beroep bij het Arbitragehof tot gedeeltelijke vernietiging van de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen - 416 (1990-1991) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 203

Sprekers : de heren A. Van Aperen, A. Denys

Verwelcoming van een buitenlandse delegatie, blz. 204

Motie van de heren A. Denys, W. Peeters en G. Verhofstadt betreffende een beroep bij het Arbitragehof tot gedeeltelijke vernietiging van de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen - 416 (1990-1991) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming (Voortzetting), blz. 205

Sprekers : de heren W. Peeters, L. Dierickx, G. Annemans, G. Verhofstadt, G. Moens, H. Coveliers, J. De Roo

Interpellaties (Voortzetting) (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer G. Bossuyt tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de houding van de Vlaamse Executieve ten aanzien van de recente ontwikkelingen in Noord-Frankrijk, blz. 212

Sprekers : de heren G. Bossuyt, W. Luyten, M. Capoen, Minister G. Geens

Motie van aanbeveling, blz. 220

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het

gebruik van het Engels in het onderwijs, blz. 220

Sprekers : de heer E. Van Vaerenbergh, Minister D. Coens, de heren L. Vanhorenbeek, C. Moors, W. Verreycken

Interpellatie van mevrouw A.-M. Neyts-Uytbroeck tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het Nederlandstalig onderwijs te Brussel, blz. 223

Sprekers : mevrouw A.-M. Neyts-Uytbroeck, de heren C. Moors, L. Vanhorenbeek, W. Verreycken, Minister D. Coens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 229

Nr. 9 Dinsdag 27 november 1990

Berichten van verhindering, blz. 231

Boodschap, blz. 231

Samenstelling van Commissies

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 231

Werkgroep Vrouwen

Samenstelling, blz. 231

Ontwerp van decreet betreffende het bestuurlijk beleid - 395 (1989-1990) - Nrs. 1 (+ Errata) tot 12

Algemene bespreking, blz. 231

Motie van orde

Regeling van de werkzaamheden, blz. 232

Sprekers : de heren A. Denys, J. Geysels, G. Verhaegen, L. Hancké, Minister L. Van den Bossche

Regeling van de werkzaamheden, blz. 235

**Nr. 10 Woensdag 28 november 1990
Morgenvergadering**

Berichten van verhindering, blz. 237

Ontwerp van decreet betreffende het bestuurlijk beleid - 395 (1989-1990) - Nrs. 1 (+ Errata) tot 12

Algemene bespreking, blz. 237

Sprekers : de heren L. Peeters, M. Olivier, A. Denys, R. Van Hooland, Minister L. Van den Bossche, de heren H. Suykerbuyk, G. Verhaegen, L. Hancké, J. Dufaux, J. Geysels

Regeling van de werkzaamheden, blz. 262

Bijlage - Vraag om uitleg (Regl. art. 20) Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vraag om uitleg van mevrouw F. Brepoels aan de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de resultaten van de studie van het totaalplan voor de voorkoming, recyclage en verwijdering van afvalstoffen in de provincie Limburg, blz. 264

**Nr. 11 Woensdag 28 november 1990
Middagvergadering**

Berichten van verhindering, blz. 267

Begrotingsstuk

Indiening en verwijdering, blz. 267

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 267

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 267

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 268

Voorstel tot wijziging van het Reglement

Indiening en verwijzing, blz. 268

Motie van aanbeveling

Intrekking, blz. 268

Adviezen van de Raad van State

Indiening en verwijzing, blz. 268

Verslag

Indiening, blz. 268

Motie

Indiening en verwijzing, blz. 268

Opmerkingen van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 269

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 269

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 269

Schriftelijke vragen

Indiening, blz. 269

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van mevrouw F. Brepoels tot de heer L. Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over een mogelijke grindwinning op de Solterheide te Neerglabbeek

Actuele vraag van de heer H. Van Dierden tot de heer L. Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de wijziging van het

gewestplan Neerpelt-Bree in verband met de Solterheide te Opglabbeek, blz. 269

Actuele vraag van de heer R. Van Hooiland tot de heer L. Waltiel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over in het oostelijk deel van West-Vlaanderen geplande industrievestigingen, blz. 270

Actuele vraag van de heer E. Gryp tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de eventuele oprichting van internationale commissies in het kader van het Noordzee-actieplan, blz. 271

Actuele vraag van de heer J. Cuyvers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over recente uitspraken betreffende het OVAM-afvalstoffenplan, blz. 272

Actuele vraag van de heer J. Timmermans tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het uitvoeringsbesluit voor het milieuvergunningsdecreet, blz. 273

Actuele vraag van de heer J. Devolder tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de Schelderadarketen, blz. 274

Actuele vraag van de heer P. Dumez tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de afwerking van het pré-metron te Antwerpen, blz. 275

Actuele vraag van de heer J. Devolder tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de bouw van een kaaimuur en steiger te Zeebrugge en de mogelijke bouw van een nieuw vismijncomplex, blz. 277

Actuele vraag van de heer H. Suykerbuyk tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer,

over de door de Minister ondertekende intentie-verklaring Vlaanderen-Litouwen, blz. 278

Actuele vraag van de heer J. Timmermans tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de omlegging van de gewestweg 42 te Sint-Lievens-Esse-Herzele, blz. 280

Actuele vraag van mevrouw M. De Meyer tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de veerdiensten Hoboken-Kruibeke en Bazel-Hemiksem, blz. 281

Actuele vraag van de heer I. Egelmeers tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de noordelijke ontsluitingsweg van het industrieterrein te Boom, blz. 282

Actuele vraag van de heer G. Janzegers tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de stand van zaken betreffende het politiek verlot, blz. 282

Actuele vraag van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over een mogelijke dubbele grondbelasting in Brabant voor 1991, blz. 283

Ontwerp van decreet betreffende het bestuurlijk beleid
— 395 (1989-1990) — Nrs. 1 (+ Errata) tot 12

Algemene bespreking, blz. 284
Sprekers : de heren R. Van Hooiland, J. Cuyvers, A. Denys

Motie van aanbeveling van de heer J. Cuyvers c.s. tot besluit van de op 13 november 1990 gehouden interpellatie van de heer J. Cuyvers tot de heer L. Waltiel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de handelwijze van AROL-Antwerpen
— 417 (1990-1991) — Nr. 1
Hoofdelijke stemming, blz. 293

Sprekers : de heren R. Van Rompaey, J. Cuyvers, J. Timmermans, A. Denys, W. Peeters

Motie van aanbeveling van de heer A. Van Aperen tot besluit van de op 14 november 1990 gehouden interpellatie van de heer J. Van Looy tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de aanleg van fietspaden in de Noorderkempen
— 420 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 296
Sprekers : de heren A. Van Aperen, G. Verhaegen, J. De Seranno

Motie van aanbeveling van de heer L. Peeters c.s. tot besluit van de op 14 november 1990 gehouden interpellatie van de heer G. Bossuyt tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de houding van de Vlaamse Executieve ten aanzien van de recente ontwikkelingen in Noord-Frankrijk
— 421 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 297
Sprekers : de heren G. Bossuyt, G. Verhaegen, Minister J. Sauwens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 299

Ontwerp van decreet betreffende het bestuurlijk beleid
— 395 (1989-1990) — Nrs. 1 (+ Errata) tot 12

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 299

Sprekers : de heren F. Bosmans, R. Van Rompaey, J. Sleenckx, A. Denys, Minister L. Van den Bossche, de heren J. Dufaux, E. Vandebosch

Regeling van de werkzaamheden, blz. 305

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

– *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

– *De vergadering wordt geopend om 14.05 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

A. Op 't Eynde, W. Van Durme ; gezondheidsredenen.

Jos Bosmans, G. Janzegers; buitenslands.

P. Berben, L. Bril, J. Devolder, E. Flamant, T. Merckx-Van Goey, H. Suykerbuyk, R. Van Steenkiste ; ambtsverplichtingen.

G. Sprockeels ; familieverbindingen.

BEGROTINGSSTUKKEN

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende begrotingsstukken werden ingediend :

– Bijlage V (Begroting Vlaamse Maatschappij voor Watervoorzie-

ning) bij het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het Begrotingsjaar 1991

– 8 (1989-1990) - Nr. 1 - Bijlage V.

– Bijlage VI (Begroting Vlaamse Landmaatschappij) bij het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 8 (1989-1990) - Nr. 1 - Bijlage VI.

– Bijlage VII (Begroting Vlaamse Maatschappij voor Waterzuivering) bij het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 8 (1989-1990) - Nr. 1 - Bijlage VII.

Bijlage VIII (Ontwerp-begroting Belgische Radio en Televisie, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap) bij het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 8 (1989-1990) - Nr. 1 - Bijlage VIII.

Bijlage IX (Begroting Kind en Gezin) bij het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 8 (1989-1990) - Nr. 1 - Bijlage IX.

– Bijlage X (Ontwerp-begroting Vlaamse Huisvestingsmaatschappij) bij het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 8 (1989-1990) - Nr. 1 - Bijlage X.

– Bijlage XI (Ontwerp-begroting Universitair Ziekenhuis Gent) bij het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 8 (1989-1990) – Nr. 1 - Bijlage XI.

– Bijlage XII (Ontwerp-begroting Vlaamse Gemeenschapscommissie) bij het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991

– 8 (1989-1990) - Nr. 1 - Bijlage XII.

Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting en de verschillende ter zake bevoegde commissies.

ONTWERPEN VAN DECREET

Indiening

De Voorzitter : De volgende ontwerpen van decreet werden ingediend :

Voorzitter

- Ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 19 juni 1978 betreffende het Nederlandstalige openbare bibliotheekwerk
— 407 (1990-1991) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Cultuur.
- Ontwerp van decreet tot oprichting van het Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuur als Gewestdienst met Afzonderlijk Beheer
— 408 (1990-1991) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.

VOORSTELLEN VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende voorstellen van decreet werden ingediend :

- Voorstel van decreet van de heer F. Aerts houdende de avicultuur
— 409 (1990-1991) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.
- Voorstel van decreet van de heren A. Denys, G. Verhofstadt en D. Van Mechelen houdende organisatie en erkenning van regionale radio's
— 410 (1990-1991) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor de Media.
- Voorstel van decreet van de heer E. Van Vaerenbergh c.s. houdende instelling van een gemeentelijk milieuinvesteringsfonds ter verdeling van de subsidies voor bepaalde werken, leveringen en diensten die in het Vlaamse Gewest door of op initiatief van de gemeenten worden uitgevoerd
— 412 (1990-1991) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften.

- Voorstel van decreet van mevrouw M. De Meyer houdende oprichting van een sexualiteitslijn voor jongeren in het kader van een anticonceptiebeleid
— 413 (1990-1991) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn en Gezondheid.
- Voorstel van decreet van de heren J. Sleenckx, I. Egelmeers en mevrouw M. De Meyer houdende goedkeuring van het Charter van de Werkzoekende
— 414 (1990-1991) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Economie, Energie en Werkstelling.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : Het volgende voorstel van resolutie werd ingediend :

- Voorstel van resolutie van de heren J. Sleenckx, I. Egelmeers en mevrouw M. De Meyer betreffende de tenuitvoerlegging van een actieplan ter bestrijding van de langdurige werkloosheid
— 415 (1990-1991) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Economie, Energie en Werkstelling.

SAMENWERKINGSAKKOORD

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : Samenwerkingsakkoord tussen de Belgische Staat en het Vlaamse Gewest ter vrijwaring van de Noordzee van nadelige milieu-effecten ingevolge baggerspecie-lozingen in de wateren die vallen onder de toepassing van de Conventie van Oslo
— 406 (1990-1991) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Openbare Werken en Vervoer.

MOTIES VAN DE VLAAMSE RAAD

Indiening

De Voorzitter : De volgende moties werden ingediend :

- Motie van de heren A. Denys en G. Verhofstadt betreffende een beroep bij het Arbitragehof tot gedeeltelijke vernietiging van de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenhuizen
— 411 (1990-1991) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn en Gezondheid.
- Motie van de heren A. Denys, W. Peeters en G. Verhofstadt betreffende een beroep bij het Arbitragehof tot gedeeltelijke vernietiging van de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenhuizen
— 416 (1990-1991) - Nr. 1.

Intrekking

De Voorzitter : De volgende motie werd ingetrokken :

- Motie van de heren A. Denys en G. Verhofstadt betreffende een beroep bij het Arbitragehof tot gedeeltelijke vernietiging van de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenhuizen
— 411 (1990-1991) - Nr. 1.

ADVIES VAN HET REKENHOF

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : Het volgende advies van het Rekenhof werd ingediend :

- Advies van het Rekenhof over het ontwerp van decreet bestuurlijk beleid
— 395 (1989-1990) - Nr. 4.
Verwezen naar de Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften.

OPMERKINGEN VAN HET REKENHOF

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende opmerkingen van het Rekenhof werden ingediend :

- Opmerking van het Rekenhof betreffende het ministerieel besluit van 5 oktober 1990 met betrekking tot herverdeling van basissalocaties (Programma 35).
Verwezen naar de subcommissie voor Financiën en Begroting.
- Opmerking van het Rekenhof betreffende het ontwerp van decreet bestuurlijk beleid – openbaar ambt.
Verwezen naar de Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften.

NOTA VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Indiening

De Voorzitter : De volgende nota van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen werd ingediend :

- Nota van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen over de Vlaamse begroting 1991 - Evaluatie vanuit het SERV-begrotingsadvies dd. 20.06.1990.
Deze nota ligt ter inzage bij het Secretariaat van de Raad.

ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De Voorzitter : De volgende arresten van het Arbitragehof liggen ter inzage bij het Secretariaat van de Raad. Afdeling Openbare Vergadering :

- Arrest nr. 32/90 van 24 oktober

1990 (rolnummers 229, 231, 237 en 238)

- Arrest nr. 33/90 van 24 oktober 1990 (rolnummer 240).

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De Voorzitter : Volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en vorderingen tot schorsing liggen ter inzage bij het Secretariaat van de Raad, Afdeling Openbare Vergadering.

- Rolnummer 235
- Rolnummer 236
- Rolnummer 239
- Rolnummer 243
- Rolnummer 238
- Rolnummer 244.

SCHRIFTELIJKE VRAGEN

(Regl. art. 74)

Indiening

De Voorzitter : Schriftelijke vragen werden ingediend door :

- de heren G. Annemans, J. Ansons, G. Beerden, Jos Bosmans, mevrouw F. Brepoels, de heren P. Breyne, G. Cardoen, J. Caudron, W. Cortois, H. Coveliers, J. Cuypers, A. De Beul, A. Deyns, J. De Roo, M. Desutter, J. Devolder, J. Geysels, G. Janzegers, mevrouw M.P. Kestelijn-Sierens, de heren W. Kuijpers, A. Laridon, J. Loones, mevrouw N. Maes, mevrouw T. Merckx-Van Goey, de heren M. Olivier, L. Peeters, V. Peuskens, J.P. Pillaert, E. Pinoie, A. Schellens, W. Seeuws, J. Sleenckx, H. Suykerbuyk, J. Valkeniers, F. Vandembroucke, D. Van der Maelen, J. Van Eetvelt, P. Van Grembergen, R. Van Hooland, L. Vanho-

renbeek, T. Van Parys, E. Van Rompuy, R. Van Steenkiste, E. Van Vaerenbergh, H. Van Wambeke, F. Vermeiren, W. Verreycken, mevrouw M. Vogels.

ACTUELE VRAGEN (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer L. Dierickx tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over correcte en snelle informatie in verband met inspraak rond het SST-project

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer L. Dierickx tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over correcte en snelle informatie in verband met inspraak rond het SST-project.

De heer Dierickx heeft het woord.

De heer L. Dierickx (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, u heeft wellicht in de kranten gelezen dat onder meer mevrouw Aelvoet heel wat opmerkingen heeft in verband met de manier waarop de informatie- en inspraakprocedure inzake het SST-project door de gemeenten wordt gevoerd.

Mijn vragen zijn de volgende :

Welke instrumenten heeft de Executieve in werking gesteld om de informatie- en inspraakprocedure op het niveau van de gemeenten zo ernstig mogelijk te laten verlopen ?

Is de Vlaamse Executieve van oordeel dat de consultatie van de bevolking, zoals die in het onderzoek op het niveau van de gemeenten wordt georganiseerd, een ernstig bestanddeel vormt van haar besluitvorming ?

De Voorzitter : Minister Walt Niel heeft het woord.

Minister L. Walt Niel (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, het is niet de eerste maal dat in de Raad het probleem van de informatie van de bevolking omtrent het SST-traject ter

Waltniel

sprake komt. Ik verwijs naar het uitvoerig antwoord dat ik heb gegeven op een vraag in dit verband door de heer Janzegers gesteld op 13 juni 1990. Ook de heer Geysels en onze betreurde collega, de heer Vervaeke, hebben dat probleem hier reeds ter sprake gebracht.

Ik zal nogmaals zeer kort de initiatieven ter zake van de Vlaamse Executieve in herinnering brengen. Op 7 februari 1990 heeft de Executieve de organisatie van de informatie- en inspraakmogelijkheden in verband met de SST vastgelegd in een omzendbrief die met de medewerking van collega Kelchtermans werd bezorgd aan alle provinciegouverneurs, arrondissementcommissarissen en colleges van burgemeesters en schepenen. In die omzendbrief werd bepaald dat tussen 1 maart 1990 en 30 april 1990 in elke gemeente een niet-technische samenvatting van het MER en een synthese van het SST-project ter beschikking moest worden gesteld van de bevolking. Bovendien moest tussen 1 maart 1990 en 31 mei 1990 een hoorzitting worden georganiseerd in elk gemeentehuis waar onder meer afgevaardigden van de NMBS de nodige toelichting zouden geven aan de geïnteresseerde bevolking. Ten slotte worden in de omzendbrief de maatregelen opgesomd die noodzakelijk zijn om aan deze aangelegenheid de nodige ruchtbaarheid te geven.

De heer Dierickx zegt dat het MER maar een ondergeschikte rol speelt en maar ter sprake zal komen wanneer de bouwaanvraag wordt ingediend. Dat is niet juist, want het MER werd twee maal ter beschikking van de bevolking gesteld. Een eerste keer in de periode van 1 maart 1990 tot 30 april 1990 en een tweede keer ter gelegenheid van het openbaar onderzoek dat geschiedde voor de wijziging van het gewestplan. Dus lang vóór de bouwaanvraag wordt ingediend heeft de bevolking de kans gehad kennis te nemen van het MER. Dat die consultatie ernstig wordt genomen mag blijken uit het volgend voorbeeld. Precies vanmorgen heb ik aan de Executieve een voorlopige vaststelling van het ge-

westplan Leuven voorgelegd met een wijziging van het oorspronkelijke plan als gevolg van de opmerkingen van de bevolking en de betrokkenen tijdens de hoorzitting.

De Voorzitter : De heer Dierickx heeft het woord.

De heer L. Dierickx : Mijnheer de Voorzitter, als ik de Minister goed heb begrepen wordt twee keer hetzelfde MER aan de bevolking voorgelegd. Hij zegt ook dat de consultatie ernstig is verlopen. Toch zou ik nog twee concrete vragen aan de Minister willen stellen. Wordt inderdaad twee keer hetzelfde document aan de bevolking voorgelegd ?

Minister L. Waltniel : Er is maar één MER, dus kunnen wij geen twee versies van eenzelfde probleem voorleggen. Het ene document is een synthese, het tweede een niet-technische samenvatting.

De heer L. Dierickx : Mijnheer de Minister, wanneer zal die niet-technische samenvatting ter beschikking van de bevolking zijn ?

Minister L. Waltniel : Die was ter beschikking van 1 maart 1990 tot 30 april 1990.

De heer L. Dierickx : Mijnheer de Minister, u blijft er dus bij dat u twee keer hetzelfde document ter beschikking van de bevolking stelde.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer E. Gryp tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de plannen om naast de elektrische centrales grootschalige verbrandingsovens te bouwen en de ermee samengaande samenwerkingscontracten

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer E. Gryp tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting,

over de plannen om naast de elektrische centrales grootschalige verbrandingsovens te bouwen en de ermee samengaande samenwerkingscontracten.

De heer Gryp heeft het woord.

De heer E. Gryp (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, eergisteren lekte in het dagblad Het Volk een plan uit van Electrabel om naast de elektriciteitscentrales een aantal, men spreekt van 5 tot 7, grootschalige huisvuilverbrandingsovens met energierecuperatie op te richten. Dit alles blijkt te kaderen in het masterplan van de OVAM waarbij verbranding inderdaad op de eerste plaats komt.

Mijnheer de Minister, bestaan er momenteel opdrachten van de Executieve, overeenkomsten of samenwerkingsakkoorden met de sector van de elektriciteitsbedrijven voor dergelijke plannen, of, zijn die in de maak ?

Mijnheer de Minister, dit soort plannen past volstrekt in uw privatiseringsbeleid, een privatiseringsbeleid dat wijst op de nefaste evolutie in het milieubeleid.

De plannen spreken over de noodzaak van de verwerking van ongeveer 300.000 ton huishoudelijk afval per oven om de rendabiliteit te kunnen verzekeren. Het gaat hier over investeringen op lange termijn. Op het huidige niveau bedraagt het huisvuilvolume ongeveer 2,3 miljoen ton. Wij stellen bijgevolg vast dat het afvalvolume niet mag verminderen omdat de afval omgevormd wordt tot een noodzakelijke grondstof zodat er een voldoende afvalaanbod moet zijn om de installaties rendabel te houden.

Kan men in dit geval nog spreken van een echt milieubeleid ? Privatisering heeft als resulante dat een zaak van algemeen belang omgebogen wordt naar een zaak van privaat belang, en privaat belang gaat alleen om centen.

Uit reacties van uw coalitiepartner, de SP, leid ik af dat zij met deze plannen niet zo gelukkig is. Bovendien is dit, wat beleid betreft, de wereld op zijn kop zetten. Dat is om afval vragen in plaats van het te ver-

Gryp

mijden. Het is een toepassing van de wet van het behoud van de ellende. Men gaat het afvalprobleem verschuiven. Men krijgt immers problemen met de rookgassen die beladen zijn met toxische stoffen, met PCB's, dioxine enzovoort. Men heeft dan te maken met slakken en met vliegas beladen met zware metalen. Dat is dus een totaal verkeerd beleid.

Graag kreeg ik uw verantwoording ter zake. Zijn er overeenkomsten op komst en zo ja, langs welke weg, via milieuholdings of *intercommunales*? Wat is de stand van zaken van de privatisering van het milieubeleid? Kan u dat beleid verantwoorden in een globaal, voorkomingsbeleid?

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, de heer Gryp vroeg naar mijn visie over het afvalstoffenbeleid en het voorkomingsbeleid dat daarin een belangrijke plaats inneemt.

In het afvalstoffenplan zijn vier pijlers voorzien. De eerste en belangrijkste pijler is het voorkomingsbeleid. De tweede pijler is het recyclagebeleid. De derde pijler — dit is een noodgedwongen feit — is de voorziening van verbrandingsmogelijkheden. De vierde pijler is het storten van het residu, want wat er overblijft moet op de meest milieu-vriendelijke wijze worden verwijderd of gestort.

De verbranding is niet de meest belangrijke pijler van het afvalstoffenplan dat op dit ogenblik ter consultatie aan de Vlaamse gemeenten is voorgelegd. Eind november moeten de bezwarende suggesties binnen zijn. Daarna zal de Vlaamse Executieve de suggesties en adviezen van de gemeenten en de particulieren — dit gebeurt via de GOM — verwerken in een imperatief plan dat voor de volgende vijf jaar het afvalstoffenbeleid in Vlaanderen gestalte moet geven.

Het voorkomingsbeleid hierin is de meest belangrijke pijler, alhoewel dit naar buitenuit niet altijd zo wordt er-

varen. Het zal ook de belangrijkste opdracht worden van de Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij.

Nadien volgt de recyclage en wat dan nog overschiet moet worden verbrand in verbrandingsovens. Hiervoor is een masterplan toegevoegd. Dit plan kan in aantal bladzijden belangrijk lijken, maar komt toch pas op de derde plaats. Het bepaalt dat in Vlaanderen de eerstvolgende twintig jaar een aantal verbrandingsovens moeten worden gesloten of gerenoveerd, waarbij andere ovens in de plaats zullen komen. Deze verbrandingsovens zullen voldoen aan de meest efficiënte technologie die op dit ogenblik ter beschikking is, waarbij de meest strenge emissienormen zullen worden opgelegd. Tevens is als bij komende voorwaarde bepaald dat energierecuperatie noodzakelijk is. De inbreng in het elektriciteitsnet is een dwingende vereiste opdat stroomrecuperatie zou kunnen gebeuren. Ook de aanwezigheid van water is dan een belangrijke voorwaarde. Het is dan ook wenselijk dat het in de nabijheid van water gebeurt.

Het is fout te stellen dat deze vijf verbrandingsovens — sommige scenario's spreken van zeven verbrandingsovens — gelijktijdig zullen worden gerealiseerd. De aanbouw zou progressief verlopen. Tevens zal voortdurend worden bijgestuurd in functie van het succes — ik hoop dat dat zeer groot zal zijn — van het voorkomingsbeleid en het recyclagebeleid.

Er werd ook een vraag gesteld omtrent de concrete afspraken. Er zijn ter zake nog geen concrete overeenkomsten. Het artikel dat in Het Volk is verschenen spreekt over intenties van Electrabel. Zij zijn goed geplaatst — de objectiviteit gebiedt dat — om vanuit hun mogelijkheden inzake de afvalverwerking voor de derde pijler van de vier prioriteiten een rol te spelen aangezien zij meestal over goedgelegen sites beschikken. Zij kunnen rechtstreeks energie valoriseren en zijn meestal in de nabijheid van water ingeplant. Ik herhaal, daarover zijn geen overeenkomsten in uitvoering of in voorbereiding. Dit betekent niet dat er in de toekomst

daarover geen gesprekken mogen plaatsvinden. Hieruit besluiten dat het milieubeleid geprivatiseerd wordt, is echter buiten proportie. In de sector van de waterzuivering werd een belangrijke optie genomen met de NV Aquafin en de NV Vlaamse Milieuholding. Dit gebeurde in uitvoering van het regeerakkoord. De NV Aquafin kan hierdoor als privaatrechtelijke instelling op een soepele manier versneld een investeringsprogramma uitvoeren. Over de vraag of deze zelfde regeling met dezelfde voorwaarden op het gebied van de afvalverwerking zal worden toegepast, heeft de Vlaamse Executieve nog geen enkele beslissing genomen. Ik kan alleen zeggen dat de mogelijkheden van de NV Vlaamse Milieuholding dit mogelijk maken, maar dat is nog iets anders dan besluiten dat er reeds bepaalde intenties aanwezig zijn.

U besluit daaruit bovendien dat onze coalitiepartner ongelukkig zou zijn. Ik denk dat niemand gelukkig is met afval, maar men kan niet voorbijgaan aan het feit dat er nu eenmaal afval is. Dat uw geloof in een voorkomingsbeleid onbegrensd is, dat is uw recht. Ik vervang geloof door hoop. Ik hoop inderdaad dat we afval kunnen voorkomen, maar ik ben er evenzeer van overtuigd dat wij een oplossing moeten vinden voor het afval dat toch nog overblijft. Wij zullen een deel moeten verbranden. Daarom werd de verbranding in het afvalstoffenplan als een derde mogelijkheid behouden.

De Voorzitter : De heer Gryp heeft het woord.

De heer E. Gryp : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik stel echter vast dat u in het masterplan van OVAM enerzijds pleit voor de oprichting van een vijftal grootschalige verbrandingsovens voor huishoudelijk afval en anderzijds voor een voorkomingsbeleid. U wordt dan toch geconfronteerd met het feit dat de rendabiliteit van uw verbrandingsovens op korte termijn een probleem wordt. Indien u echt een voorkomingsbeleid voert, mag men op korte termijn verwachten dat de hoeveelheid afval aanzienlijk vermindert en

Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting T. Kelchtermans (CVP) beantwoordt de actuele vragen van Raadsleden E. Gryp (AGAL EV), A. Duroi-Vanhelmont (SP) en J. Loones (VU)

zal u uw verbrandingsoven niet meer terdege kunnen voeden met hun brandstof, namelijk afval. U zit dus met een contradictie.

U hebt mij onvoldoende antwoord gegeven op de tegenkantingen van uw partner in de regering, de SP, die in een artikel in De Morgen duidelijk heeft gezegd dat afvalverwerking een zaak van algemeen belang is, die niet mag uitgroeien tot een lucratieve markt voor privé-groepen. Op dit aspect bent u onvoldoende ingegaan, maar ik begrijp natuurlijk wel waarom.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van mevrouw A. Duroi-Vanhelmont tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de vervuiling van de Grote Gete te Budingen

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van mevrouw Duroi-Vanhelmont tot de heer Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de vervuiling van de Grote Gete te Budingen.

Mevrouw Duroi-Vanhelmont heeft het woord.

Mevrouw A. Duroi-Vanhelmont (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, toen de SP-mandatarissen op 20 oktober samen met de Minister van Binnenlandse Zaken een bezoek brachten aan de stad Zoutleeuw werden zij door de inwoners van de deelgemeente Budingen uitgenodigd om een kijkje te nemen aan het samenvloeiingspunt van de Grote en de Kleine Gete. Daar constateerden zij dat langs de ene kant een ganse strook helder bleekbruin water stroomde en langs de andere kant een brede zwarte strook die een ondraaglijke reukhinder verspreidde. Ik heb een foto meegebracht waarop men duidelijk het onderscheid ziet tussen de heldere Kleine Gete en de donkere Grote Gete. **(Mevrouw A. Duroi-Vanhelmont toont de foto van op de tribune)** De inwoners beweren dat zij gans het jaar last hebben van een ongelooftelijke reukhinder en dat die in bepaalde periodes, vooral tijdens de warme zomermaanden, tot ver buiten de gemeentegrenzen reikt. Zij spraken dan ook over de Grote Gete als van een open riool.

Mijnheer de Minister, graag had ik vernomen of de kwaliteit van het Getewater geregeld wordt gecontroleerd en of er na de bewuste datum van 20 oktober een controle werd uitgevoerd ? Welke waren de bevindingen ? Indien deze controle niet heeft plaatsgehad, wanneer werd dan de laatste controle door de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij uitgevoerd ? Kan u ook melding maken van de gedane vaststellingen ? Meer bepaald wat de lozingspunten in de Grote Gete betreft rijst de vraag of de lozingsvergunningen goed worden gecontroleerd en of zij ook worden gerespecteerd. Kan u mij ook meedelen welke vaststellingen op dat gebied reeds werden gedaan en welke controles er werden uitgevoerd ?

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, het probleem dat Mevrouw Duroi aansnijdt past eigenlijk in de algemene zorg met betrekking tot de oppervlaktewateren in gans Vlaanderen en moet dus in deze globale benadering worden gesitueerd.

Eerst en vooral kan ik u meedelen dat er geregeld controles worden uitgevoerd, enerzijds in opdracht van het Vlaams Gewest door het Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie en, anderzijds, al naar gelang van de lokaliteit, door plaatselijke laboratoria. Voor de Grote en de Kleine Gete gebeurt dit door de VZW LISEE die de gegevens ter beschikking stelt en door de VMZ die het geheel eveneens geregeld beoordeelt en de coördinatie doet.

De vervuiling en de waterkwaliteit van de Grote Gete is inderdaad heel wat slechter dan deze van de Kleine Gete. Laat ons echter niet te veel onderscheid maken want beide zijn niet van behoorlijke kwaliteit en moeten dus heel wat aan kwaliteit bijwinnen willen zij tegen 1995 aan de waterkwaliteitseisen voldoen die de Vlaamse Executieve heeft vooropgesteld.

Dienaangaande hebben wij in het MINA-plan zelf reeds acties voorzien. In eerste instantie hebben wij de vervuiling aan de bron willen indijken door controle en inspectie op de aangepaste lozingsvergunningen. Tevens hebben wij bepaald dat nauwlettend moet worden toegezien op de veralgemening van lozingsvergunningen, wat niet altijd het geval is.

Er is ten tweede de diffuse verspreiding van de vervuiling door overbemesting en ten derde is er de hele actie rond de waterzuivering zelf die moet gebeuren via de rioolwaterzuiveringsinstallaties, collectoren enzovoort. Daarvoor is trouwens een heel programma opgezet. Dat is de globale benadering.

Het blijft een feit dat in het door u geciteerde probleem ook de suikerfabriek van Tienen een belangrijke aanbreng heeft. Er zijn daar investe-

T. Kelchtermans

ringen in voorbereiding. Tot op heden was er een anaerobe-installatie in gebruik die moet worden aangevuld met aerobe-installatie, wat de hinder zou moeten verminderen. Deze nieuwe installatie zou tegen het einde van dit jaar in gebruik moeten worden genomen. Dat zijn de voorhanden liggende gegevens.

Inpikkend op uw suggestie denk ik dat wij met het bekkencomiteé rond de Demer, waartoe ook de Kleine en de Grote Gete behoren, een geschikt instrument hebben om alle partners bijeen te brengen die rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken zijn bij de waterkwaliteit en de milieuzorg. Wanneer deze regelmatig rond de tafel komen kan daar een zekere coördinatie worden gevormd, zowel naar de bedrijven, de gemeenten als naar de milieuverenigingen toe.

Op die manier kunnen wij op korte termijn tot een geheel van inspanningen komen ten behoeve van de waterkwaliteit. Dat vereist in eerste instantie een strikte controle van alle bestaande lozingsvergunningen, eventueel een verbetering of verstrenging van de lozingsvoorwaarden maar zeker een regularisering of het sluiten indien nodig van de bedrijven die onrechtmatig lozen in de Demer of haar bijrivieren. Ik denk dat dit nog altijd de meest prioritaire onmiddellijke aanpak is die geen investering vraagt, alleen een coördinatie van de bestaande werkzaamheden.

De Voorzitter : Mevrouw Duroi heeft het woord.

Mevrouw A. Duroi-Vanhelmont : Mijnheer de Minister, ik dank u voor uw omstandig antwoord, maar ik had het eerder over de concrete maatregelen in verband met de lozingspunten. Er is niet alleen de suikerraffinaderij die lozingsverricht in de Grote Gete, maar ook de Citrique Belge. Ik denk dat wij op termijn meerdere controles op de waterkwaliteit moeten doen teneinde de bedrijven aan te manen zich te houden aan de voorwaarden of bij komende investeringen te doen. Uit uw antwoord maak ik echter op dat de suikerraffinaderij bij komende investeringen zal doen.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer J. Loones tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de waterzuivering aan de Westkust en de rioleringswerken Koksijde

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Loones tot de heer Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de waterzuivering aan de Westkust en de rioleringswerken Koksijde.

De heer Loones heeft het woord.

De heer J. Loones (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijn vraag betreft de werken in verband met de waterzuivering van de Westkust. Er zijn op het ogenblik grootscheepse werken aan de gang in Koksijde. Allereerst wil ik de Minister danken omdat het dossier zeer snel is opgevolgd.

Dit dossier is ontstaan naar aanleiding van de vervuiling van het water aan de Westkust. Er zijn op het ogenblik een aantal zeer grote problemen die kaderen in een zeer eigenaardige situatie.

Mijnheer de Minister, uw bestuur, namelijk de VMZ, is opdrachtgever voor deze werken en heeft de aannemer aangeduid. Blijkbaar zou deze bouwheer ervoor moeten zorgen dat alles in goede orde verloopt.

Men heeft op zeker ogenblik vastgesteld dat er een vergunning voor waterontginning ontbrak. De IWVA, een maatschappij die ons intussen bekend is, heeft klacht ingediend voor verboden waterontginning. Naar verluidt zou een debiet ontgonnen worden tot ongeveer 3000 m³ per dag door de ondergrondse rioleringswerken.

Door AROL werden de zegels gelegd op de installatie. Dat is al enige weken geleden en de werken liggen

nog altijd stil. Het gevolg is verkeersellende en een handelswijk die geheel afgesloten is.

Uw diensten zijn nauw betrokken bij het zoeken naar een oplossing die naar mijn mening inderdaad bij uw diensten ligt. Er moet een vergunning worden aangevraagd en verleend. Een bijzondere voorwaarde zou moeten zijn dat het water dat gewonnen wordt opnieuw wordt geïnfiltreerd.

Er zijn ook praktische moeilijkheden die blijkbaar alleen kunnen worden opgelost door een firma uit Nederland. Men moet er dus vreemde know how bij betrekken.

Onze zorg gaat in de eerste plaats uit naar het tijdsbestek waarin een oplossing kan worden gevonden en in de tweede plaats naar het financieel gevolg van die moeilijkheden. Vallen de kosten ten laste van het Vlaams Gewest of van de gemeente ?

Ik zou het waarderen indien ik over deze elementen een antwoord zou krijgen. **(Applaus bij het publiek)**

De Voorzitter : Ik vestig er de aandacht op dat van het publiek geen enkele reactie is toegestaan.

Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, de vragen kunnen tegenstrijdig lijken. Ons opzet was om zo vlug mogelijk te komen tot de zuivering van het oppervlaktewater, om de kwaliteit van het Noordzeewater in belangrijke mate te beïnvloeden en om in voldoende drinkwater te voorzien.

Deze opdrachten zijn prioritair maar ik stel vast dat ze elkaar doorkruisen waardoor ze elkaars uitvoering hinderen.

De bepalingen van het grondwaterdecreet moeten worden toegepast. Er is ook het besluit van de Executieve dat de vergunning regelt en precies omschrijft wanneer een dergelijke vergunning moet worden aangevraagd. Dat houdt in dat van zodra een bepaald aantal kubieke meter water wordt opgepompt een vergunning nodig is. In dit geval moet vol-

T. Kelchtermans

gens het besluit van de Vlaamse Executieve van 27 maart 1985 het college van burgemeester en schepenen de vergunning verlenen.

Ik moet de heer Loones tegenspreken want de aannemer heeft de vergunningsaanvraag ingediend met betrekking tot deze werken. De vergunning moet door de bouwaannemer worden aangevraagd. De VMZ kan hierdoor niet formeel in gebreke worden gesteld. Het besluit van de Vlaamse Executieve stipuleert trouwens duidelijk dat in dit geval de aanvraag door deze die de winning doet moet worden gedaan. Dat gebeurde ook.

Ik betreur dat hierdoor de werken aanzienlijk worden vertraagd. Het was onze bedoeling zo snel mogelijk een regeling in der minne voor te stellen, zodat er minder zou moeten worden gepompt, zonder evenwel het grondwaterdecreet, noch het besluit van de Vlaamse Executieve, geweld aan te doen. Dit blijkt echter technisch niet mogelijk zodat alleszins een vergunning door het college van burgemeester en schepenen is vereist. De IWVA uitte immers bezwaren gezien de gevaren verbonden aan het pompen; inderdaad, zij hebben hun waterwinning nodig voor de watervoorziening in de Westkust.

Dit heeft geenszins financiële gevolgen voor het Vlaams Gewest, vermits de kosten ten laste van de aannemer zijn. De aannemer zal ter zake voorstellen moeten doen. Ik zal blijven zoeken naar een oplossing om deze noodzakelijke collectorwerken op korte termijn te realiseren.

De Voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer J. Loones : Mijnheer de Voorzitter, een belangrijk element in het antwoord van de Minister is dat de financiële lasten ter zake door de aannemer worden gedragen. Ik vermoed echter dat er een contradictie zal zijn met het lastenboek. Inderdaad, indien de noodzaak van de vergunning niet in het lastenboek is ingeschreven zal dit ongetwijfeld door de aannemer worden opgeworpen.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer R. Van Hooland tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het akkoord over de uitbreiding en/of de herschikking van het universitair onderwijs

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Van Hooland tot de heer Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het akkoord over de uitbreiding en/of de herschikking van het universitair onderwijs.

De heer Van Hooland heeft het woord.

De heer R. Van Hooland (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, de drie Vlaamse meerderheidspartijen hebben een politiek akkoord gesloten over de uitbreiding en de herschikking van het universitair onderwijs.

Dat akkoord werd in Vlaanderen op gemengde gevoelens onthaald. De RUG heeft het bijzonder moeilijk omdat er 584 studenten niet worden gefinancierd. Dit is voornamelijk het geval in de richting milieusanering. In de landbouwfaculteit zijn 39 studenten van de groep D niet gefinancierd.

Heel wat reacties in Vlaanderen zijn gebaseerd op het gebrek aan informatie; daarom vraag ik opheldering.

Mijnheer de Minister, wat is de filosofie en de rationaliteit van deze universitaire expansie en herschikking van de programma's?

Wat zijn de financiële en budgettaire implicaties?

Is er voor een dergelijke herschikking en expansie van het Vlaams universitair onderwijs geen strategie noodzakelijk?

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, de vragen van de heer Van Hooland verdienen eigenlijk een heel uitgebreide bespreking, maar dan op een geschikt moment. In de Commissie voor Onderwijs zijn wij uitvoerig ingegaan op deze problematiek bij de bespreking van de begroting. Ik kan hier onmogelijk alle elementen van die bespreking herhalen. Overigens komt er in de Openbare Vergadering nog een bespreking van de begroting en dan kunnen wij ongetwijfeld dieper ingaan op deze problematiek.

Ik geef toe dat wij nog niet de kans hebben gehad in dit halfroond in te gaan op de gestelde vragen omdat wij bezig zijn met het opbouwen van de grote principes, vanuit een fundamentele visie. Hiervoor verwijs ik weer naar de bespreking van de begroting in de Commissie, waar wij de uitgangspunten van ons beleid ter zake hebben geschetst. Zoals ik reeds heb gezegd, zal ik hier graag verder op ingaan wanneer de onderwijsbegroting in de Openbare Vergadering wordt besproken.

Terwijl het overleg bezig is, gaan er hier en daar stemmen op van allerlei belangengroepen. Dat weet ik. Wij, de politiek-verantwoordelijk, hebben de opdracht om in deze materie het algemeen belang in het oog te houden. Ook in het licht van de Vlaamse autonomie moeten wij ervoor zorgen dat de universitaire wetgeving in Vlaanderen zo wordt aangepast dat de universiteiten zich dynamisch kunnen ontwikkelen in de Europese context. Daarbij komen natuurlijk ook onderwerpen als de academische graden, de financiering en de autonomie aan bod. Daarover wordt reeds sedert geruime tijd permanent overleg gepleegd met alle Vlaamse universiteiten in het kader van de VLIR. Ik hoop dat het overleg zo spoedig mogelijk kan worden afgerond en dat die bespreking het beleid nieuwe impulsen zal geven.

In het regeerakkoord stond dat wij een oplossing zouden vinden voor dit probleem. Ik herinner hier alleen maar aan de passus met betrekking tot de oplossing van de leefbaarheidsproblematiek van sommige instellingen, meer bepaald van het LUC. Dat

Coens

debat is niet eenvoudig, het probleem is niet eenvoudig en de oplossing is dat ook niet.

Vanuit de universitaire middens kon niet direct een oplossing worden geboden. Wij moesten dus een beleid uitwerken om daaraan wel een oplossing te geven teneinde te voorkomen dat bepaalde specifieke problemen inzake leefbaarheid de hele operatie in het gedrang zouden brengen.

Ik heb de verantwoordelijken ter zake van de meerderheid — en in een democratie is dat normaal — samengebracht om te zoeken naar een oplossing. Wij hebben dit gedaan bij gebrek aan degelijke inbreng vanwege de betrokken middens. Wij hebben wel nuttig gebruik kunnen maken van de adviezen van de VLIR en van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid.

Eén element is belangrijk : men pleit voor de leefbaarheid van alle instellingen met de verzekerde financiering als uitgangspunt. Men pleit ook voor meer autonomie en men laat expliciet een opening naar de uitbreidingsmogelijkheid van de kandidaturen. Zo wil men een groter aantal studenten stimuleren tot universitaire studies. Het is niet de bedoeling de studenten te verschuiven van de ene instelling naar de andere, men wil echter een hoger potentieel van academisch geschoolden bereiken.

Uitgaande van de hogervermelde gegevens hebben wij een aantal zaken besproken en een consensus bereikt die ons toelaat, zo vlug als mogelijk, alles te finaliseren. Zo werd geopteerd voor een beperkte uitbreiding van kandidaturen in Antwerpen, ik denk hier onder meer aan de kandidaturen landbouw. Dit verhoogt de leefbaarheid van de instelling en er wordt ook tegemoet gekomen aan een regionale behoefte. Ook in Kortrijk wordt het bestaande aanbod uitgebreid met de kandidaturen Toegepaste Economische Wetenschappen. In Limburg wordt de Economische Hogeschool Limburg geïntegreerd in het Limburgs Universitair Centrum.

Wij zijn dus uitgegaan van de idee dat een beperkte uitbreiding van de

kandidaturen mogelijk is — wij hebben ons daarbij gebaseerd op adviezen van de VLIR en de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid — wanneer daardoor méér studenten de mogelijkheid krijgen universitaire studies te volgen. Voorwaarde is dat de uitbreiding beantwoordt aan de regionale behoeften en aansluit bij wat men aan een bepaalde instelling reeds heeft. Ik denk dat men die elementen terugvindt in de oplossing die de meerderheid heeft voorgesteld.

Men heeft gevraagd wat de kostprijs van die operatie zal zijn. Dat is moeilijk in absolute cijfers weer te geven. De kostprijs zal grotendeels afhangen van het aantal studenten die van de kandidatuursuitbreiding zullen gebruik maken. De financiering is namelijk voor een groot stuk afhankelijk van het aantal ingeschreven studenten.

In de nieuwe financieringswet wordt een grotere stabiliteit inzake de financiering van de universiteiten ingebouwd. Immers men verstrekt niet alleen onderwijs in functie van het aantal studenten, ook het wetenschappelijk onderzoek is van belang en daarbij speelt het aantal een minder doorslaggevende rol. Dat is echter een aparte problematiek.

Een beperkte aanpassing van de kandidaturen zal wel iets meer kosten maar de precieze meerkost hangt af van het succes ervan. Verder moet men rekening houden met meeruitgaven ingevolge de integratie van de Economische Hogeschool Limburg in het LUC. Dat is de feitelijke meerkost. Ter zake werden verschillende ramingen gemaakt en zeer recent werden, met de hulp van het LUC zelf, studies verricht. Op kruissnelheid zou dit, zowel qua onderwijs als qua sociale betoelaging van de studenten, na vijf jaar 150 miljoen frank kunnen zijn. Wij zijn er steeds van uitgegaan dat voor de financiering uit de reconversie-enveloppe kan worden geput. Verder wil ik nogmaals duidelijk stellen dat, indien er meer kosten komen, dit het gevolg is van een verhoging van het aantal studenten die zich aanbieden in de richting landbouwwetenschappen.

In Antwerpen bestaat reeds de rich-

ting wetenschappen. Ik denk dat daar dan ook verschuivingen zullen plaatsvinden, maar vermits ook de kandidaturen bio-technologie daar worden verzekerd zal men weinig of geen expliciete meerkosten kennen.

Hetzelfde geldt voor Kortrijk, hoewel men moet rekening houden met een mogelijke verschuiving vanuit Antwerpen en Leuven, maar dat is moeilijk te ramen. Ik denk dat door het aanbod toch wel wat meer studenten naar de universiteit zullen gaan die anders misschien hun weg zouden vinden in het hoger onderwijs van het korte type, vermits daar geen economisch hoger onderwijs van het lange type bestaat. Ik stel dat er omwille van de ligging ook een aantal studenten naar Wallonië gingen. Al deze punten maken een precieze raming moeilijk, maar wij komen daar graag op terug.

Wij hebben een alomvattend voorontwerp van universitaire wetgeving klaar waarover de Vlaamse Raad zich zal moeten uitspreken. Het overleg met de betrokken sector is nog aan de gang. Ik hoop dat het overleg tijdens de eerstkomende weken kan worden afgerond, zodat het ontwerp via de Executieve in de Commissie en in de Raad kan worden besproken. Wij moeten voor deze problematiek de nodige tijd uittrekken, want dit is een zeer geschikt moment om uitspraken te doen over een belangrijk element in de toekomst van Vlaanderen, namelijk het universitair aanbod en de werking van de universiteiten.

Het gaat ons niet alleen om de uitbreiding ; wij wensen ook decretaal de aanzet te geven naar rationalisatie en eventueel programmatie, maar vooral naar samenwerking. De bereidheid daartoe groeit. Wij mogen ons niet laten afleiden door een paar elementen waarvan we nu, politiek gezien, de hypotheek moesten lichten. Wij zullen dit trachten te plaatsen in een allesomvattend geheel. Ik ben ervan overtuigd bij u en bij de gehele Vlaamse Raad de bereidheid te vinden om daaraan opbouwend mee te werken. Dat is het belangrijkste wat wij ter zake kunnen doen tijdens de eerstkomende weken en

Coens

maanden met het oog op de toekomst van Vlaanderen.

De Voorzitter : De heer Van Hoo-land heeft het woord.

De heer R. Van Hooiland : Mijnheer de Minister, ik dank u voor dit eerlijk antwoord in deze ingewikkelde materie. Ik wens de nadruk te leggen op uw bewering dat het de universiteiten zelf zijn die niet tijdig tot een overeenkomst zijn gekomen, zodat men gedwongen was naar een dergelijk akkoord te evolueren. Ik stel bijgevolg dat men het ons, politici en beleidsvoerders, dan ook niet moet aanwrijven, zoals men nu doet. Daarom heb ik niet gearzeld om deze problematiek in de Vlaamse Raad ter sprake te brengen. Neem mij niet kwalijk als het een beetje voorbarig is.

Verder ga ik met u akkoord om te zeggen dat rationalisatie inderdaad nodig is. Misschien moeten ook meer financiële middelen ter beschikking worden gesteld van de universiteiten, zowel voor onderwijs als voor onderzoek, want vele universiteiten en universitaire centra in Vlaanderen doen zich, terecht of onterecht, als echte armoezaaiers voor. Ik meen dat wij er goed aan doen na te gaan of we naast sanering ook niet aan investering moeten doen. Want daarover gaat het : niet de kosten verhogen, maar meer investeren in het universitair onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen. **(Aplaus bij de VU)**

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens : Mijnheer de Voorzitter, sta mij toe een aanvulling te geven.

Vorige week vergaderde de Raad van de Ministers van Onderwijs van de 12 landen van de Europese Gemeenschap. Ik zal aan de leden van de Commissie de betrokken documenten overmaken, meer bepaald in verband met de financiële inspanning die van overheidswege in de 12 landen voor het onderwijs in het algemeen en voor het universitair onderwijs in het bijzonder wordt gedaan.

Wij komen daar niet zo slecht uit als de " universiteiten willen doen geloven. Ik ken de cijfers niet uit het hoofd, maar wij komen op de vierde plaats voor het universitair onderwijs. Wij bekleden dus niet de eerste plaats, maar zeker niet de laatste. Ons systeem is onvergelykbaar met de systemen van andere landen, meer bepaald inzake openheid en democratie, wat nergens anders in Europa in die mate het geval is. **(Onderbreking door mevrouw N. Maes)**

Sta mij toe daarop in te gaan. Sedert 1981 maak ik deel uit van de Raad van Ministers van Onderwijs ; het is nu voor de eerste maal dat er een ombuiging van de standpunten valt waar te nemen. Wij stonden sedert jaren moederziel alleen. Nu erkent men ook in andere landen dat een andere benadering zal moeten worden ontwikkeld. Een benadering die in de zin gaat van ons systeem, gekenmerkt door openheid en vrijheid.

Op het overleg in Italië heb ik kunnen vaststellen dat men nu met belangstelling luistert naar wat wij ter zake hebben gezegd. Mevrouw Maes weet immers dat wij in een moeilijke houdbare situatie terecht gekomen waren ; nu beseft men in de betrokken landen dat men het anders moet gaan zien : een eigen inbreng van onderwijs binnen de Europese politiek in het algemeen en het herzien van de behoudsgezinde politiek ter zake.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer G. Annemans tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het openbaar vervoer

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer G. Annemans tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het openbaar vervoer.

De heer Annemans heeft het woord.

De heer G. Annemans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, gisteren werd in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad een ordonnantie goedgekeurd betreffende de organisatie van het openbaar vervoer in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Zoals u weet ging de oude MIVB op in de nieuwe MIVB, waarbij alle oude rechten en verplichtingen van de oude MIVB, alsmede alle activa en passiva, werden overgenomen. Bepaalde lijnen van de MIVB strekken zich uit buiten het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tot in het Vlaams Gewest.

Het advies van de Raad van State betreffende bedoelde ordonnantie zegt, ingevolge artikel 92bis, paragraaf 2, punt C, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, gewijzigd door de bijzondere wet van 8 augustus 1988 : Sluiten de Gewesten in ieder geval samenwerkingsakkoorden voor de regeling van de aangelegenheden die betrekking hebben . . . op de diensten van gemeenschappelijke stads- en streekvervoer. . . , die zich uitstrekken over meer dan één Gewest. . . ."

Volgens de inlichtingen die aan de Raad van State werden verschaft, werd er geen enkel samenwerkingsakkoord gesloten tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Vlaams Gewest. Ze doen daar dus maar wat, althans voor zover ik kan nagaan, en wij laten blijkbare maar doen !

Mijn vraag is : hebt u al een actie ondernomen bij het Arbitragehof om die ordonnantie te bestrijden of minstens aan te dringen op een samenwerkingsakkoord of een herziening van die Brusselse Hoofdstedelijke ordonnantie ? Mijs inziens hebben wij daar als Vlamingen niet alleen het recht toe maar ook de plicht.

De Voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister J. Sauwens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, een beroep bij het Arbitragehof is pas ontvankelijk zes maand na bekendmaking van het besluit. Wij hebben er kennis van genomen dat gisteren een ordonnantie in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad werd goedgekeurd. De Brusselse Executieve heeft deze or-

Sauwens

donnantie nog niet bekrachtigd, zodat wij op dit ogenblik nog geen stappen bij het Arbitragehof kunnen zetten.

Het is onjuist dat een samenwerkingsakkoord moet bestaan. De Interministeriële Conferentie voor Ministers van Verkeer en Infrastructuur heeft op 5 juli laatstleden gezamenlijk beslist dat een dergelijk samenwerkingsakkoord niet nodig is. Er is inderdaad geen verband tussen de oprichting van een nieuwe vervoermaatschappij en het bedoelde samenwerkingsakkoord. Dit bezwaar werd trouwens door de Raad van State niet geformuleerd toen de Waalse of de Vlaamse Vervoermaatschappij werd opgericht.

De Voorzitter : De heer Annemans heeft het woord.

De heer G. Annemans : Mijnheer de Voorzitter, ik stel vast dat de Minister de Raad van State hier ongelijk geeft en er zich verder niets meer van aantrekt. Q

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van mevrouw F. Brepoels tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het uitblijven van de oprichting van een Voercel

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van mevrouw Brepoels tot de heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het uitblijven van de oprichting van een Voercel.

Mevrouw Brepoels heeft het woord.

Mevrouw F. Brepoels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, collega's, op 28 juni laatstleden werd een door de meerderheidspartijen ondertekende motie bijna unaniem goedgekeurd. 104 leden van deze Raad vroegen in deze motie van aanbeveling aan de Vlaamse Regering een Voercel op te richten, waar-

van zowel alle Gemeenschapsministers, het provinciebestuur en de Vlaamse gemeenteraadsleden uit Voeren deel zouden uitmaken.

De bedoeling van deze Voercel is een gecoördineerde aanpak mogelijk te maken van een aantal dossiers waarin op dit ogenblik weinig of geen resultaat wordt geboekt.

Vandaag zijn wij bijna vijf maand later en ik stel vast dat deze Voercel nog steeds niet is opgericht.

Mijn vraag aan de Voorzitter van de Vlaamse Regering is heel kort maar concreet : wanneer denkt u, samen met de Executieve, tot een concrete uitvoering van de oprichting van deze Voercel over te gaan ?

De Voorzitter : Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, de vraag van mevrouw Brepoels doet mij terugdenken aan de Voercel die in de jaren 1983-1985 heeft bestaan. Inderdaad, in de schoot van de toenmalige Executieve werd ook een Voercel opgericht. In deze Voercel zetelden de Ministers van de Vlaamse Regering van alle partijen en de vertegenwoordigers van de provincie Limburg. Het was een vrij grote vergadering die ikzelf voorzat. Zij kwam een paar keer bijeen, maar dit initiatief heeft eigenlijk geen resultaat opgeleverd.

In de regeringsverklaring hebben wij uitdrukkelijk gezegd bijzondere aandacht te zullen besteden aan de gemeenten met een gemengd taalstatuut. Dit zijn in grote lijnen de zes randgemeenten rond Brussel en Voeren, met abstractie van Herstappe en een paar andere. Wij hebben gezegd onze bevoegdheden aldaar integraal te zullen uitoefenen. Deze bevoegdheden liggen vooral op het vlak van de voogdij, die volledig door de bijzondere wet wordt geregeld en zowel naar de geest als naar de letter van de bijzondere wet wordt uitgeoefend. Deze voogdijbevoegdheden worden zowel door de Minister van Binnenlandse Aangelegenheden, als door alle andere Ministers in hun betrekkingen met de gemeenten correct nageleefd.

In een aanbeveling tot de uitvoerende macht heeft de Vlaamse Raad een re-

solutie tot oprichting van een Voercel goedgekeurd. Ik heb deze resolutie aan de Vlaamse Executieve voorgesteld, zoals ik dat doe met alle resoluties van aanbeveling die uit de Vlaamse Raad komen, waaraan trouwens steeds de nodige aandacht wordt besteed. Bij de bespreking van de resolutie in de Vlaamse Executieve heb ik mijn collega's verzocht mij ter zake vóór 24 oktober 1990 hun bevindingen mede te delen. Het gaat hier voornamelijk om de problemen waarmee zij worden geconfronteerd en de door hen genomen en nog te nemen initiatieven.

Enkele collega's hebben daarop geantwoord ; aangezien ik hier mondeling antwoord verstrek zal ik geen namen noemen om er zeker van te zijn niemand onder hen te vergeten. Op basis van deze antwoorden zullen wij beraadslagen over de globale initiatieven, die moeten worden genomen. Sommige collega's hebben mij geantwoord dat zij geen initiatieven hebben genomen en evenmin overwegen er te nemen.

Wat de grond van de zaak betreft herhaal ik, zoals ik reeds in het kader van de besprekingen over de zes gemeenten rond Brussel met een bijzonder taalstatuut heb gezegd, dat het Vlaamse gemeenten zijn zoals alle andere. Ik zal mij niet laten vangen met het instellen van een speciale structuur voor deze zes gemeenten. Op die manier zou ik impliciet erkennen dat het om iets speciaals gaat. Deze gemeenten maken deel uit van Vlaanderen zoals dat tevens het geval is voor Voeren.

De strikte toepassing van de voogdijregeling is essentieel. Een aantal van die gemeenten kunnen wél de bijzondere zorg van de ene of de andere Minister wegdragen, wanneer specifieke problemen rijzen, bijvoorbeeld inzake werkverschaffing, reconversie, enzovoort. Wat dit laatste betreft merk ik op dat Voeren deel uitmaakt van het globale reconversiebeleid vervat in het toekomstcontract Limburg. Ook voor Voeren wordt geen afzonderlijk ke regeling aangehouden.

Voor de culturele infrastructuur werd reeds veel gedaan. Dat gebeurde speciaal met de bedoeling onze cultuur en taal op een eminente wijze aan bod te laten komen, gelet op het feit dat

Geens

het om gemeenten gaat met een culturele diversiteit. Het gaat niet enkel om de Franse cultuur, maar voor de gemeenten rond Brussel, ook om andere culturen, ingevolge de aanwezigheid van een groot aantal buitenlanders.

Er werd geen Voercel opgericht aangezien de Executieve daartoe nog geen beslissing heeft genomen. Wij zullen, op basis van de antwoorden van alle collega's inzake hun intenties dienaangaande, een globaal besluit nemen.

De Voorzitter : Mevrouw Brepoels heeft het woord.

Mevrouw F. Brepoels : Mijnheer de Voorzitter, de Voorzitter van de Vlaamse Regering verwijst naar de werking van de vorige Voercel. Dat heeft weinig te maken met mijn vraag.

Deze Vlaamse Regering stelt in haar regeerakkoord duidelijk dat zij, samen met de Vlaamse Voerenaars, de prioriteiten wil bepalen, wat dus wél een voorkeurbeleid veronderstelt. Het kan zijn dat de Voorzitter van de Executieve een andere mening is toegedaan, maar zo staat het nu eenmaal duidelijk in het regeerakkoord, een akkoord tussen verschillende partijen.

De Voorzitter van de Executieve verklaart dat hij over een eventuele oprichting een bespreking in de Executieve wenst en heeft dus een inventaris van de intenties aan alle Gemeenschapsministers gevraagd. Dat is op dit moment niet nodig vermits alle Ministers dat reeds in juni hebben gedaan naar aanleiding van mijn interpellatie, op basis waarvan de Voorzitter van de Executieve mij trouwens een gedetailleerd overzicht van de vroegere en toekomstige initiatieven kon geven.

Wat wel dringend noodzakelijk is, is een gecoördineerde aanpak, taak die, naar onze mening, precies kan geschieden in een Voercel.

Mijnheer de Minister, ik herinner u eraan dat het de Vlaamse Raad, en niet ikzelf, is geweest die aan u en alle Gemeenschapsministers de opdracht heeft gegeven om een Voercel op te richten. Een motie van aanbeveling houdt toch een zekere opdracht in, waarvan mag worden ver-

wacht dat die ook zal worden uitgevoerd. Als u persoonlijk meent dit niet te moeten doen, dan zal ik met collega's uit andere partijen erover beraadslagen om een nieuwe motie van aanbeveling in te dienen. Deze zou dan misschien een motie van wantrouwen kunnen worden ten opzichte van de politieke keuzes die u meent te moeten maken.

Ik kan mij tenslotte moeilijk voorstellen dat andere leden van de Executieve zich achter uw mening zouden scharen.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

INTERPELLATIES (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het uitblijven van de bouw van de brug over het zeekanaal te Puurs-Ruisbroek

Interpellatie van de heer J. Van Eetvelt tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over een spoorwegbrug boven het verbrede zeekanaal tussen Puurs en Boom

De Voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van de heer De Groot tot de heer Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het uitblijven van de bouw van de brug over het zeekanaal te Puurs-Ruisbroek en van de heer Van Eetvelt tot Minister Sauwens, over een spoorwegbrug boven het verbrede zeekanaal tussen Puurs en Boom.

De heer De Groot heeft het woord.

De heer E. De Groot (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, zowel voor de Rupelstreek als voor Klein-Brabant en het Vaartland is een vlotte spoorverbinding met Antwerpen van groot belang.

In deze uiteenzetting zal ik mij echter beperken tot de Rupelstreek, aangezien Senator Van Eetvelt hier zo dadelijk het woord zal voeren en hij voor zijn eigen regio uiteraard meer bevoegd is.

Toen in 1983 in het kader van besparingen de lijn 52 Boom-Antwerpen in het gedrang leek te komen, steeg uit heel de streek hevig protest op. Voordien had men immers miljarden geïnvesteerd voor de elektificatie van deze spoorverbinding en waren er verschillende nieuwe stations gebouwd.

De werken die voor het sluitstuk moesten zorgen voor een lijn Puurs-Boom-Antwerpen werden echter niet uitgevoerd. Het gaat over de bouw van de spoorbrug over het Zeekanaal.

Ofschoon men na de afbraak van de vorige spoorbrug in 1979 op een spoedige vervanging van deze constructie had mogen rekenen, bleef deze hooploos in het dak steken.

Meer dan tien jaren zijn er verlopen en ondertussen heeft men nog geen hoopvol nieuws mogen ontvangen.

Integendeel, in de Gazet van Antwerpen van 23 augustus 1990 verklaarde de algemeen directeur van de NMBS, Etienne Schoupe het volgende : Als de Vlaamse Verkeersminister Sauwens niet snel over de brug komt, dan sluiten wij de spoorlijn Antwerpen-Boom definitief voor het reizigersverkeer. Verder verklaarde hij dat de lijn 52 tot verdwijnen gedoemd is indien de brug over het Zeekanaal er niet komt, aangezien de leefbaarheid van de spoorlijn afhankelijk is van Klein-Brabant. De heer Schoupe ging zelfs zo ver om te verklaren dat Sauwens Klein-Brabant straft.

Met de voorafgaande wetenschap dat ook de Rupelstreek het gelag zal betalen willen wij toch klaar en duidelijk het standpunt van de Minister in deze zaak kennen.

Het is immers zo dat door een aantal collega's van het Parlement stappen werden gezet om het dossier in beweging te krijgen. Zij werden echter van het kastje naar de muur gestuurd, van de nationale Minister naar de Gemeenschapsminister.

Dit is natuurlijk het grote voordeel van onze onvolprezen Staatshervorming die in 1988 werd doorgevoerd : de ontelbare Ministers kunnen hun verantwoordelijkheid gemakkelijk ontvluchten en op een collega afschuiven.

Dat een dergelijke situatie kan blijven

De Groot

bestaan op een moment dat iedereen er zich van bewust wordt dat de kilometerslange files voor een deel moeten opgelost worden door een efficiënt functionerend openbaar vervoer en dat alle beleidsverantwoordelijk ken de mond vol hebben van de verbetering ervan, grenst aan het ongelooflijke.

Enige tijd geleden werd in een TV-programma gewag gemaakt van de onvoltooide symfonie. Terecht, hoe moet men immers dergelijke fenomenen betitelen die erin bestaan om massa's openbare fondsen te investeren in een volgens specialisten niet noodzakelijke elektrificatie, om vervolgens het sluitstuk van de werken niet in te passen. Daarenboven blijft het geheel hierdoor onrendabel.

Verder is een snelle spoorverbinding naar Antwerpen voor de streek van vitaal belang.

In de toekomst zal het belang van lijn 52 op de economisch-industriële as Brussel-Boom-Antwerpen voortdurend toenemen. De verbinding van de metropool met de zuidelijke periferie is daarom van essentieel belang. Men moet het openbaar vervoer ook hier een reële kans geven.

Mijnheer de Minister, deze spoorbrug had reeds vele jaren geleden moeten gebouwd worden en ik beseft ook dat u niet heel deze periode de verantwoordelijke beleidsman bent geweest. Het is dan ook niet mijn bedoeling om u met alle zonden van Israël te overladen.

Ondertussen is de huidige legislatuur echter voor drierde verlopen en dient de aanleg van de spoorbrug onmiddellijk op de lijst van de prioriteiten te worden geplaatst, willen we een rendabele spoorlijn Antwerpen-Boom-Puurs tot stand zien komen.

Indien we steeds opnieuw zeggen : Wat we als Vlamingen doen, dat doen we beter, laat het ons dan niet alleen bij woorden laten, maar integendeel harde bewijzen op tafel leggen.

Daarom moeten dringend de nodige kredieten voor deze spoorbrug vastgesteld worden.

Samengevat durf ik zeggen : mijnheer de Minister, kom eindelijk over de brug.

Om volledige klaarheid in deze zaak te krijgen had ik graag van u, mijnheer de Minister, een antwoord gekregen op de volgende vragen : ten eerste, wat is uw houding ten aanzien van de geschetste problematiek ?

Ten tweede, is u bereid om voldoende kredieten in te schrijven om de brug te laten bouwen, en zo ja, binnen welke termijn kan tot uitvoering van de werken worden overgegaan ?

De Voorzitter : De heer Van Eetvelt heeft het woord.

De heer J. Van Eetvelt (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik sluit mij aan bij het betoog van collega De Groot. Het probleem dat wij hier bespreken is reeds een tiental jaar ter discussie en had in die periode reeds een oplossing kunnen vinden. Wij viseren in deze aangelegenheid dus niet zozeer de Minister. Toch is het goed deze kwestie beleidsmatig van nabij te bekijken.

Aangezien nu veel wordt gesproken over files, pendelarbeid en ontsluiting van industriezones, is dit dossier zeer actueel. Zoals mijn collega, bekijk ik dit probleem vanuit de regio Klein-Brabant. Een groot deel van de 50 à 60.000 inwoners die deze streek telt, is voor tewerkstelling aangewezen op de stad Antwerpen. Tot op heden blijven deze pendelaars verstoken van een goede verbindingsmogelijkheid met Antwerpen via het openbaar vervoer. Wie de weg Brussel-Boom-Antwerpen kent, weet dat daar vooral op het traject Boom-Antwerpen wekelijks heel wat ongevallen gebeuren waarbij veel slachtoffers vallen.

Pendelen naar Antwerpen gaat bovendien met heel wat tijdverlies gepaard. Ik ken mensen uit Puurs, Sint-Amands en Bornem die een uur vroeger moeten vertrekken om tijdig op hun werk te komen.

Nu de Minister en vele beleidsmensen uitvoerig aandacht besteden aan verkeersveiligheid en streven naar tewerkstelling dicht bij de woonplaats, moet dit probleem absoluut worden opgelost. Beleidsverantwoordelijken hebben het moeilijk om de huidige situatie aan het publiek te verklaren, laat staan dit dossier te verdedigen. Er werd meer dan 200 miljoen geïn-

vesteerd voor elektrificatie van de lijn Antwerpen-Boom. De werken stoppen echter aan de brug.

Er moet in het beleid meer aandacht uitgaan naar de gebruikers van het openbaar vervoer. Ook de plaatselijke industriële wensen gebruik te maken van het openbaar vervoer en dringen aan op een spoedige oplossing van dit probleem.

In het STAR-21 plan wordt de lijn Antwerpen-Boom-Dendermonde-Aalst geherwaardeerd. De brug over het Zeekanaal te Boom is een onmisbare schakel in deze lijn. Wij moeten ook durven te denken op halflange termijn en dringend een oplossing zoeken voor dit probleem. **(Applaus)**

De Voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister J. Sauwens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, de tijden veranderen. Het feit dat ik hier in de Vlaamse Raad geïnterpelleerd word over een spoorwegdossier lijkt mij wel een onverholven pleidooi voor een federalisering van de spoorwegen.

De heer G. Bossuyt : Ja, en u mag niet vergeten dat het Waals Gewest daar al een hele tijd mee bezig is. In het Vlaams Gewest is men daar nog niet aan toe.

Minister J. Sauwens : Mijnheer Bossuyt, het algemeen mobiliteitsplan voor Vlaanderen wijdt heel wat bladzijden aan het probleem van de spoorwegen. Er worden overigens samenwerkingsverbanden opgezet waarbij de spoorwegen als het ware de ruggegraat zullen vormen van het vervoer over een langere afstand. Als de spoorwegen een plaats krijgen in het algemene mobiliteitsbeleid dan moet dat uiteindelijk leiden tot een federalisering van de NMBS. Maar goed, dat is het thema niet van de interpellatie.

Dat de interpellanten zich vandaag tot mij richten is wellicht te wijten aan de voorgeschiedenis van dit dossier en aan het feit dat een topverantwoordelijke van de Belgische spoorwegen via de kranten verwijten heeft gemaakt aan het adres van de Vlaamse Executieve.

De elektro-mechanische uitrusting

Sauwens

van de spoorwegbrug te Ruisbroek werd eind 1985 aanbesteed. Als bouwheer trad de NV-Zeekanaal en haveninrichtingen van Brussel op. Oorspronkelijk was het krediet uitgetrokken voor 1986. Maar de drastische vermindering van de investeringmiddelen in 1986 en de daaropvolgende jaren plaatste de NV-Zeekanaal voor de onmogelijkheid om deze elektro-mechanische uitrusting effectief toe te wijzen. Uiteindelijk kon nog op de nationale begroting 1988 van Openbare Werken een krediet voor dit werk worden gevonden, nadat het financieringssysteem voor de werken aan het kanaal Brussel-Rupel was gewijzigd. Schikkingen werden genomen om een krediet van 202 miljoen goed te keuren en vast te leggen in de nationale begroting 1988. Op het laatste ogenblik werd evenwel op voordracht van de nationale Staatssecretaris bevoegd voor de overheveling van Openbare Werken en op voordracht van de Minister van Verkeerswezen door de nationale overheid op 6 december 1989 beslist de werken niet toe te wijzen en de begroting 1988 aan te passen. Op die manier zou de uitgave ten laste komen van het Vlaams Gewest. Op de begroting 1990 was daarvoor echter geen krediet uitgetrokken. Gelet op de prioriteit die moet worden gegeven aan de werken te Hingene op het kanaal Brussel-Rupel; gelet op de antecedenten van het dossier en gelet op het feit dat deze brug moet dienen voor de spoorwegen en niet voor het Zee kanaal, zijn er voorafgaandelijk ke onderhandelingen vereist tussen de spoorwegen, de NMBS en de departementen Leefmilieu en Infrastructuur.

Het is geenszins mijn bedoeling mijn verantwoordelijkheid te ontvluchten, maar als de heer De Groot verwijst naar bepaalde televisie-uitzendingen of het blunderboek, dan wil ik hem toch wijzen op de grote verantwoordelijkheid van een paar liberale Ministers van Openbare Werken en Verkeer die in de voorbije decennia nagelaten hebben tientallen grote dossiers tot een goed einde te brengen. Uitgaande van een objectief onderzoek en een serieuze kostenbatenanalyse willen wij thans beslissen wel-

ke werken rekening houdend met onze doelstellingen en prioriteiten, moeten worden begonnen en welke moeten wachten, en dit zowel voor de wegen, de waterwegen als voor de uitbouw van onze binnenvaartwegen.

Van begin 1989 af toen ik bevoegd werd voor dit departement is er op geen enkel ogenblik in de NV-Zeekanaal waarin alle betrokken gemeentebesturen vertegenwoordigd zijn, twijfel gerezen betreffende de absolute prioriteit voor de renovatie en de uitbouw van de sluis te Hingene die van levensbelang is voor de hele omgeving van het Zeekanaal. Wij houden ons daar consequent aan en de investeringskredieten zullen in belangrijke mate, zelfs bijna uitsluitend, gaan naar de verdere uitbouw van de sluis van Hingene die de levenskracht van deze waterwegverbinding is.

Onze bekommernis om een goede gemeenschappelijke vervoersvoorziening te realiseren in de regio en in het kader van het algemeen mobiliteitsbeleid is groot. Ik ben bijgevolg bereid de NMBS-verantwoordelijken te vragen om samen met onze diensten rond de tafel te gaan zitten om het dossier opnieuw op te starten en na te gaan wie voor welke kosten zal moeten instaan. Momenteel is de brug echter niet opgenomen in het programma 1991 omdat de prioriteit bij de spoorwegen ligt, waar binnen het plan STAR-21 en het nieuwe investeringsprogramma een oplossing dient te worden gevonden.

De Voorzitter : De heer De Groot heeft het woord.

De heer E. De Groot : Mijnheer de Voorzitter, ik dank Minister Sauwens voor zijn antwoord. U begrijpt echter dat ik een beetje op mijn honger blijf zitten. Ik weet dat het voor de Minister niet eenvoudig is om met een ja of een neen te antwoorden op onze interpellatie.

Graag had ik echter van de Minister vernomen of hij zich achter de realisatie van de brug kan zetten. Zoals ik daarstraks reeds zei is de lijn 52 heel belangrijk voor onze streek en zoals een collega daarstraks heeft aangetoond ook voor Klein-Brabant en het Vaartland. Het is dus onverantwoord dat, ingevolge het uitstel-

len van het aanleggen van deze brug, uiteindelijk wordt overgegaan tot de sluiting van de zijde van de spoorwegen, van de lijn 52. Het protest dat u dan te horen zal krijgen zal heel hevig zijn. Veel beter is nu het dossier opnieuw ter hand te nemen om te trachten een oplossing te vinden.

Wie de kosten betaalt is voor ons van minder belang. Voor ons is het wel belangrijk dat de brug er komt, en zo snel mogelijk. Voor mij mag u ze zelfs in het geel en het zwart schilderen.

De Voorzitter : De heer Van Eetvelt heeft het woord.

De heer J. Van Eetvelt : Mijnheer de Voorzitter, de Minister verwijst in zijn antwoord naar de prioriteit die wordt gegeven aan de sluis van Hingene. Wij hebben daarvoor meer dan begrip.

Ik stel echter de vraag of de investeringskredieten die zijn ingeschreven voor de afwerking van de sluis van Hingene binnen de geplande tijd zullen kunnen worden benut. Mijnheer de Minister, is het bijgevolg niet mogelijk na te gaan of er binnen uw budget geen ruimte is voor de afwerking van de brug ?

Men denkt er bij de NMBS aan om, zoals mijn collega daarnet heeft gezegd, de lijn 52 af te schaffen en die lijn over te dragen aan de buurtspoorwegen. Dat zou onverantwoord zijn. U weet hoe ontoereikend het openbaar vervoer in deze regio is. De buurtspoorwegen kunnen niet de oplossing brengen die door de spoorwegen kan worden gebracht.

Mijnheer de Minister, als u in het vooruitzicht stelt dat er de volgende weken onderhandelingen zullen plaatsvinden kan u dan de NMBS niet vragen voorlopig het afschaffen van de lijn 52 ter zijde te laten ?

De Voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister J. Sauwens : Deze interpellatie had in het nationale Parlement moeten plaatsvinden. In het kader van de mobiliteitsbeheersing zijn spoorwegverbindingen met vrije banen en een hoge snelheid prioritair.

Sauwens

Daarom zal ik nog deze maand een gesprek organiseren met de verantwoordelijken van de NMBS om klaarheid in de dossiers te bekomen.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer J. Van Looy tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de aanleg van fietspaden in de Noorderkempen

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Looy tot de heer Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de aanleg van fietspaden in de Noorderkempen.

De heer Van Looy heeft het woord.

De heer J. Van Looy (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, op 13 oktober 1990 betoogden ongeveer vijfduizend jongeren en scholieren op de gewestweg Hoogstraten-Turnhout. Dit was niet de eerste keer. Wel hadden zij nog steeds dezelfde eis, met name dat langs deze weg en langs de weg Hoogstraten-Rijkevorsel onmiddellijk fietspaden zouden worden aangelegd.

De scholencentra Turnhout en Hoogstraten trekken dagelijks ruim negenduizend fietsende scholieren aan. De totaal onbestaande fietsweginfrastructuur in de Noorderkempen is al jaren de oorzaak van vele ongevallen, dikwijls met dramatische gevolgen.

Hoogstraten, het centrum van de Noorderkempen, vervult inderdaad een belangrijke scholenfunctie : vandaag telt men er ongeveer 4.000 leerlingen in het secundair onderwijs, niet alleen afkomstig uit Hoogstraten zelf, maar ook uit de omliggende gemeenten en dorpen : Merksplas, Wortel, Rijkevorsel, St.-Lenaarts, Loenhout, Wuustwezel, Meer, Meerle, Meerseldreef, enzovoort. Verder telt het kleuter- en lager onder-

wijs in de gemeente Hoogstraten ongeveer 2.500 leerlingen. Dit geeft een totaal van 6.500, waarvan er ongeveer 3.000 met de fiets naar school rijden, meestal omdat er geen andere mogelijkheid is.

Dit lage gebruik van fietsen in vergelijking met de rest van ons arrondissement heeft een aantal redenen. Een eerste reden is de erbarmelijke situatie van het openbaar vervoer in de Noorderkempen. Gelukkig is er het schoolvervoer, maar de vrij grote afstanden houden in dat 's morgens en 's avonds één à twee uur op de bus geen uitzondering is terwijl men met de fiets op een half uur op school zou zijn. Een tweede reden is dat de vijf gewestwegen die in Hoogstraten toekomen totaal ongeschikt zijn voor fietsers. Wij constateren dat jaarlijks meer en meer ouders hun kinderen met de auto naar school brengen, al of niet in afspraak met de bureu. Na ieder ongeval neemt dit aantal toe. Het gevolg daarvan is dat men 's morgens en 's avonds Hoogstraten niet in of uit kan.

Nochtans is de fietspadenproblematiek in de Noorderkempen niet nieuw. Ik heb de verslagen van de Commissie van Openbare Werken sinds 1980 erop nagelezen. Inderdaad, de fietspaden langs de wegen Hoogstraten-Merksplas, Merksplas-Turnhout en Hoogstraten-Rijkevorsel werden herhaaldelijk besproken. Er werd zelfs onteigend en aanbevestigd. In de Senaatscommissie voor Openbare Werken werd bij de bespreking van de begroting 1981 door de Minister medegedeeld dat voor het vak Hoogstraten-Merksplas de opmetingen verricht waren, de onteigeningen konden aanvangen en dat de aanbesteding zou plaatsvinden in de tweede helft van 1982. Over de aanleg van deze fietspaden wordt nu nog weinig gepraat. Zeker is dat er momenteel nog altijd geen fietspaden zijn.

In datzelfde verslag — dat van Senator De Seranno — vind ik terug dat de Minister voor het vak Merksplas-Turnhout meedeelde dat de onteigeningen bezig waren en dat de aanbesteding in juli 1981 zou plaatshebben.

Er werd hier inderdaad een stukje

fietspad aangelegd : ongeveer 500 meter tussen Turnhout en het ziekenhuis en dit op een afstand van ongeveer 10 kilometer. Bij de bespreking van de begroting van 1983 verzekerde de Minister dat er op de gewestweg van Hoogstraten naar Rijkevorsel in 1984 een fietspad zou worden aangelegd. Langs de weg van Hoogstraten naar Loenhout zou de aanleg van een fietspad in 1985 worden uitgevoerd. In 1983 was men bezig met de opmetingen.

Ik wil begrip opbrengen voor de crisis in het begin van de jaren '80, maar intussen zijn de fietspaden er nog steeds niet. Wel werd er duchtig gemeten en getekend en de huidige Minister van Openbare Werken heeft in de voorbije jaren alle meet- en tekenwerk nog eens overgedaan. Hij heeft oudercomités ontvangen, petitie met duizenden handtekeningen aangenomen, betogende scholieren ontvangen, heeft vorig jaar met Sinterklaas duizenden brieven van de schoolgaande jeugd ontvangen. Het is dus ook logisch dat de Minister beloftes heeft gedaan.

De heer A. Denys : Sinterklaasbeloftes !

De heer J. Van Looy : De vijf gewestwegen die in Hoogstraten toekomen, zijn volkomen ongeschikt voor fietsers, omdat er ofwel aansluitend aan de weg slechts een smalle betonnen strook is, of een witte markering, op de weg zelf aangebracht. En onze gewestwegen zijn al zo smal. Telkens wanneer de wegen opnieuw geasfalteerd worden, worden de stroken nog smaller. Het gras van de grasbermen — cfr. het bermdecreet — naast de betonnen strook valt in het voorjaar door de regen plat en van de betonnen strook schiet niets meer over. Die smalle fietsstrookjes kunnen, zeker op piekmomenten, het aantal fietsers niet verwerken en dat veroorzaakt constant zeer gevaarlijke situaties. Als morgen alle leerlingen van het secundair onderwijs met de fiets naar school zouden komen, blokkeren zij het vervoer in de hele streek en de scholen kunnen dan best met glijdenden uren beginnen, want de helft geraakt niet eens tijdig op school.

Mijnheer de Minister, het arrondisse-

Van Looy

ment Turnhout heeft een nog vrij jonge bevolking. De jongste decennia bedroeg de bevolkingsaan groei ongeveer 12 ten honderd en dit is zesmaal meer dan in geheel België. De vergrijzingsindex, dit wil zeggen het aantal +65-jarigen per 100 jongeren onder de 15 jaar, bedraagt in België 72 ten honderd, in Vlaanderen 67 ten honderd en in het arrondissement Turnhout 45 ten honderd. Het arrondissement Turnhout omvat twee gebieden : de Noorder- en de Zuiderkempen. Er is vooral een bevolkingsaan groei in de Noorderkempen, waar de vergrijzingsindex 36 ten honderd bedraagt, amper de helft van de Belgische .

Hierbij moeten wij rekening houden met het feit dat, naast de toename van het aantal personenwagens, het vooral het vrachtvervoer is dat in onze streek uitzonderlijk is toegenomen. Hiervoor zijn ook speciale redenen. De jongste vijf jaar werd er op de E 19-grensovergang naar Nederland in Hoogstraten een transportzone ontwikkeld. Dagelijks passeren hier 13.000 vrachtwagens.

Als men deze bumper aan bumper achter elkaar zet, vormen zij een file van Breda tot voorbij de kust, tot halverwege het Kanaal. En dit dagelijks. Dit betekent dat heel wat vrachtwagens een kortere weg zoeken naar deze transportzone. Wij schatten dat ongeveer 2.000 vrachtwagens per dag langs de smalle gewestwegen naar de transportzone komen. De weg is dan niet alleen korter, maar zij vermijden zo ook belangrijke verkeersknooppunten, zoals Breda en de ring van Antwerpen. Men weet immers wel wanneer men daar aankomt, maar niet wanneer men er weer weggeraakt. Zo merken wij dat vele vrachtwagens uit Denemarken, Noord-Duitsland, en Oost-Nederland België binnenkomen via de E 34 van Eindhoven naar Antwerpen, deze in Turnhout verlaten en over de kleine wegen door Merksplas, Wortel, Hoogstraten-centrum, Minderhout en Meer rijden. Zij rijden dus dwars door vijf kleine dorpskernen.

Analoog, het vrachtverkeer van Mid-

Via een interpellatie vestigde Volksvertegenwoordiger J. Van Looy (CVP) de aandacht op de slechte toestand van het openbaar vervoer in de Noorderkempen. De motie van aanbeveling die PVV-Senator A. Van Aperen tot besluit van de interpellatie indiende werd in een latere vergadering door de Raad niet aangenomen

den-Duitsland en het Ruhrgebied komt naar ons via de E 313, verlaat deze autostrade in Massenhoven, dit om de Antwerpse ring te vermijden. Ze doorkruisen zo zes dorpscentra op weg naar de transportzone.

Beide stromen van vrachtverkeer komen samen in Hoogstraten-centrum en gaan verder over de dorpskernen Minderhout en Meer, die uiteraard samen met Hoogstraten-centrum het zwaarst belast worden.

Nochtans zou een groot stuk van dit probleem eenvoudig – zij het voorlopig – kunnen opgelost worden, met name door het zwaar vervoer dat Hoogstraten toekomt verplicht af te leiden via de N 144 – Hoogstraten-Loenhout – naar de E 19. Ik meen dat de meeste vrachtvervoerders zouden gewonnen zijn voor die formule. De transportzone is evenwel nergens aangeduid. Men noemt het de transportzone Meer en alle chauffeurs zoeken dus naar Meer. Het zou volstaan in Hoogstraten een signalisatiebord te plaatsen met de vermelding transportzone. De afstand richting Loenhout en de E 19 is iets langer maar zeker tijdens de dag zal het toch

een belangrijke tijdswinst betekenen. Daarbij is de toestand van de wegen er beter en zijn de banen breder. De gemeente heeft bij herhaling hierop aangedrongen maar ik heb de indruk dat het departement van Openbare Werken niet houdt van eenvoudige oplossingen.

Wat de fietspaden betreft lezen we de laatste weken geregeld in de pers dat alle plannen en alle onteigeningsdossiers nu klaar zijn. De Minister kan echter niet tot onteigeningen en aankoop van de noodzakelijke gronden overgaan omdat het departement van Financiën bezwaren heeft, zijn medewerking weigert of andere prioriteiten legt.

Ik heb de Staatssecretaris van Financiën hierover vorige week een mondelinge vraag gesteld, specifiek betreffende twee gewestwegen in de Noorderkempen, namelijk de N 14 Hoogstraten-Rijkevorsel en de N 124 Hoogstraten-Turnhout. Ik citeer uit het antwoord van de Staatssecretaris : in beide dossiers ontving het betrokken aankoopcomité enkel een verzoek tot raming van de noodzake-

van Looy

lijke kredieten met betrekking tot 4 plans. Deze ramingen werden aan de opdrachtgever verstrekt binnen een termijn van 2 maanden, met de mededeling dat het comité met de verwervingen een aanvang zou nemen zodra de gevraagde kredieten ter beschikking worden gesteld. Voor één der plannen ontving het comité in de loop van de maand september een gewijzigd plan met vraag tot raming. Deze raming zal eerstdaags aan de opdrachtgever worden overgemaakt.

De Staatssecretaris vervolgt : Het moge dan ook duidelijk zijn dat het nog niet overgaan tot onteigeningen in deze gevallen geenszins te wijten is aan het betrokken aankoopcomité. Van zodra de nodige kredieten ter beschikking van het comité worden gesteld zal dit onmiddellijk de onderhandelingen met de eigenaars aanvatten.

Mijnheer de Minister, u moet die gelden eerst ter beschikking stellen van het aankoopcomité van Financiën, pas dan kan er verder worden gewerkt, pas dan kan er worden overgegaan tot aankoop of onteigening van de noodzakelijke gronden.

Sommige berichten in de pers zijn derhalve misleidend. Zelfs collega's van uw partij doen hier flink aan mee.

Mijnheer de Minister, in oktober vorig jaar werd u hier in de Vlaamse Raad ook over de fietspaden in de Noorderkempen geïnterpelleerd. Ik wil dan ook graag eens teruggrijpen naar uw antwoord van vorig jaar. Eerst en vooral had u het over een prioriteitenlijst per provincie en dit op basis van objectieve criteria. U had het over auto-verkeersintensiteit, fietsverkeersintensiteit, breedte van de weg, intensiteit vrachtverkeer, ongevallenstatistiek, grootte piekverkeer, enzovoort. Mijnheer de Minister, voor welke provincies bestaat er nu al een prioriteitenlijst ? Kunnen wij daarover beschikken ? Vorig jaar heeft u trouwens gezegd dat die voor Antwerpen bestond, maar ik heb daarvan nog geen kennis kunnen nemen.

Tevens begrijp ik niet hoe u al die objectieve criteria in één cijfer giet, want u moet toch een volgorde opstellen, een prioriteitenlijst ? Of gebeurt dat met de natte vinger ? Ik zie daar niet direct een logica in.

Ten derde, zou ik willen vragen hoe ver het staat met de prioriteiten tussen de provincies.

De **heer A. Denys** : U uit daar zware kritiek, mijnheer Van Looy. U raakt het beleid van Minister Sauwens tot in de essentie. Ik vind dat zeer goed.

De **heer J. Van Looy** : Dat zal afhangen van het antwoord van de Minister, mijnheer Denys. Kan het zijn dat een fietspad in een bepaalde provincie wordt aangelegd en een vergelijkbaar fietspad, op basis van uw criteria in een andere provincie niet ?

In uw antwoord van vorig jaar gaf u ook de stand van zaken van vier voor ons belangrijke gewestwegen. Ik schets nog eens de stand van de dossiers één jaar terug, en ik hoop van u zo dadelijk de vorderingen te vernemen.

Ten eerste, de N 14 Hoogstraten-Rijkervorsel had voor u de hoogste prioriteit ; op welke basis weet ik niet goed. U zei toen dat de bestaande toestand volledig was opgemeten – ik dacht dat dit reeds vele jaren geleden gebeurd was – en dat uw diensten werkten aan een ontwerp voor de aanleg van fietspaden.

Ten tweede was er de N 124 Hoogstraten-Merksplas waarvoor het ontwerp klaar was. Het aantal innemingen bedroeg 260 maar van aankopen of onteigeningen heb ik nog niets gehoord.

Ten derde was het ontwerp voor de N 144 Hoogstraten-Wuustwezel ook volledig klaar. Het aantal innemingen bedroeg 271 maar van aankopen of onteigeningen heb ik ook hier nog niets vernomen.

Ten vierde was de N 14 Minderhout-Meerle een speciaal geval. Het wegdek is al sinds jaren onberijdbaar. Ik vraag mij af of er in Vlaanderen nog zulke slechte wegen liggen. De weg is verzakt en bij de minste regen staat hij vol water. Gelukkig is daar een

vrijliggend fietspad, het enige in de streek. Maar bij regenweer krijgt iedere fietser om de tien meter een douche. Ook bevindt dit fietspad zich in een afschuwelijke staat. **Boomwortels** zorgden voor bulten en scheuren. Het is veel te smal voor verkeer in beide richtingen. Door telkens nog asfalt bovenop te gieten ontstond een hoogteverschil van 15 tot 20 centimeter met de berm. De verlichting bestaat niet meer want alle reparaties werden uitgesteld tot bij de herstelling van het wegdek. In 1988 ging het zogenaamd om onderhoudswerken, die niet zijn uitgevoerd. In 1989 werd dezelfde argumentering gebruikt, maar zonder gevolg. In 1990 zou men een nieuwe weg aanleggen. Men had daar blijkbaar zo hard aan gewerkt dat er meerdere plannen tot stand kwamen, met het gevolg dat men moeilijk kon kiezen. Inmiddels is er echter nog altijd niets gebeurd.

Mijnheer de Minister, wij hadden graag eindelijk eens duidelijke informatie gekregen. Wij stellen ons niet langer tevreden met loze berichtjes in de kranten die op niets berusten.

Tot slot wil ik het nog even hebben over het investeringsprogramma 1990-1991. Gisteren vernam ik dat daarin twee gewestwegen uit de Noorderkempen zijn vermeld. De eerste is de N 14 Hoogstraten-Rijkervorsel waarvoor een bedrag van 50 miljoen frank is vermeld. Wat zit er in die 50 miljoen ? Gaat het om **onteigeningen**, aankopen, aanleg van fietspaden of over alles samen ? Voor de N 124, vak Turnhout-Merksplas, is slechts 15 miljoen ingeschreven, hoewel dit vak langer is dan de weg Hoogstraten-Rijkervorsel. Waarvoor zullen die 15 miljoen worden gebruikt ? Voorts heb ik vragen over de waarde van het **investeringsprogramma** 1991. Vorig jaar stond voor de N 14 Hoogstraten-Rijkervorsel 50 miljoen op het reserveprogramma. Daarvan is niets in huis gekomen en ik kan dat ergens nog begrijpen, maar ik twijfel wel of het **investeringsprogramma** nog enige waarde heeft.

Mijnheer de Minister, wat is er van het totale investeringsprogramma 1990 voor de provincie Antwerpen op dit ogenblik uitgevoerd of vastge-

Van Looy

legd ? En tenslotte vraag ik u of u mij per provincie een lijst kan bezorgen van de fietspaden die dit jaar werden aangelegd of zijn aanbesteed, en die tevens melding maakt van het aantal kilometers en van uw objectieve criteria. **(Applaus van de heer A. Denys)**

De Voorzitter : Het woord is aan de heer Van Aperen.

De heer A. Van Aperen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, in aansluiting bij de interpellatie van de heer Van Looy, wil ik verwijzen naar mijn interpellatie van vorig jaar over hetzelfde onderwerp.

Opnieuw hebben ongeveer 5.000 mensen, waaronder meer dan de helft jongeren, op een serene maar duidelijke en succesvolle wijze hun ongenoegen geuit over het uitblijven van fietspaden in de Noorderkempen. Reeds jaren is bekend uit studies van IOK en collega De Seranno dat Hoogstraten-Rijkevorsel één van de gevaarlijkste wegen is als men het gebruik van auto's, vrachtwagens en fietsers berekent. Wellicht is deze weg de gevaarlijkste van de gehele provincie Antwerpen en misschien zelfs van het Vlaamse land.

Steeds heeft men voor zichzelf en voor zijn eigen gebied gezorgd en geen oog en oor gehad voor de ernstige studies en zo bleven wij een vergeten gewest.

In januari 1989 brachten wij een eerste bezoek aan het kabinet van de Minister. Dit werd herhaald in januari 1990 na een eerste actie in oktober 1989. Nu was er op 13 oktober een tweede actie van de werkgroep Fietspaden Nu.

U kan toch niet ontkennen dat uw kabinet geregeld en met klem op deze onhoudbare toestand werd gewezen. Om niet te spreken van de persoonlijk ke bezoeken, briefwisseling en telefoons aan uw kabinet en uw provinciale dienst in Antwerpen. Na bijna drie jaar Sauwens zien onze mensen nog geen resultaten en worden zij opstandig en willen ook wat.

Op de laatste actiedag van 13 oktober

1990 was de sportief geklede en fietssende nationale Verkeersminister Jean-Luc aanwezig. U weet wel dat ik de heer Dehaene bedoel en ook hij beloofde wat te ondernemen en bij u aan te dringen. Wat heeft u met de nationale Verkeersminister al onderhandeld en afgesproken ?

Concreet wil ik volgende toezeggingen bekomen : volgend jaar in 1991 fietspaden langs beide zijden van de wegen Hoogstraten-Rijkevorsel en Merksplas-Turnhout, en dit voor de gevaarlijkste het eerst. Wij hebben hieraan al woorden en tijd teveel verspild en daarom dien ik nu een motie van aanbeveling in.

Tenslotte wil ik iedereen danken die het goed meent en ons zal steunen in onze drang naar meer veiligheid op korte termijn, vooral voor onze jeugd en voor de fietsers in het algemeen. **(Applaus bij de PVV)**

De Voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister J. Sauwens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, dit dossier is mij zeer goed bekend, al was het maar door de veelvuldige mondelinge en schriftelijke parlementaire vragen en de interpellaties hieromtrent. De interpellatie van vandaag geeft mij de gelegenheid de exacte administratieve stand van zaken mede te delen betreffende de aanleg van fietspaden in de Noorderkempen.

Vooraf een paar bedenkingen. Uit recente kaarten van de Rijkswacht die de verkeersongevallen aangeven per kilometer op de gewestwegen, de provinciewegen en de genummerde wegen, blijkt dat de Noorderkempen niet zo onveilig zijn ten opzichte van andere streken in Vlaanderen waar vooral de zwakke weggebruiker veel meer last ondervindt van de verkeersdrukke. De kracht en de frequentie waarmee bepaalde schepencolleges of inwoners van bepaalde kantons formulieren eisen — er zijn meer dan 308 gemeenten in Vlaanderen — bewijst duidelijk dat Hoogstraten niet de enige gemeente is die met dergelijke problemen kampt.

Begin dit jaar, op 10 januari 1990, heb ik op mijn kabinet een delegatie

van de Noorderkempen ontvangen, bestaande uit politieke mandatarissen en schoolgaande jeugd. Ze drongen aan op een spoedige realisatie van veilige fietspadvoorzieningen langs de weg N 14 tussen Hoogstraten en Rijkevorsel. Ik heb hen bij deze gelegenheid toegezegd dat ten spoedigste de opmeting zou worden uitgevoerd en de uitvoerings- en onteigeningsplannen zouden worden opgesteld. Ik heb hen echter duidelijk gezegd dat van uitvoering van deze werken dit jaar geen sprake kon zijn. Wie hier, via artikels of mededelingen, het tegenovergestelde beweert, heeft het bij het verkeerde eind. De bedoeling is de werken te kunnen aanbesteden en toewijzen in 1991.

De grondplannen van de werken zijn voor 30 ten honderd voltooid en de onteigeningsplannen voor 100 ten honderd. In het onteigeningsplan op het grondgebied Rijkevorsel worden de onteigeningen geraamd op 42 miljoen frank. Ik heb het op 22 oktober ter goedkeuring ontvangen en op 29 oktober aan de Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, de heer Gaston Geens, voor akkoord overgemaakt.

Op nationaal vlak leveren de comités voor aankoop zeer goed werk en ze houden ook rekening met onze prioriteiten. Het fietspadendossier moet, zoals zoveel andere, ook door een aantal administratieve diensten. Zo denk ik bijvoorbeeld aan de inspectie van Financiën en aan het bevoegde Ministerie voor de onteigening.

Deze week ontving ik de goedkeuring van de Minister van Financiën en Begroting. De onteigeningsplannen kunnen dus worden goedgekeurd en aan het comité voor aankoop kan opdracht worden gegeven de onteigeningen ten spoedigste te verwezenlijken. Zo zullen dus, zoals begin dit jaar medegedeeld, de werken in 1991 kunnen worden aanbesteed en toegevoerd.

Op de begroting 1991 heb ik 50 miljoen frank ingeschreven om de werken aan te besteden en vast te leggen. In uitvoering van het Verkeers- en Vervoersplan Vlaanderen : fietsvoorzieningen, heb ik op de begroting 1991 15 miljoen frank inge-

Sauwens

schreven voor de aanleg van veilige fietsvoorzieningen bij de weg N 124, vak Turnhout-Merksplas. De plannen voor deze werken zijn voor 70 ten honderd voltooid en de onteigeningsplannen voor 100 ten honderd.

Teneinde deze werken nog in 1991 te kunnen aanbesteden en vastleggen heb ik aan mijn diensten gevraagd mij ten spoedigste het onteigeningsplan – de onteigeningen worden geraamd op bijna 10 miljoen frank – ter goedkeuring voor te leggen zodat de onteigeningen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de werken kunnen worden gedaan.

Voor het vak Hoogstraten-Merksplan van de weg N 124 zijn er nog geen onteigeningsplannen opgesteld. De bij de bespreking van de begroting 1981 verstrekte informatie is dus blijkbaar niet juist. De uitvoering van fietspaden op dit vak is volgens de uitgevoerde verkeersstudie trouwens niet prioritair.

Tot slot vermeld ik nog dat in het programma 1991 20 miljoen frank staat ingeschreven voor de aanleg van fietspaden langs de weg N 11 Ravels-Weelde-Poppel en nog eens 20 miljoen frank op het reserveprogramma.

Uit dit alles blijkt dat ik werkelijk een bijzondere inspanning doe voor veilige fietsvoorzieningen in de Noorderkempen, waarvoor de nationale Ministers van Openbare Werken vroeger weinig oog hadden.

U heeft mij cijfers gevraagd. Voor de provincie Antwerpen staat in de begroting 1991 175 miljoen frank ingeschreven voor een zevental dossiers voor aanleg van fietspaden. Ik heb het hier niet over dossiers voor wegverbetering waar ook aanleg van fietspaden bij wordt betrokken. Dat bedrag vormt 27 ten honderd van de kredieten voor de aanleg van fietspaden in Vlaanderen. In 1988 was daarvoor in het totaal 275 miljoen vastgelegd en in 1989, het jaar dat ik op 16 januari de bevoegdheid kreeg voor openbare werken in Vlaanderen, 475 miljoen. Voor 1991 is een totaal bedrag van 635 miljoen ingeschreven. Als we bij dat bedrag de sommen

voegen die zullen worden besteed voor fietspaden bij herinrichting van wegen dan bevat de begroting 1991 hiervoor een totaal van ongeveer 1 miljard. Antwerpen krijgt meer dan 25 ten honderd daarvan.

Ik herhaal wat wij gisteren uitvoerig hebben besproken in de Commissie voor Infrastructuur bij de behandeling van de begroting van Openbare Werken en Verkeer. Deze fietspadenprogramma's zijn er om te worden uitgevoerd, en zij bestaan niet alleen maar op papier om bij de behandeling van de begroting het Parlement vrijblijvend informatie te bezorgen. De administratie en de lokale besturen zullen de informatie krijgen. De verantwoordelijken van de inspectie van Financiën hebben dit document trouwens nodig om de onteigening te kunnen realiseren.

Ik heb nota genomen van de suggesties inzake de toenemende vervoerstromen, vooral betreffende het goederenverkeer door dorpskernen. De vraag naar betere verkeerssignalisatie zal aan de administratie worden bezorgd.

Ik ben het er volkomen mee eens dat met eenvoudige middelen en snel ingrijpen een grotere dienstverlening en een verbetering van de huidige situatie kan worden bekomen.

Ik herinner mij niet dat Minister Dehaene mij over dit dossier heeft gesproken, ik zal het laten nagaan. **(APPLaus)**

De Voorzitter : De heer Van Looy heeft het woord.

De heer J. Van Looy : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, de timing voor de aanleg van de fietspaden is vrij ruim. De onteigeningen zijn voor dit jaar gepland en de aanleg voor volgend jaar.

Mijnheer de Minister, ik heb vragen gesteld over de prioriteitenlijsten en de manier van samenstelling, alsook over de vastlegging van het totaal investeringsprogramma voor 1990. Ik neem aan dat u het antwoord daarop niet zomaar kan geven, maar ik verwacht de gegevens in elk geval in de loop van de komende weken.

De Voorzitter : De heer Van Aperen heeft het woord.

De heer A. Van Aperen : Mijnheer de Minister, in het begin van dit jaar zei u dat de aanleg van de fietspaden om administratieve redenen moeilijk zou zijn dit jaar. Als men echter niets hoort en niets concreet ontvangt, dan wordt men ongeduldig. Wanneer men protesteert, dan is dit niet voor niets.

In de gemeente Kruikebeke, waar uw partijgenoot, de heer Denert burgemeester is, gaan de dijkwerken wel snel vooruit. Daarom hebben wij een motie ingediend.

Wij hopen dat de fietspaden er volgend jaar alleszins liggen. **(APPLaus)**

De Voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister J. Sauwens : Mijnheer de Voorzitter, degenen die met de uitvoering van deze thematiek te maken hebben weten dat de dossiers meerdere jaren aanslepen.

De aanleg van één kilometer vrijliggende fietspaden betekent vaak het opstellen van tientallen onteigeningsdossiers. Daarom kan de uitvoering ervan niet onmiddellijk worden gerealiseerd. Op 10 januari jongstleden heb ik duidelijk gesteld dat de fietspaden dit jaar niet konden worden aangelegd, maar wel volgend jaar. Ik kreeg daarvoor boe-geroep.

Mijnheer Van Looy, over de uitvoering en de vastlegging werd uitvoerig gediscussieerd. De lijst werd bezorgd aan de Commissie voor Infrastructuur. Ik zal u de lijst van 1989 en van 1990 bezorgen.

Motie van aanbeveling

De Voorzitter : Door de heer Van Aperen werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie van aanbeveling ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende Openbare Vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

MOTIE VAN AANBEVELING van de heer J. Geysels tot besluit van de op 18 oktober 1990 door de heer J. Geysels gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over mogelijke vrijstelling van milieueffingen

- 405 (1990-1991) - Nr.1

Hoofdelijke stemming

De Voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie van aanbeveling van de heer Geysels tot besluit van de op 18 oktober 1990 door de heer Geysels gehouden interpellatie tot de heer Theo Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over mogelijke vrijstelling van milieueffingen.

De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, deze motie heeft geen betrekking op een politieke discussie over het milieubeleid hoewel daarover ook het één en het ander te zeggen valt. Deze motie heeft te maken met wat een aantal weken geleden, tijdens de feestelijkheden hier in de Vlaamse Raad, is gezegd, met name dat het Parlement als wetgevend en controlerende instantie moeilijke tijden doormaakt en dikwijls moet optornen tegen een overmacht van de uitvoerende macht.

Collega's, één van de middelen die deze Raad ter beschikking heeft om haar controlerende taak uit te oefenen zijn de schriftelijke vragen. Het minimum dat de wetgever mag verwachten is dat op deze vragen correct en volledig wordt geantwoord, zeker wanneer het vragen betreft die tot doel hebben te controleren of een wet of een decreet op een correcte manier wordt toegepast.

Wij hebben ernstige aanwijzingen dat die procedure door de uitvoerende macht, door de Minister voor Leefmilieu, niet is gevolgd met betrekking tot een aantal schriftelijke vragen die ik hem in het voorjaar en in de zomer heb gesteld over een mogelijke vrijstelling van milieueffening

voor bedrijven. Ik heb hem daarover vragen gesteld op 26 maart en op 9 juli en een aantal weken geleden heb ik dienaangaande geïnterpelleerd. Nog steeds heb ik geen antwoord op mijn vragen en vandaar deze motie. Ik verzoek de Minister nogmaals concreet en duidelijk te antwoorden op de gestelde vragen.

Voor ons is deze zaak niet zomaar een fait divers maar een test case voor de deontologie, voor een correcte verhouding tussen de wetgevende en de uitvoerende macht. Ik richt mij dan ook tot alle collega's ; de geloofwaardigheid van het Parlement staat op het spel. De arrogantie van de uitvoerende macht moet een halt worden toegevoerd. **(Applaus bij AGALEV)**

De Voorzitter : De heer Dufaux heeft het woord voor een stemverklaring.

De heer J. Dufaux : Mijnheer de Voorzitter, de SP is bekommerd om de democratische werking van de Vlaamse Raad. We willen de openbaarheid van bestuur volledig garanderen. Wij dringen er dan ook met klem op aan dat op alle vragen zo vlug mogelijk een degelijk antwoord zou worden gegeven.

In de geest van het streven naar openheid en algehele democratische controle moet u mijn onthouding interpreteren. **(Applaus bij SP en AGALEV)**

De Voorzitter : Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

123 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
33 leden hebben ja geantwoord ;
79 leden hebben neen geantwoord ;
11 leden hebben zich onthouden.

JA hebben gestemd :

Bascour J.
Berben P.
Beysen E.
Bosmans Jozef
Cuyvers J.

Daems R.
Decoster M.
De Croo H.
De Groot E.
Denys A.
Deswaene R.
Dewinter F.
Dierickx L.
Geysels J.
GryP E.
Janzegers G.
Kempinaire A.
Mahieu M.
Taelman W.
Van Aperen A.
Van den Broeck O.
Vandermeulen P.
Van der Sande J.
Vandersmissen E.
Van Dienderen H.
Van houtte M.
Van Mechelen D.
Van Renterghem W.
Verhofstadt G.
Vermeiren F.
Verreycken W.
Vogels M. (mevr.)
Vrelen A.

NEEN hebben gestemd :

Baldewijns E.
Beerden G.
Bockstal E.
Bosmans F.
Bossuyt G.
Bourgeois A.
Brepoels F. (mevr.)
Breyne P.
Candries H.
Capoen M.
Caudron J.
Cauwenberghs F.
Chevalier P.
Content W.
Cooreman E.
De Beul A.
De Bremaeker J.
De Clerck S.
De Loor H.
De Meyer M. (mevr.)
Deneir A.
Deprez P.
De Roo J.
De Seranno J.
Desutter M.
Dhoore L.
Dielens F.
Dumez P.
Duroi-Vanhelmont A.
Engelmeers I.
Gesquiere M.

Voorzitter

Hancké L.
Hermans P.
Kestelijn-Sierens M.
Lauwers H.
Lefeber O. (mevr.)
Lisabeth C.
Loones J.
Luyten W.
Maes N. (mevr.)
Maximus L. (mevr.)
Moens G.
Moors G.
Nelis-Van Liedekerke L.
Olivier M.
Panneels-Van Baelen M.
Peeters L.
Peeters W.
Peuskens V.
Pillaert J. -P
Pinoie E.
Sarens F.
Schellens A.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Timmermans J.
Valkeniers J.
Van Bree J.
Vandebosch E.
Van der Maelen D.
Van Eetvelt J.
Vangansbeke P.
Van Grembergen P.
Van Hooland R.
Vanhorenbeek L.
Vankeirbilck E.
Vanlerberghe R.
Van Looy J.
Van Nevel A.
Van Parys T.
Van Peel M.
Van Rompaey R.
Van Rompuy E.
Van Vaerenbergh E.
Vanvelthoven L.
Van Wambeke H.
Verheyden J.
Weyts J.
Willockx F.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Coens D.
Dewael P.
De Wulf R.
Dufaux J.
Geens G.
Kelchtermans T.
Lenssens J.
Sauwens J.
Van den Bossche L.

Verhaegen G.
Waltniel L.

Dientengevolge neemt de Raad de motie niet aan.

Redenen voor onthouding ?

De heer Verhaegen heeft het woord.

De heer G. Verhaegen : Mijnheer de Voorzitter, ik heb mij onthouden in afspraak met de heer Pede.

MOTIE van de heren A. Denys, W. Peeters en G. Verhofstadt betreffende een beroep bij het Arbitragehof tot gedeeltelijke vernietiging van de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen – 416 (1990-1991) - Nr.1

Hoofdelijke stemming

De Voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie van de heren Denys, Walter Peeters en Verhofstadt betreffende een beroep bij het Arbitragehof tot gedeeltelijke vernietiging van de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen.

De heer Van Aperen, verslaggever voor de Commissie, heeft het woord.

De heer A. Van Aperen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, vooraleer verslag uit te brengen over de eigenlijke Commissiewerkzaamheden omtrent de motie betreffende een beroep bij het Arbitragehof tot gedeeltelijke vernietiging van de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen – het stuk 411 – dien ik er op te wijzen dat dit stuk inmiddels werd vervangen door een nieuw stuk. Dit laatste werd ingediend door de heren Denys, Walter Peeters en Verhofstadt .

Zoals uit mijn verslag zal blijken werd door de heren Walter Peeters en Denys een amendement ingediend

op de tekst van de oorspronkelijke motie. Zij wensten ook artikel 43 ter vernietiging aan het Arbitragehof voor te leggen.

Volgens de diensten van de Vlaamse Raad echter zou een amendement in de strikt technische betekenis van het woord niet mogelijk zijn op een motie. De enige mogelijkheid – nog altijd volgens de diensten van de Vlaamse Raad – zou erin bestaan een nieuwe, aangepaste tekst in te dienen, ondertekend door de oorspronkelijke indieners én door de indieners van het amendement.

Op dit advies werd dan het stuk 411 ingetrokken en vervangen door de tekst van de motie die op de banken ligt – stuk 416 – die slechts verschilt van de oorspronkelijke tekst door de toevoeging in de laatste paragraaf van een verwijzing naar artikel 43 van de ziekenfondswet.

De motie, die een mogelijke bevoegdheidsoverschrijding door de nationale wetgever betreft, werd ingediend op grond van artikel 53 van ons Reglement. Dat artikel voorziet niet in een bijzondere procedure van behandeling, maar het Bureau van onze Raad meende dat een Commissiebespreking ervan, vooraleer het ter stemming voor te leggen in Openbare Vergadering, aangewezen was. De Commissie besliste dan zelf een verslaggever aan te duiden die een mondeling verslag zou uitbrengen. Zoals ook afgesproken en voorzien werd er in de Commissie niet gestemd over de motie.

Eén van de indieners, collega Denys, gaf een inzicht in de bedoelingen van de motie. Volgens hem bevatten de artikelen 2, 3 en 27 van de reeds aangehaalde ziekenfondswet begrippen als fysiek, psychisch en sociaal welzijn en hulp, voorlichting, begeleiding en bijstand met het oog op het bevorderen van het fysiek, psychisch en sociaal welzijn, die als bevoegdheid werden overgedragen aan de Gemeenschappen en dit door de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Volgens de indiener van de motie zijn er drie uitzonderingen op deze bevoegdheidsoverdracht mogelijk, met name, ten eerste, de verwijzing in de bijzondere wet van 8 augustus 1980

Van Aperen

naar de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering ; ten tweede, de toepassing van de implied powers en ten derde, het adagium dat de bijzaak de hoofdzaak volgt. Volgens de indiener kan geen van deze uitzonderingen hier echter worden ingeroepen, zodat een bevoegdheidsverschrijding duidelijk is en er alle redenen bestaan om bij het Arbitragehof de gedeeltelijke vernietiging van de ziekenfondswet te vorderen.

Tijdens de korte bespreking die op deze uiteenzetting volgde, wees een lid erop dat er tijdens de debatten in het Parlement ook reeds vragen omtrent de bevoegdheidsafhakening werden opgeworpen. Volgens hem zou het verzoek tot vernietiging op zichzelf al nuttig kunnen zijn voor de bevoegde Gemeenschapsministers om via het Arbitragehof juridische duidelijkheid te kunnen bekomen over de bevoegdheidsafhakeningen inzake het welzijns- en gezondheidsbeleid.

Een ander lid onderstreepte dat de ziekenfondswet een zware hypotheek legt op de federale dynamiek. Hij omschreef deze wetgeving dan ook als een legaliseren van een terugkoppelingsactie.

Collega's Walter Peeters en Denys dienden tenslotte nog een amendement in op de tekst van de motie met het doel ook artikel 43 van de ziekenfondswet voor vernietiging aan het Arbitragehof voor te leggen. Dit artikel maakt het mogelijk dat ziekenfondsen samenwerkingsakkoorden afsluiten met publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersonen.

Mijnheer de Voorzitter, collega's, tot daar het mondelinge verslag over de ingediende motie.

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, vooreerst wens ik de verslaggever, de heer Van Aperen, te danken voor zijn bondig, maar correct verslag. Deze motie heeft de bedoeling om de artikelen van de ziekenfondswet, waarvan het onom-

stootbaar vaststaat dat ze behoren tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen, te laten vernietigen door het Arbitragehof.

Oorspronkelijk was deze motie een louter PVV-initiatief, maar na de bespreking in de Commissie Welzijn en Gezondheid is dit uitgegroeid tot een gemengd initiatief, waar ook de Voorzitter van deze Commissie bij betrokken is, namelijk collega Walter Peeters.

Mijnheer de Voorzitter, uit deze commissiebesprekingen, uit het herlezen van de commissieverslagen van Kamer en Senaat, is het nu overduidelijk geworden : de nationale Minister van Sociale Zaken, Mijnheer Busquin, heeft vele leden misleid, zelfs méér, heeft vele leden bedrogen. Ik gebruik deze zware term, omdat hij op de talrijke opmerkingen inzake de bevoegdheidsverschrijding slechts één, maar een volledig misleidend argument heeft gebruikt, namelijk het argument dat de bijzaak de hoofdzaak moet volgen. Het bijkomstige moet zagezegd het belangrijkste volgen.

Collega's, indien men deze duivelse redenering zou volgen, betekent dit natuurlijk het faillissement van de staatshervorming, want hiermee kan elke gecommunautariseerde, geregionaliseerde bevoegdheid uitgehold worden. Zo zou men nationaal een mestwet kunnen uitvaardigen in plaats van een mestdecreet, omdat landbouw nationaal is. Zo zou men de middenstandsvorming verder nationaal kunnen organiseren, omdat dit een voorwaarde is van een nationale materie, namelijk de hoofdzaak, die de toegang tot het zelfstandig beroep is. Collega's, dit kan natuurlijk niet. Trouwens, vroegere adviezen van de Raad van State op een ontwerp van wet op de ziekenhuizen verwerpen de Busquin-interpretatie ter zake volledig.

Mijnheer de Voorzitter, er is waarschijnlijk niemand in deze Raad die twijfelt aan de inhoudelijke argumenten van de motie. De stilzwijgendheid van SP en CVP ter zake kunnen beschouwd worden als een inhoudelijke instemming met de motie. Waar het echter nu over gaat, is het opbrengen van de moed om, op basis

van deze vaststelling, ook consequent te handelen.

Tot de collega's die de ziekenfondswet hebben goedgekeurd zou ik zeggen : het is geen schande eenmaal bedrogen geweest te zijn. Het zou echter wel een schande zijn, wetende wat u nu weet, te blijven volharden in de boosheid. Want daarmee zoudt u een ongeloflijke slag toebrengen aan de geloofwaardigheid van de Vlaamse autonomie. Daarmee zoudt u zich degraderen tot de meest onderdanige slaven van de mutualiteiten.

Collega's, het is immers duidelijk dat de unitair gestructureerde ziekenfondsen om hun macht uit te breiden het liefst een aantal gecommunautariseerde materies uit de welzijnszorg opnieuw recupereren en verwijzen naar het unitaire niveau. Het is de basis – en collega Peeters heeft zulks perfect aangetoond – voor een nieuwe golf van verzuiling in de welzijnssector. Velen beginnen dit nu reeds in te zien. Ook Minister Weckx voelt nattigheid en heeft in de Commissie bekend dat ze met deze mutualiteitswet aan zijn bevoegdheden knabbelen.

Collega's, we kunnen niet langer ziende blind blijven. Ja zeggen tegen deze motie is ja zeggen tegen een correcte uitvoering van de staatshervorming. Het is ook ja zeggen in de strijd tegen een nieuwe vorm van verzuiling. Neen stemmen – wat u gaat doen – is zich slaafs onderwerpen aan de feitelijke macht van de mutualiteiten. Neen zeggen is buigen voor het bedrog van minister Busquin. Als we een beetje zelfrespect hebben, is er maar één uitweg : met unanimité deze motie goedkeuren. **(Applaus bij de leden van de PVV)**

De Voorzitter : Collega's, alvorens het woord te geven aan de heer Walter Peeters wens ik de leden van de afvaardiging van de nationale assemblee van de republiek Suriname te verwelkomen.

VERWELKOMING VAN EEN BUITENLANDSE DELEGATIE

De Voorzitter : Collega's, ik begroet in onze tribune volgende leden van

Voorzitter

de nationale assemblée van de republiek Suriname :

de heer J. Lachmon, Voorzitter van de nationale assemblée van de republiek Suriname ; de heer R.B.R. Nooitmeer, lid van de nationale assemblée ; de heer R. Randjietsingh, lid van de nationale assemblée ; de heer Drs. A. Kallan, lid van de nationale assemblée ; de heer J.N.V. Gadden, lid van de nationale assemblée ; de heer R. Wasimin, lid van de nationale assemblée ; de heer Ir. F. Playfair, lid van de nationale assemblée ; de heer E.G. Bleau, griffier van de nationale assemblée.

Ik wens hen hartelijk welkom in ons Vlaams Parlement. **(Applaus)**

MOTIE van de heren A. Denys, W. Peeters en G. Verhofstadt betreffende een beroep bij het Arbitragehof tot gedeeltelijke vernietiging van de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen - 416 (1990-1991) - Nr.1

Hoofdelijke stemming (Voortzetting)

De Voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van de hoofdelijke stemming over de motie van de heren Denys, Walter Peeters en Verhofstadt betreffende een beroep bij het Arbitragehof tot gedeeltelijke vernietiging van de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen.

De heer Walter Peeters heeft het woord.

De heer W. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, voorafgaandelijk wil ik duidelijk zeggen dat de wet op de ziekenfondsen en landsbonden van ziekenfondsen zoals hij werd behandeld en goedgekeurd in de Kamer van Volksvertegenwoordigers en in de Senaat een aantal positieve elementen be-

vat. Bij wijze van voorbeeld vermeld ik de organisatie van een onafhankelijke controle, een gescheiden boekhouding tussen de verrichtingen in de verplichte en de niet-verplichte verzekering, een aanvaardbare omschrijving van het lidmaatschap, garanties voor het behoud van het pluralisme in de ziekenfondswerking, kansen op een grotere inspraak van de leden, een meer doorzichtige structuur teruggebracht tot twee niveau's, wat een meer efficiënte controle mogelijk maakt, om er schematisch maar enkele doch de meest belangrijke te noemen.

Mijnheer de Voorzitter, collega's, tegen deze wet blijven wij echter een aantal fundamentele bezwaren opperen, zoals collega Vangansbeke in de Kamer en ikzelf in de Senaat trouwens hebben geformuleerd, meer specifiek ten opzichte van de sleutelartikels 2, 3, 27 en 43, die trouwens het voorwerp van onze motie uitmaken en waardoor ik, namens mijn fractie, bij wijze van amendement door het toevoegen van artikel 43, medeondertekenaar van deze motie ben geworden.

Geachte collega's, wat is het probleem van de perfiede cirkel, die door deze vier sleutelartikelen wordt gecreëerd ? Dat is gebruik maken, of beter gezegd misbruik maken, of nog correcter gezegd oneigenlijk gebruik maken, van de omschrijving van het begrip gezondheidszorg, zoals de Wereldgezondheidsorganisatie het formuleert. In de ziekteverzekering wordt als verzekering door de combinatie van deze vier artikelen het ganse gezondheidsbeleid en ook het ganse welzijnsbeleid in feite minstens gedeeltelijk en zo mogelijk volledig aan het monopolie van unitair gestructureerde ziekenfondsen overgeleverd. Daartoe geven artikelen 2 en 3 de expliciete opdracht, artikel 43 creëert de wettelijke structuren en artikel 27 voorziet in de financiële middelen.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, in zijn inleiding tot de bespreking van de begroting van Volksgezondheid heeft Minister Weckx inderdaad - collega Denys heeft daarop reeds gewezen - enkele weken geleden een aantal belangrijke en uiterst interessante bedenkingen naar

voren gebracht. Het is trouwens niet de eerste keer dat Minister Weckx zich onderscheidt als een degelijk federalistisch gerichte Gemeenschapsminister door fundamenteel en goed doordacht denkwerk bij de toelichting van zijn beleid en de beleidsvisie, die hij daarbij ontwikkelt. Hij heeft trouwens steeds op de steun en de waardering van de ganse Commissie Welzijn en Gezondheid en vanwege steeds meer beleidsverantwoordelijken in de gezondheidssector kunnen rekenen.

In zijn nota schetst de Minister meer speciaal de problematiek van de hybride bevoegdheidsverdeling inzake gezondheidsbeleid. Het zou ons te ver leiden op deze bedenkingen van Minister Weckx verder in te gaan, maar zij kaderen volledig in de problematiek die precies in onze motie aan de orde is. Inzake welzijnsbeleid heeft Minister Lenssens eveneens reeds herhaaldelijk reflexies in dezelfde zin gemaakt.

Tegenover deze gemeenschapsbevoegdheden inzake welzijns- en gezondheidsbeleid, zoals voorzien in de wet van 8 augustus 1980 en niet gewijzigd door de wet van 8 augustus 1988, betekenen de artikelen 2 en 3 van de wet van 6 augustus een globale unitaire recuperatie van bevoegdheden.

Via artikel 27 wordt bovendien het kanaal gecreëerd om deze bevoegdheden met centrale RIZIV-gelden te financieren. Wij weten thans tot welke communautaire transferten kanalen zoals deze in het verleden hebben geleid en nog steeds leiden.

Artikel 43 voorziet, via de legalisering van samenwerkingsverbanden met publiek- en privaatrechtelijke rechtspersonen, in het nodige instrumentarium om de op deze wijze gereïntariseerde bevoegdheden op het terrein ook concreet te realiseren.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, over deze manifeste bevoegdheidsoverschrijding wensen wij, vanuit onze verantwoordelijkheid als Vlaamse verkozenen in deze Vlaamse Raad, de arbitrage in te winnen van het daartoe door ons gecreëerde bevoegde Hof. Wij vragen in onze

W. Peeters

motie de vernietiging van de vier betrokken artikelen 2, 3, 27 en 43.

Indien deze Vlaamse Raad, zoals voorzien in de derde fase van de staats hervorming, nu reeds het rechtstreeks verkozen Parlement zou zijn van de Vlaamse Gemeenschap, dan ben ik ervan overtuigd dat, indien de federale Kamer een analoge wet zou stemmen, het beroep daartegen in het Arbitragehof gewoon een automatisme zou zijn. Uit dossiers zoals dit blijkt andermaal hoe dringend en hoe noodzakelijk de afschaffing van het dubbel parlementair mandaat is.

Maar hoe dan ook, wij worden nog steeds geconfronteerd met de schizofrene toestand van parlementsleden met twee petjes. Het lijkt ons dan ook zonder meer consequent dat alle verkozenen in de Vlaamse Raad — ook zij die in het nationaal Parlement de wet hebben goedgekeurd — hun verantwoordelijkheid nemen door een aantal elementen van bevoegdheidsoverschreiding in deze wet ter beoordeling aan het Arbitragehof voor te leggen, Arbitragehof dat tenslotte de structuur is die voor een dergelijke opdracht bij de staats hervorming werd gecreëerd.

In die zin heeft de Volksunie-fractie deze motie mede onderschreven en ze aangevuld. Wij zullen ze in die politieke betekenis dan ook goedkeuren. **(Applaus bij PW en VU)**

De Voorzitter : De heer Dierickx heeft het woord.

De heer L. Dierickx (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, veel edelmoedigheid is te bespeuren in de structuren en de substructuren van de ziekenfondsen, hun instellingen, hun verzorgingsinstellingen, hun ziekenhuizen en hun V.Z.W.%. Zij zijn een symbool van solidariteit, zelfs over de taalgrens heen.

Toch zijn ze machtscentra, concerns, zo machtig dat zij zelfs ontsnapten aan het federaliseringsproces. De bijkomende in de wet-Busquin voorziene controles worden door de topambtenaren van de machtigste landsbonden zeker niet als bedreigend be-

schouwd. Meer toezicht, meer controle stoort hen niet. Het belet hen niet autonoom personeel te benoemen of aan te werven, v.z.w.'s en andere diensten op te richten over heel het land. Het belet hen niet hun zuil uit te bouwen.

Wij delen zeker niet het soort kritiek dat door de syndicale kamers van dokter Wynen wordt gespuid, die enkele jaren geleden door Hugo De Ridder ervan beticht werd een monsterverbond met de ziekenfondsen te hebben gesloten. Dit monsterverbond hoeft niet te worden geëxpliciteerd : de dokters willen worden betaald per prestatie, de ziekenfondsen bestaan door de terugbetaling per prestatie. Zo heeft geen van de partners echt belang bij de verbetering van de volksgezondheid. De ziekenfondsen hebben geen belang bij een vermindering van de omzetcijfers in de sector van de gezondheidszorg. Dit is het gevolg van het systeem van de betaling van administratiekosten die wettelijk aan de ziekenfondsen toekomen.

Mijnheer de Voorzitter, AGALEV heeft zich steeds geërgerd aan de wet Busquin en ze een interessant schandaal genoemd. Door deze wet consolideren de landsbonden hun machtspositie in het politiek-sociale landschap, ondermeer ten opzichte van hun eigen federaties en primaire kassen en breiden zij hun actiemogelijkheden uit, en dit op een indrukwekkende wijze. Ik verwijs hier eveneens naar de artikelen 2,3 en 43. De gepolitiseerde ziekenfondsen begeven zich op de terreinen van de andere verzekeringsinstellingen op zo een manier dat er geen sprake meer is van gelijke uitgangsposities. De wet Busquin vervalst de concurrentie tussen de ziekenfondsen en de particuliere verzekeringsmaatschappijen.

AGALEV zal het beroep tot annulatie goedkeuren. Dit betekent echter niet dat mijn fractie impliciet aanvaardt dat een beroep tot annulatie maar kan worden ingediend indien in deze Raad een gekwalificeerde meerderheid wordt bereikt. Wij gaan ervan uit dat ook een minderheid of een individueel lid van deze Raad zich kan beroepen op zijn functioneel belang om een vernietiging te vragen

bij het Arbitragehof op basis van de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet. Aanvaarden dat een beroep tot annulatie slechts kan worden ingeleid door een twee derde meerderheid betekent dat decreten alleen kunnen worden aangevochten door hen die ze hebben voorgedragen en goedgekeurd, wat indruist tegen de basisregels van de democratische rechtsstaat. **(Applaus bij AGALEV en PVV)**

De Voorzitter : de heer Annemans heeft het woord.

De heer G. Annemans : Mijnheer de Voorzitter, collega's, wij hebben er in de Kamer van Volksvertegenwoordigers bij de stemming over de ziekenfondswet reeds op gewezen dat wij dat een afschuwelijke wet vonden. Door deze wet wordt aangetoond dat het Parlement ondergeschikt is aan de werkelijke machten in dit land. Bovendien wordt door deze wet de autonomie van de rode en gele ziekenfondsen vergroot terwijl de controle van het RIZIV is verminderd. Deze wet legitimeert trouwens *post factum*, dit is typisch Belgisch, de wetsovertredingen die er zijn gebeurd en dit door een wijziging van de bestaande wetten.

Het gaat hier dus over een wet die wij van *ganser* harte willen bestrijden. Wij willen meewerken aan alles wat deze Busquin-, zeg maar *Dehaene*-wet, op de helling zet. Wij zullen deze motie dus steunen.

De Voorzitter : De heer Verhofstadt heeft het woord.

De heer G. Verhofstadt (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, in aanvulling op de uiteenzettingen die in verband met deze motie werden gehouden wil ik toch nog een oproep doen op de meerderheid in deze Vlaamse Raad en dit zuiver op basis van de juridische elementen die naar voren werden gebracht, om een twee-derde meerderheid die noodzakelijk is ingevolge de wet van 1989 op het Arbitragehof, in de Vlaamse Raad tot stand te brengen.

In mijn uiteenzetting gaat het voor mij in de eerste plaats niet over de ziekenfondswet. Wij hebben een gevecht over de ziekenfondswet gele-

Verhofstadt

verd, niet hier in de Vlaamse Raad, maar in het Belgisch Parlement, in de Commissie Sociale Zaken en daarna in de plenaire vergadering. Ik meen trouwens te mogen zeggen dat wij in de Commissie een aantal belangrijke wijzigingen hebben aangebracht, onder meer aan de strafbepalingen die aan de ziekenfondswet verbonden zijn. Het gaat er bij mij dus niet om of wij op die manier de ziekenfondswet teniet kunnen doen.

Thans moet worden nagegaan of er juridische elementen aanwezig zijn om de wet van januari 1989 op het Arbitragehof in werking te zetten. Is er hier dus een bevoegdheidsoverschrijding of niet.

Ik herinner mij nog zeer goed, collega's, en degenen die deel uitmaakten van de Commissie Sociale Zaken zullen dat ook nog wel weten dat, toen wij het argument van die bevoegdheidsoverschrijding en het feit dat op basis van de wet van januari 1989 op het Arbitragehof een vernietiging van zekere bepalingen kan worden doorgevoerd, naar voren brachten, men ons zei dat wij dat daar niet moesten zeggen. In essentie was dat geen punt voor het nationale Parlement. Indien men in een bepaalde Gemeenschap het gevoel of de zekerheid heeft dat de wet op de bevoegdheidsverdeling in ons land wordt overschreden dan is het in het deelparlement, in casu de Vlaamse Raad, dat de nodige actie op het getouw moet worden gezet.

Het zou dus verkeerd zijn hier vandaag te zeggen dat wij in het nationale Parlement de kans hebben gehad om daarover te discussiëren en dat dit niet meer in de Vlaamse Raad moet gebeuren. Integendeel, de Vlaamse Raad is de instantie waar wij in alle onafhankelijkheid ten opzichte van het nationale Parlement moeten kunnen oordelen of het nationale Parlement al dan niet een bevoegdheidsoverschrijding heeft begaan.

Collega's, ik neem aan dat dit een vervelende situatie is door het feit dat wij nog steeds met die dubbele pet zitten. De ene week zitten wij in het Parlement, de andere week in de

Vlaamse Raad. Een aantal collega's zullen bij de stemming moeten toegeven dat er bevoegdheidsoverschrijding is terwijl dit in het nationale Parlement niet mogelijk was. Ik herhaal echter dat die zaken het gevolg zijn van de slechte gang van zaken en van het bestaan van het dubbel mandaat zoals wij dat kennen. Wij zullen dit dus hoe dan ook bij de discussie die thans wordt gevoerd moeten nemen.

Ik kom thans tot de kern van de zaak. Ik richt mij tot de collega's van de SP en van de CVP die, voor zover ik weet, noch hier noch in de Commissie een uitspraak over deze motie hebben gedaan. Zij hebben ook geen argumenten aangehaald om deze motie te weerleggen.

Onze argumenten zijn van zuiver juridische aard. Er zijn drie redenen waarom in artikel 2, in artikel 3,b) en 3,c), in artikel 27 en andere, sprake is van bevoegdheidsoverschrijding. De heer Peeters heeft er nog een artikel aan toegevoegd naar aanleiding van de motie die wij thans bespreken.

Tot nog toe heeft niet één lid van de Vlaamse Raad, hetzij in de Commissie, hetzij op deze tribune, enig argument aangevoerd tegen de redenering die wij in deze motie volgen. Ik wil nog aannemen dat men de motie niet kan goedkeuren maar ik zou dan wel graag vernemen waarom dat niet kan. Wat is er verkeerd aan de redenering die in de motie wordt gevolgd? De redenen die wij aanhalen zijn uiteraard niet dezelfde als deze van de heer Peeters. Op zuiver juridisch vlak zijn wij het echter volkomen met elkaar eens omdat het hier om een manifeste bevoegdheidsoverschrijding gaat.

Grosso modo zijn er drie uitzonderingen op de regels van de bevoegdheidsverdeling.

In de eerste plaats wordt in de wet met betrekking tot de staatsvorming de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering bepaald als zijnde een zuiver nationale bevoegdheid. Artikel 2 handelt echter niet over de ziekte- en invaliditeitsverzekering en in artikel 3,b) en 3,c) gaat het over de vrijwillige ziekteverzekering en

over preventie in verband met ziekteverzekering. Deze materies hebben dus niets te maken met de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering en kunnen dus niet op grond van de wetten van '80 en '88 aan de centrale overheid worden toegewezen. De nationale Regering heeft dit argument bij de bespreking van de wet betreffende de ziekenfondsen trouwens niet ingeroepen, noch in de Commissie, noch in de Openbare Vergadering.

Een tweede uitzondering op de regels van de bevoegdheidsverdeling is gelegen in artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, gewijzigd door de bijzondere wet van 8 augustus 1988, en betreft de zogenoemde implied powers. Ik citeer: de decreten kunnen rechtsbepalingen bevatten in aangelegenheden waarvoor de Raden niet bevoegd zijn, voor zover die bepalingen noodzakelijk zijn voor de uitoefening van hun bevoegdheid. Bevoegdheidsoverschrijding is derhalve toegestaan wanneer dit noodzakelijk is om de eigen bevoegdheden uit te oefenen. Het is duidelijk dat alleen de decreetgever gebruik kan maken van implied powers en niet de wetgever. Ik herhaal dat de nationale Regering noch in de Commissie noch in de Openbare Vergadering dit argument heeft aangehaald om de bevoegdheidsoverschrijding te verantwoorden.

Een derde uitzondering op de regels van de bevoegdheidsverdeling werd door de Regering wel aangehaald als argument voor de bevoegdheidsoverschrijding. Het betreft het adagium *accessorium sequitur sum principale*, de bijzaak volgt de hoofdzaak. Minister Van den Bossche, die hier net binnen komt, zal ongetwijfeld ook dit standpunt verdedigen indien hij niet zou opgesloten zitten in zijn *carcan* van de Vlaamse Executieve en hier nog in alle vrijheid zijn juridische kennis zou kunnen tentoon spreiden.

In zijn advies met betrekking tot de ziekenfondswet heeft de Raad van State zelf gezegd dat de regel dat de bijzaak de hoofdzaak volgt, hier niet opgaat. De Raad van State zegt hierover het volgende: men kan niettemin niet ontkennen dat de omschrijving van het aan de ziekenfondsen en

Verhofstadt

landsbonden opgelegd maatschappelijk doel (artikel 2) en van de op het stuk van de vrijwillige of aanvullende verzekering toegestane verrichtingen (artikel 3, a en b) dermate ruim en zelfs vaag is dat een sluitende waarborg ontbreekt. . Met andere woorden, hier kan niet meer over bijzaak en hoofdzaak worden gesproken.

Dames en heren, geen enkele van de drie redenen die een bevoegdheidsoverschrijding kunnen verantwoorden, kan hier worden ingeroepen, ofwel omdat de bijzondere wet hierin niet voorziet, ofwel omdat de Raad van State die bevoegdheidsoverschrijding heeft uitgesloten, ofwel omdat over die bevoegdheidsoverschrijding alleen door de Raden kan worden beslist en niet door het nationale Parlement.

Mijnheer de Voorzitter, ik geef toe dat het hier om een juridische redenering gaat die sommigen minder zal interesseren. Toch moet het voor iedereen duidelijk zijn dat we hier te maken hebben met een bevoegdheidsoverschrijding. Zowel de heer Denys als ikzelf en ook de heer Walter Peeters, denk ik, zijn bereid deze motie in te trekken als CVP of SP ons kunnen aantonen dat onze redenering niet klopt, zelfs al hebben ze daarvoor maar één argument. Misschien kan iemand van de christendemocraten of de SP ons aantonen dat er van bevoegdheidsoverschrijding geen sprake is omdat er telkens kan worden verwezen naar dit of dat artikel van de bijzondere wet.

Dames en heren van CVP en SP, wij die het allemaal in Vlaanderen beter gingen doen, is het werkelijk onmogelijk om in deze Raad, op basis van zuiver juridische argumenten, op te treden tegen een nationale wet waaruit duidelijk bevoegdheidsoverschrijding blijkt ?

Mijnheer Verhaegen, mijnheer Hancké, het zou voor deze Raad spijtig zijn als onze motie gebaseerd op een steekhoudende argumentatie wordt verworpen. Dan zou eens te meer blijken dat Vlaanderen ondanks de mooie slogans als Vlaanderen leeft en wat weet ik allemaal, Vlaanderen integendeel niet leeft,

niet bestaat ! *(Applaus bij de PW en bij sommige leden van de VU)*

De Voorzitter : De heer Moens heeft het woord.

De heer G. Moens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, u begrijpt dat ik hier, na deze uitdaging, pas met grote schroom het woord durf nemen. Ik wil daarom afstand nemen van de emoties die hier tot nu toe werden geuit en een beroep doen op het gezond verstand.

Ik heb hier vandaag naar uitmuntende juridische uiteenzettingen geluisterd en gisteren in de Commissie nog veel meer, toen de heer Denys het woord voerde. Inderdaad, de argumentatie die naar voren wordt gebracht is juridisch gesproken, met verwijzing naar artikelen, tekst, jurisprudentie, indrukwekkend.

Met des te meer verwondering heb ik kennis genomen van de stukken betreffende de wet op de ziekenfondsen en haar bespreking in het nationale Parlement, meer in het bijzonder van het advies van de Raad van State. Van deze heren mag men toch verwachten dat, als er van een bevoegdheidsvermenging, bevoegdheidsoverschrijding, enzovoort sprake zou zijn, zij dat zouden opmerken. Maar, daarover in hun advies geen woord !

De heer W. Peeters : Dat is niet correct.

De heer G. Moens : De Raad van State werpt in het advies bij de wet op de ziekenfondsen niet op dat er vanwege het nationale Parlement bevoegdheidsoverschrijding zou zijn.

Ik zeg u dat wij dat met enige verwondering vaststelden, omdat als het zo vanzelfsprekend zou zijn als de indieners van de motie beweren, de Raad van State dat toch zou opwerpen. Maar, eigenlijk is dat niet zo verwonderlijk. Waarom niet ? Om de eenvoudige reden dat, wanneer men al de in België momenteel geldende wetten, ook koninklijke besluiten, scrupuleus zou ontleden om te kijken of daar niet op een of andere plaats nog verwijzingen zijn naar bevoegdheidsdomeinen die nadien aan ons als Vlaamse Gemeenschap toegewezen

zijn, wij tientallen, honderden, duizenden dergelijke voorbeelden zouden vinden. Om u te overtuigen ga ik er u twee citeren.

De heer H. Coveliers : Het Arbitragehof heeft precies de taak gekregen om na te gaan of er een bevoegdheidsoverschrijding is of niet. Laten we dan honderd, eventueel duizend procedures beginnen opdat alle wetten duidelijke bevoegdheidsomschrijvingen zouden kennen.

De heer G. Moens : Mijnheer Coveliers, indien de feiten zo vanzelfsprekend zijn als zal blijken nadat ik heb getoond wat ik hier voor mij heb liggen, dan moeten wij het Arbitragehof daar niet bij betrekken. Als het zaken betreft die wij onmiddellijk met ons gezond verstand kunnen oplossen, wat u met ons zal doen, waarom zouden wij dan grote procedures in gang zetten en veel kosten maken ?

Ik geef u de twee voorbeelden. Ze zijn speciaal gekozen omdat ze perfect vergelijkbaar zijn met de ziekenfondswet. Het gaat namelijk ten eer-

In zijn toelichting bij de motie betreffende een beroep tot gedeeltelijke vernietiging van de wet op de ziekenfondsen legde mede-indiener G. Verhofstadt de nadruk op het argument bevoegdheidsoverschrijding waaraan de nationale wetgever zich zou hebben schuldig gemaakt

Moens

ste over de wet op de beroepsziekten, sociale zekerheid, en het orgaan dat die wet mag uitvoeren, het Fonds voor Beroepsziekten en ten tweede over de wet op de arbeidsongevallen, sociale zekerheid, en het fonds dat aangeduid is om die wet uit te voeren, namelijk het Fonds voor Arbeidsongevallen.

Ik lees u de op dit ogenblik geldende bepalingen in de wet op de beroepsziekten van 3 juli 1970 voor. Die is vandaag volledig geldig in al haar bepalingen en in al haar artikelen. Ik lees u artikel 6. Het is een zeer goed voorbeeld, want als eerste taak heeft dat nationaal, in een nationale wet geregeld Fonds voor Beroepsziekten, de preventie in het kader van alles wat met beroepsziekten te maken heeft. Ik citeer letterlijk : het organiseren van de preventie.

Ik ga nu over naar de wet op de arbeidsongevallen van 10 april 1971. Die wet is, precies zoals de ziekenfondswet, momenteel van toepassing, ook in Vlaanderen. Ik citeer in het bijzonder artikel 58 omdat het nog duidelijker is dan de wet op de beroepsziekten : het Fonds voor Arbeidsongevallen heeft tot taak het sociaal welzijnswerk uit te oefenen ten aanzien van al de getroffen van een arbeidsongeval.

Artikel 58 ten elfde regelt de hele preventie in de sector van de arbeidsongevallen. Als er één bevoegdheid aan de Vlaamse Raad en de Vlaamse Gemeenschap toekomt is het toch wel zeker de preventie in al haar aspecten en toch is zij op dit ogenblik nog altijd toegewezen aan nationale instellingen. Hetzelfde gebeurt in de wet op de mutualiteiten. **(Geroep op verscheidene banken) (De Voorzitter hamert)**

Toch is dit niet in tegenspraak met de geest en de letter van de regionalisering van deze materies. Het is immers niet omdat in een of andere wet, weze het een wet van vóór of na 1980, een omschrijving van een domein voorkomt, dat de reglementering, de erkenningen, de betoelagingen die met dit domein gepaard gaan, ook automatisch door de nationale wetgever wordt geregeld. Indien het Fonds

voor Arbeidsongevallen aan preventie of aan sociaal welzijnswerk wil doen of indien het Fonds voor Beroepsziekten preventieve activiteiten ten aanzien van beroepsziekten wil ontplooiën, zullen zij dat, omdat deze moties bij wet aan Vlaanderen zijn toegewezen, moeten doen volgens de regels en de besluiten die de Vlaamse Raad bepaalt. Het is precies de bedoeling van de regionalisering en de federalisering dat wij, als Vlaamse Raad, de regelaar zijn van alle domeinen die wij tot ons getrokken hebben. Dat blijft perfect mogelijk, ook indien in nationale wetten verwijzingen naar die bepaalde domeinen voorkomen.

Om te besluiten doe ik een oproep op enige logica van uwentwege. Zeer velen in dit halfroond hebben bij de stemming over de ziekenfondswet in het nationale Parlement, deze wet goedgekeurd. Ik zie niet in waarom zij op dit ogenblik een andere houding zouden aannemen dan toen. Men haalt altijd het argument van de twee petjes aan. Het is wel mogelijk dat wij twee petjes hebben, maar bij mijn weten, zeker wat mijn fractie betreft, hebben wij nog altijd maar één hoofd en wat wij toen dachten denken wij vandaag nog. Daarom zal mijn fractie deze motie afwijzen. **(Applaus bij SP en CVP)**

De Voorzitter : De heer Verhofstadt heeft het woord.

De heer G. Verhofstadt : Mijnheer Moens, ik weet niet of de heer Van den Bossche al uw juridische redeneringen heeft kunnen volgen. Ik heb gezien dat de heer Van den Bossche naar het plafond, de vloer en de gevels van de Vlaamse Raad keek. Hij heeft ook veel gepraat met zijn collega's achter hem. Ik had in elk geval de indruk dat de uiteenzetting van de heer Moens een aantal juristen uit zijn eigen fractie enige rillingen heeft bezorgd. Rillingen is dan nog zacht uitgedrukt, alhoewel advocaten om niets rillen wanneer het om juridische argumenten gaat. Soms zijn de argumenten zo ver gezocht dat zelfs advocaten als de heer Van den Bossche rillingen krijgen. Advocaten durven het meestal ver laten gaan in juridische redeneringen, maar zover als de

heer Moens gaat wordt er niet gepleit voor de rechtbanken in dit land.

Eerste punt : alle voorbeelden die de heer Moens heeft aangehaald, de wet van 1970 en de wet op de arbeidsongevallen van 1971, dateren van vóór de staatshervorming. De tweede rilling is nog veel erger dan de eerste. Mijnheer Moens zegt dat dit betekent dat voor deze materie niet wij, maar nog altijd de nationale overheid bevoegd is. **(Onderlinge twistgesprekken)** U ging daarmee niet akkoord, mijnheer Hancké, maar dat is wat anders.

De heer G. Moens : Ik heb precies het omgekeerde gezegd. **(Applaus bij de SP)**

De heer G. Verhofstadt : Laten wij aannemen dat de heer Moens het omgekeerde heeft gezegd dan wat ik heb geïnterpreteerd. Ik kom dan bij mijn tweede punt. De Vlaamse Raad is bevoegd voor de materie van preventie volgens de wetten van 1980 en 1988.

Derde punt : het is duidelijk dat wij de oude wetten van 1970 en 1971 niet nietig kunnen laten verklaren op basis van de wet van januari 1989 op het Arbitragehof. Wij kunnen wel de nieuwe wetten die nu worden goedgekeurd aanvechten, binnen zes maanden, door een individueel verzoekschrift of met een twee derde meerderheid van de Vlaamse Raad. Verwijzen naar de wetten van 1970 en 1971 om aan te tonen dat wij niet moeten ingaan tegen de wetten die nu door het nationale Parlement worden goedgekeurd en dus niet naar het Arbitragehof moeten stappen, is een sofisme dat ik nog nooit heb gehoord en dat men in elk geval zelfs niet in de rechtbank durft te gebruiken.

Vierde en laatste punt : mijnheer Moens zegt dat hij in het advies van de Raad van State nooit iets heeft gelezen met betrekking tot de bevoegdheidsoverschrijding door het nationale Parlement.

De **heer G. Moens** : Dat heb ik niet gezegd.

De heer G. Verhofstadt : Dat hebt u ook al niet gezegd. Wat hebt u dan

Verhofstadt

wel gezegd ? U hebt gezegd dat er in het advies van de Raad van State niets staat met betrekking tot bevoegdheidsoverschrijding. Ik lees u voor wat de Raad van State letterlijk over dit probleem zegt. Het gaat hier over de artikelen 2, 3b en 3c. Om zeker alle verwarring te vermijden merk ik op dat in het advies sprake is van 3a en 3b. Oorspronkelijk behandelde 3c de verplichte ziekteverzekering. In de Commissie hebben wij daar 3a van gemaakt, omdat de eerste opdracht van het ziekenfonds uiteraard de verplichte ziekteverzekering is. Dit amendement werd trouwens door de Commissie unaniem aanvaard. In de tekst van de Raad van State is 3a dus eigenlijk 3c van de huidige tekst. Uiteraard was de tekst toen nog niet aangepast. Ik citeer : Men kan niettemin niet ontkennen dat de omschrijving van het aan de ziekenfondsen en landsbonden opgelegd maatschappelijk doel (artikel 2) en van de op het stuk van de vrijwillige of aanvullende verzekering toegestane verrichtingen (artikel 3, a en b) dermate ruim en zelfs vaag is dat een sluitende waarborg ontbreekt om, ter zake van de toepassing van de wet, te voorkomen dat de prestaties op het stuk van de vrijwillige of aanvullende verzekering hetzij moeilijk inpasbaar worden in het basisbeginsel van de bedoelde geest van voorzorg, onderlinge hulp en solidariteit, hetzij naar omvang dermate aan belang zouden winnen dat die verrichtingen ten aanzien van die welke tot de sociale zekerheid behoren de aard van een accessorium zouden verliezen.

De tekst van de Raad van State, mijnheer Moens, zegt dus dat de omvang van de artikelen 2, 3b en 3c zo breed is dat men niet meer het argument kan aanvoeren, dat de Regering heeft gebruikt, namelijk dat bijzaak volgt op hoofdzaak. De Raad van State zegt dat de artikelen 2, 3b en 3c zo'n omvang hebben dat zij hun karakter van bijzaak verliezen en hoofdzaak worden.

Collega's, vindt u dat niet voldoende als argument ? Alhoewel het woord bevoegdheidsoverschrijding niet in de tekst voorkomt, staat er duidelijk

dat de omvang zodanig is dat het zijn karakter van bijzaak verliest en op zich hoofdzaak wordt. **(Geroep)**

Mijnheer Moens, als het woord bevoegdheidsoverschrijding er niet in staat, krediet dat ik u wil geven, dan moet u mij eens zeggen waarom de Raad van State die zin heeft opgenomen. Was het om geen ander advies te moeten verstrekken of geen arresten te moeten uitspreken ? Neen, het werd in het artikel opgenomen als duidelijke tegenargumentatie tegen het argument dat in het nationale Parlement door de Regering is gebruikt, met name dat de bijzaak de hoofdzaak vormt.

Met andere woorden, dat het voldoende is dat de bijzaak de hoofdzaak vormt om de ziekenfondswet en al zijn ruime bevoegdheden een nationaal karakter te geven. Dat is de exacte reden. Als dat niet de bedoeling is geweest van de Raad van State, mijnheer Moens, zeg mij dan wat haar bedoeling wel was. Waarom staat er in het advies van de Raad van State dat de artikelen 2 en 3 een te ruime omvang geven aan de bevoegdheden van de ziekenfondsen en dit in strijd met het element bijzaak, de enige uitzondering die wordt aanvaard om een bevoegdheidsoverschrijding te verantwoorden. Als er dus geen sprake is van bevoegdheidsoverschrijding, dan zou ik willen weten welke reden de Raad van State had om die cruciale zin in haar advies op te nemen. Bovendien beweert u dat de Raad van State ter zake nooit uitspraak heeft gedaan. **(Protest)**

Collega's, tenslotte was er ook een advies van de Raad van State met betrekking tot de oprichting van een medische raad in de ziekenhuizen, punt dat wij ook aanhalen omdat de Raad van State dienaangaande een identieke redenering volgt. Tot tweemaal toe heeft de Raad van State dus gezegd dat men moet stoppen met de bijzaken, die in feite geen bijzaken zijn, als bijzaak te catalogeren, die in algemene artikels op te nemen in een nationale wet en op die manier de bevoegdheid van de Gemeenschappen uit te hollen. Misschien heeft de heer Moens echter gelijk. Laat het Arbitragehof dus uitmaken of dat inderdaad zo is. Dat is de logica van

de wet. **(Applaus bij PW en VU)**

De Voorzitter : De heer Coveliers heeft het woord.

De heer H. Coveliers : Mijnheer de Voorzitter, ik wil zeer kort en niet geëmotioneerd tussenkomen maar ik kon toch de zeer eigenaardige juridische logica van de heer Moens niet zo maar laten voorbijgaan.

Mijnheer Moens, er zijn in dit land decreten van 1789 die nog worden toegepast : over de veiligheid en het gemak op de wegen heten die. Zij werden natuurlijk nooit opgesteld met het oog op een verhaal bij het Arbitragehof. Dat is precies de kern van de zaak.

Mij interesseert het niet zo erg wat de Raad van State al dan niet heeft gezegd. Wat mij interesseert is de vraag of twee derde van de Vlaamse parlementsleden meent dat de bevoegdheid door de Belgische overheid is overschreden. Indien die vraag wordt gesteld zonder dat er een antwoord wordt op gegeven — want daarvoor zijn wij niet bevoegd op dit ogenblik — dan is de Grondwetgever voor één keer zo wijs geweest daarvoor een Hof te voorzien, het Arbitragehof, en dan is het precies dit Hof dat zal moeten oordelen of de bevoegdheid al dan niet is overschreden. De Grondwetgever en de bijzondere wetgever hebben zelfs de voorzorg genomen dat Hof samen te stellen voor de helft uit gewezen politici en voor de helft uit juristen om er zeker van te zijn dat men enerzijds niet aan politieke besluitvorming zou doen en, anderzijds, niet aan overdreven juridisme. Wanneer die betwisting dus bestaat — en onze fractie evenals andere menen dat zij mogelijk is — dan moet men zich tot de rechtbank wenden. Men mag het recht niet in eigen handen nemen. Dat wij ons wenden tot het daarvoor ingestelde orgaan, het Arbitragehof, is dus de logica zelf. Ik begrijp niet wat al die emoties daarbij komen doen. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Annemans heeft het woord.

De heer G. Annemans : Mijnheer de Voorzitter, mijns inziens worden er

Annemans

hier twee debatten gevoerd. Wij voeren ten eerste een bijzonder interessant juridisch debat, waar ik als buitenstaander – wel jurist zijnde – tegen aan kijk. Volgens mij trekken de heren Verhofstadt en Coveliërs aan het langste eind en ik bewonder de moed van de heer Moens.

Daarnaast wordt er hier een debat gevoerd dat eigenlijk geen debat is, waar de stilzwijgenden blijven zwijgen en waar de oppositie zegt dat er moet worden gesproken. Zij zullen echter blijven zwijgen en ik ben een beetje verwonderd over de naïviteit van de heer Verhofstadt. Hij denkt blijkbaar dat hij hier de republiek der kameraden, die bij uitstek stilzwijgend is, kan overtuigen. Als Antwerpenaar heb ik heel wat ervaring met die rood-gele republiek, meer bepaald zestig jaar ervaring. Daar kan men niet tegen optornen. Argumenten hebben daar totaal geen vat op, ze zijn zinloos. De republiek der kameraden moet verkiezing na verkiezing omver worden geworpen. Dat is de enige methode. Laat ons snel stemmen, dan kunnen we snel doorgaan met de vergadering.

De Voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer J. De Roo (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, ik heb, als verslaggever, het debat over de wet op de ziekenfondsen van de eerste tot de laatste minuut gevolgd. Het is niet de bedoeling dit debat hier opnieuw te voeren. De nationale wetgever heeft het debat gevoerd over de nieuwe wet op de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen. Bij de voorbereiding werd het bevoegdheidsprobleem door de Raad van State nooit aangewezen als een fundamenteel probleem. De nieuwe wet van 6 augustus 1990 werd in Kamer en Senaat door een ruime meerderheid goedgekeurd. Daardoor wordt door de nationale overheid, onder strikte voorwaarden, de erkenning geregeld van de ziekenfondsen en de rechtspersoonlijkheid verleend aan de ziekenfondsen en de landsbonden. Er werd tevens een verscherpte controle georganiseerd. De nationale

wetgever heeft dus de objectieve criteria bepaald waaraan deze fondsen vanaf 1 januari 1991 zullen moeten beantwoorden om te kunnen optreden in het kader van de regeling van de ziekte- en invaliditeitsverzekering.

Laat ons logisch zijn : het spreekt vanzelf dat wanneer de ziekenfondsen in hun werking, in hun dienstverlening, op domeinen komen van onder meer de Gemeenschappen, zij onderworpen zijn aan de decreetgeving van deze Gemeenschappen. De invulling van hun opdrachten dient met andere woorden te gebeuren met respect voor de eigen bevoegdheden van de overheden die, elk binnen hun bevoegdheidsdomein, reglementerend kunnen optreden.

De CVP-fractie zal daarom consequent handelen. Volgens ons is er geen sprake van een bevoegdheidsoverschrijding en wij zullen de ingediende motie dan ook niet goedkeuren. **(Applaus bij CVP en SP)**

De Voorzitter : De heer Dierickx heeft het woord.

De heer L. Dierickx : Mijnheer de Voorzitter, hoewel wij zullen stemmen zoals de heer Verhofstadt, geloven wij dat hij ongelijk heeft als hij de woorden van de Raad van State geforceerd interpreteert.

Wij hebben ons allen geërgerd aan artikel 3 dat bepaalt dat de taak van de ziekenfondsen is te zorgen voor het fysisch, het psychisch en het maatschappelijk welzijn. Alles is maatschappelijk, ook vakantiecentra en Walibi. Wij hebben ons geërgerd aan het feit dat de ziekenfondsen zich niet alleen bezighouden met de verplichte verzekering maar ook met verplichte vrije verzekeringen, met bijkomende verplichte verzekeringen die men moet aanvaarden om lid te kunnen worden. Wij hebben ons ook geërgerd aan het feit dat de ziekenfondsen ziekenhuizen oprichten, verzorgingsinstellingen, groothandels voor geneesmiddelen, verzekeringen voor dagvergoedingen, reisverzekeringen, enzovoort. Daarop werd geëist. In alle debatten, die wij hebben gevolgd in Kamer en Senaat, ging het vooral daarover.

Ik meen dus te mogen bevestigen dat

de heer Verhofstadt ongelijk heeft. Waarom worden deze vragen nu gesteld ? Die had men kunnen stellen in de lange en uitvoerige debatten in Kamer en Senaat. **(Applaus bij AGALEV)**

De Voorzitter : De heer Walter Peeters heeft het woord.

De heer W. Peeters : Mijnheer de Voorzitter, toch een reactie op wat de heren De Roo en Dierickx hebben gezegd. De discussie over de bevoegdheidsoverschrijding hebben wij wel degelijk en geargumenteed gevoerd in de nationale parlementaire Commissies en in het parlementair debat. Onze argumenten werden door de Regering verwezen naar het orgaan waar ze terdege moeten worden behandeld, namelijk de Vlaamse Raad.

Onze motie beoogt alleen onze verantwoordelijkheid naar het geëigende orgaan dat wij zelf hebben gecreëerd, namelijk het Arbitragehof, te verwijzen. Niets minder maar ook niets meer.

De Voorzitter : De heer Verhofstadt heeft het woord.

De heer G. Verhofstadt : Mijnheer de Voorzitter, samen met de heer Geysels van AGALEV heb ik in totaal meer dan honderd amendementen ingediend tegen de ziekenfondswet.

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (Neen)

Dan gaan wij over tot de stemming.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

118 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;

50 leden hebben ja geantwoord ;

63 leden hebben neen geantwoord ;

5 leden hebben zich onthouden.

JA hebben gestemd :

Annemans G.

Bascour J.

Berben P.

Voorzitter

Beysen E.
Bosmans Jozef
Brepoels F. (mevr.)
Candries H.
Capoen M.
Caudron J.
Coveliers H.
Cuyvers J.
Daems R.
De Beul A.
De Croo H.
De Groot E.
Denys A.
Deswaene R.
De Vlieghe W.
Dewael P.
Dierickx L.
Geysels J.
Gryp E.
Janzegers G.
Lauwers H.
Loones J.
Luyten W.
Maes N. (mevr.)[†]
Neyts-Uyttebroeck A.-M.
Peeters W.
Pillaert J.-P.
Taelman W.
Valkeniers J.
Van Aperen A.
Van Bree J.
Van den Broeck O.
Vandermeulen P.
Vandersmissen E.
Van Dienderen H.
Vangansbeke P.
Van Grembergen P.
Van Hooland R.
Vanhorenbeek L.
Van houtte M.
Van Mechelen D.
Van Vaerenbergh E.
Verhofstadt G.
Vermeiren F.
Verreycken W.
Vreven A.
Waltniel L.

NEEN hebben gestemd :

Ansoms J.
Baldewijns E.
Bartholomeeussen M.
Beerden G.
Bosmans F.
Bossuyt G.
Breyne P.
Cauwenberghs F.
Chevalier P.
Content W.

De Bremaeker J.
De Clerck S.
De Loor H.
De Meyer M. (mevr.)
Deneir A.
De Roo J.
De Seranno J.
Desutter M.
De Wulf R.
Didden M.
Dielens F.
Dufaux J.
Dumez P.
Duroi-Vanhelmont A.
Egelmeers I.
Garcia R.
Geens G.
Gesquiere M.
Hancké L.
Kestelijn-Sierens M.
Lefeber O. (mevr.)
Lenssens J.
Lisabeth C.
Maximus L. (mevr.)
Moens G.
Moors C.
Nelis-Van Liedekerke L.
Olivier M.
Panneels-Van Baelen M.
Peeters L.
Peuskens V.
Pinoie E.
Sarens F.
Schellens A.
Sleeckx J.
Timmermans J.
Vandebosch E.
Van den Bossche L.
Van der Maelen D.
Van der Sande J.
Van Eetvelt J.
Vankeirsbilck E.
Vanlerberghe R.
Van Looy J.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Peel M.
Van Rompaey R.
Van Rompuy E.
Vanvelthoven L.
Van Wambeke H.
Verheyden J.
Weyts J.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Coens D.
Kelchtermans T.
Sauwens J.
Verhaegen G.
Weckx H.

Dientengevolge neemt de Raad de motie niet aan.

INTERPELLATIES (Regl. art. 76) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer G. Bossuyt tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de houding van de Vlaamse Executieve ten aanzien van de recente ontwikkelingen in Noord-Frankrijk

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Bossuyt tot de heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de houding van de Vlaamse Executieve ten aanzien van de recente ontwikkelingen in Noord-Frankrijk.

De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer G. Bossuyt (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, geachte collega's, daarnet was ik getuige van een geanimeerde discussie in verband met de belangen van de Vlaamse Raad.

– De heer A. De Beul, Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op

In mijn interpellatie komen de belangen van de Vlaamse Raad ook aan bod, maar dan naar buiten toe en aangaande een domein waar de Vlaamse Raad zich zeker kan manifesteren. Ik stel echter vast dat hiervoor minder belangstelling bestaat, wat mij nogal eigenaardig voorkomt.

Mevrouw A.-M. Neyts-Uyttebroeck : Zo gaat dat in het leven.

De heer G. Bossuyt : Inderdaad. Ik zal beginnen met een platitude, namelijk dat de Europese ontwikkeling in volle gang is. Daar wordt veel over gesproken en wij zijn daar ook in de realiteit in groeiende mate mee geconfronteerd.

Mijnheer de Voorzitter, ik zie dat

Bossuyt

Minister Geens met andere dingen bezig is. Ik dacht eindelijk een gesprekspartner te hebben gevonden, maar ik heb de indruk dat hij niet luistert.

De Voorzitter : Wij luisteren met aandacht.

De heer G. Bossuyt : Mijnheer de Voorzitter, van uw aandacht ben ik overtuigd, maar ik kreeg ook graag aandacht vanwege Minister Geens.

De heer W. Luyten : Mijnheer Bossuyt, u heeft nog meer geluk dan ik in de Senaat, waar Eerste Minister Martens zelfs niet kwam opdagen. Ik vind Minister Geens daarentegen dus zeer bereidwillig.

De heer G. Bossuyt : Daarvoor dank ik hem dan ook. In welke mate kan onze Vlaamse regio zich aanpassen aan de veranderingen in Noord-Frankrijk ? Er zijn drie vragen. Ten eerste, de onderkenning van onze specifieke belangen, wat niet altijd eenvoudig is, vervolgens de afstemming van onze politiek op de specifieke belangen die wij hebben onderkend en tenslotte het bekomen van de middelen en het instrumentarium om daarop in te spelen.

Ik wil het hoofdzakelijk hebben over de onderkenning van de specifieke Vlaamse belangen ten aanzien van één van onze buurlanden, Frankrijk, en meer bepaald Noord-Frankrijk.

Wij worstelen als het ware met het probleem dat wij ons ofwel zodanig klein voelen dat wij niet bij machte zijn over de muur van onze tuin heen te kijken om te zien wat daarbuiten gebeurt, ofwel dat wij ons zodanig opblazen dat wij, met de blik op oneindig, niet zien wat er zich onder onze neus afspeelt. Beide houdingen zijn natuurlijk verkeerd.

In deze interpellatie wil ik de focus richten op de ontwikkelingen die in de Noordfranse regio aan de gang zijn. De Noordfranse regio, gegroepeerd rond zijn metropool Rijsel, is voor velen nog een streek van aftakelende sectoren zoals textiel en mijnbouw, grijs en fatalistisch in zijn vergane glorie. Dat zwart-wit

beeld hield men in zuidwest-vlaanderen lang aan en destijds stelde men dat scherp af tegenover de dynamische regio Kortrijk-Waregem. Geleidelijk aan groeide er een meer genuanceerd beeld en thans erkent men ook in onze regio het belang van wat er zich over de grens afspeelt.

Europese bronnen vermelden de metropool Rijsel als één van, zoniet dé belangrijkste groeipool binnen de EG. De intensiteit van de investeringen is indrukwekkend ; honderden hectaren industriezones worden uitgerust ; belangrijke infrastructuurwerken zijn in uitvoering. Ik zal hiervan een kort overzicht geven.

Ik denk aan de belangrijkste uitbreiding Lille-Lesquin, de zes binnenhavens – hetzij in uitvoering, hetzij in uitbreiding – op de waterwegen de Leie, de Deule en het kanaal van Roubaix : Port de la Bassée, Port de Santes, Port de Lille, Port de Wambrechies, Port de Leers, Port de Halluin. Deze binnenhavens zijn telkens omringd door vele hectaren industriezones in volle uitbreiding, dit in de onmiddellijke omgeving van Rijsel en de haven van Halewijn, net op de grens, in de nabijheid van Menen en Wervik.

Voor het wegverkeer werden miljarden geïnvesteerd : een nieuwe autostrade naar het zuiden om de knoop Parijs te vermijden ; een spinneweb van verkeersringen rond de Rijselse metropool zelf ; autostrades als grijparmen naar Duinkerken, Bretagne, Parijs en in de richting van ons land, naar Armentières, de autoroute du Lys via Komen en Pecq, een nieuwe opening naar ons land, een autostrade naar Antwerpen, Zeebrugge en Nederland, via de E 17 op Vlaams grondgebied, en naar Brussel via Waals grondgebied. Er zijn ook goede spoorwegverbindingen : de rechtstreekse aansluiting op de tunnelverbinding met Engeland en de SST ; een nieuw te bouwen spoorverbinding langs de autosnelweg naar het zuiden ; een verbinding via Doornik en Wallonië met de Ijzeren Rijn. Kortom, er werd een volledig netwerk ingericht als onmisbare schakel in de verbinding tussen Noord- en Zuid-Europa, tussen West- en Oost-Europa, tussen Engeland en Oost-

Europa. Een paar jaar geleden zou men dit alles nog met een smalende glimlach hebben afgedaan. Nu is alles materieel in uitvoering en is het geen illusie meer, maar realiteit. Wij zouden er goed aan doen daar ernstig rekening mee te houden.

Ik heb nog niet gesproken over de enorme industriële zones welke naar onze grenzen opschuiven, Armentières, Komen-Frans, Roncq, Halewijn, Neuville-en-Ferrain en Tourcoing. Op zo'n kleine strook grond betekent dat een indrukwekkende reeks realisaties die, hoewel recent gestart, nu in groei komen. Er ontstond industriële ontwikkeling en een reeks verkeers- en vrachtverbindingen te lucht, te water, op het land en per spoorweg, alles binnen een tiental kilometer over onze grens.

In zuidwest-Vlaanderen worden wij met deze ontwikkeling geconfronteerd. Hier is meer aan de orde dan lokaal belang alleen. Ik beseft dat diverse Ministers hiervoor bevoegd zijn ; zowel op nationaal als op gewest- en gemeenschapsvlak ; dit is nu eenmaal het lot van ons ingewikkeld staatsbestel.

Deze problematiek vergt nochtans een gecoördineerde aanpak. In de nationale Regering en in de Executieve zoeken wij wanhopig naar ernstige gesprekspartners om een aantal initiatieven te nemen die niet zoveel financiële middelen vergen.

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, ik richt mij in de eerste plaats tot u, maar ik zal genoodzaakt zijn ook op nationaal vlak te interpellieren.

Hoe kunnen wij ons op de beste manier inpassen in deze ontwikkeling ? Het is evident dat wij ons niet afzijdig kunnen blijven houden. Wat zijn onze beste troeven om ons deel te hebben, niet enkel van de lasten, maar vooral van de lusten die aan een dergelijke ontwikkeling zijn verbonden ?

De lasten ondervinden wij nu reeds. Er is een verbinding Noord- Zuid-Europa via Rekkem.

De heer Van Looy kloeg in zijn interpellatie over de tienduizenden vrachtwagens die de Nederlands-Bel-

Bossuyt

gische grenspost passeren. Bij ons is het niet veel beter. Immers, het vrachtvervoer van de Belgische nationale havens zoekt er een uitweg naar het hinterland.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, u weet wellicht niet waar Rekkem ligt. Maar elke vrachtwagenchauffeur van het uiterste noordpunt van Noorwegen tot het diepste punt van Spanje, Italië, Yoegoslavië en Turkije weet Rekkem liggen. Het is een kleine deelgemeente van de stad Menen met ongeveer 5.000 inwoners. Dagelijks rijden er duizenden vrachtwagens over de E 17.

Het belang van Rekkem kan door de volgende anekdote worden beklemtoond. Tijdens de voorlaatste staking van het Frans douanepersoneel vormde zich een kilometerslange file op de E 17. Een telefax naar de EG, een telefoon van de heer Delors en een rechtstreekse tussenkomst van het Elysée zorgden ervoor dat de douanepost te Rekkem opnieuw opening. Ook tijdens de daaropvolgende staking bleef de grenspost open. Dit illustreert meteen het enorme belang dat de Franse overheid aan deze verbinding hecht.

Weliswaar zijn er in de Noord-Zuidverbinding tussen België en Frankrijk andere grensposten die voor vrachtverkeer in aanmerking komen. De Fransen hebben zich ook qua uitrusting en investering voorbereid om op diverse plaatsen België te doordringen. Er is de optie doorgang Abeele, bij Poperinge die vertrekt vanuit de snelweg Duinkerken-Rijsel. Wanneer deze optie wordt ondersteund, betekent dit voor Vlaanderen belangrijke investeringen. Op het ogenblik zijn wij de ontvangende partij van het vervoer dat er voorbijraast.

Er is de optie doorgang Komen. Daarachter ligt op Frans grondgebied Armentières. Er is weginfrastructuur, industrieel zoningnet en een douaneuitrusting, zodat de vrachtbewerking uitsluitend op Frans grondgebied zal plaatsgrijpen. Dit is een belangrijk economisch voordeel voor Frankrijk. Langs Vlaamse zijde staat daar niets tegenover tenzij een belangrijke financiële meeruitgave en

misschien een klein voordeel op het verkeerstechnische vlak. Ik kom straks terug op de problematiek inzake de verbinding Pecq-Armentières die nu reeds twintig jaar aansleept.

Inzake de doorgang Komen bestaan er twee opties. In Volksunie middens – nochtans heeft die partij de sleutelpost Openbare Werken in de Vlaamse Executieve in handen – is men geneigd de viervaksweg door te trekken over Kruseke, Wervik en een deel van Zonnebeke, naar de A 19. Deze optie heeft, naast enorme investeringen, alleen het voordeel dat, indien de Fransen het belang van die grenspost behouden, er verkeers-technisch voor Wervik een oplossing zou zijn. Het is mijns inziens een anti-Vlaamse oplossing omdat hier elke vrachtbewerking ons ontsnapt.

Een tweede optie ten voordele van de grenspost Komen is de verwezenlijking van de weg Pecq-Armentières. Dit betekent dat Wervik middendoor wordt gesneden, wij evenmin vrachtbewerking krijgen, maar dat een uiterst belangrijk verkeerstechnisch probleem van onder meer de stad Menen, wordt opgelost. Ik kom daar straks op terug.

Een volgende optie is het prioritair stellen van de grenspost Menen-Rekkem. Ik zeg wel degelijk het prioritair stellen wat niet betekent dat al het andere wordt uitgesloten.

Waarom vraag ik die prioriteit en wat houdt ze in? Wij vragen die prioriteit omdat de grenspost Menen-Rekkem, van Belgische en Vlaamse zijde, momenteel de volledigst uitgeruste is om een belangrijk deel van de economische voordelen van het doorgaand verkeer te bekomen. Inderdaad, het eerste in Europa opgerichte en het best uitgebouwde vervoercentrum bevindt zich op Vlaams grondgebied, met name het LAR. De jongste vier jaar – misschien is dit precies de moeilijkheid om in Brussel de bevoegde overheden te kunnen overtuigen – kende dit vervoercentrum een ongelooflijke uitbreiding. De tientallen hectaren voorzien voor transportgebonden activiteiten zijn reeds toegewezen. Een tweede uitbreiding is in voorbereiding en een derde uitbreiding van het vervoercentrum

werd door uw Regering reeds goedgekeurd en is thans in de verweringsfase. Terloops deel ik u mede dat daar thans reeds een zestigtal bedrijven zijn ingeplant. Het feit dat voor de provincie West-Vlaanderen – daarin is de zeehaven van Zeebrugge begrepen – maar liefst 53 ten honderd van alle douanedocumenten in die zone worden afgeleverd – dat aandeel groeit nog steeds – illustreert de belangrijkheid van dit centrum.

De volledige oppuntstelling en revalorisering van dit zeer belangrijke knooppunt vergt weinig investeringen. In de meeste gevallen is een eenvoudige beslissing voldoende, maar ik moet erkennen dat dit overwegend nationale materie is.

Het resultaat zou in elk geval zijn dat wij een volwaardige economische opportuniteit zouden krijgen welke in samenwerking met Frankrijk alleen maar het Vlaamse economische belang kan dienen.

De simpele automatisering of sabelisering – om het in vaktermen uit te drukken – zou op verkeerstechnisch vlak voor de deelgemeente Rekkem een verademing betekenen. Honderden zware vrachtwagens met opleggers zijn nu genoodzaakt dwars door het smalle centrum van die deelgemeente te rijden omdat bepaalde ladingen, met name de stukgoedladingen, niet aan de grensposten op de autostrades kunnen worden verwerkt. Dit dient aan een andere grens te gebeuren. Het is een gevaarlijke situatie en de bevolking begint dit stilaan beu te worden.

Een andere belangrijke vraag en zelfs eis is de aansluiting van de industriezones van Wervik en Menen-West op dit grensdoorgangspunt. De industriezone van Wervik is in ontwerp. De industriezone van Menen-West is volzet en een uitbreiding is aan de gang. In de laatste vier jaar is Menen-West volledig uitgebouwd en het bevat thans 48 bedrijven. Dit brengt een enorm verkeer met zich, dat zich nu door het centrum van de stad Menen wurmt. Op 19 juni 1990 hebben de Jaycees van Menen, in samenwerking met de Menense politie, een telling gedaan van de voertuigen die van

Bossuyt

de westelijke kant de stad binnenrijden. Dat gebeurde onaangekondigd op een doordeweekse dag, tussen 6.30 u. 's morgens en 20 uur 's avonds. Ik zal u straks die studie overmaken, mijnheer de Voorzitter. Men heeft niet minder dan 20.000 voertuigen geteld, autobussen niet meegerekend. Daaronder waren er een 3.000 vrachtwagens en bestelwagens. Van die 20.000 waren er 12.480 bestemd voor werk- en handelsdoeleinden, dat is dus een overgrote meerderheid doorgaand verkeer dat anders de westelijke ontsluiting zou nemen en het stadscentrum zou vermijden.

Mijnheer de Voorzitter, dat wordt voor onze stad een onmogelijke en onhoudbare situatie. Als daar binnenkort geen verandering in komt dan zal ik mijn verantwoordelijkheid nemen en dan zou het wel eens kunnen gebeuren dat wij doen wat men ooit in een Oostenrijks dorp heeft gedaan in verband met het grensverkeer, namelijk alle doorgaand zwaar verkeer in het centrum van onze stad verbieden. Indien men niet in de communautaire problemen wil geraken via een mogelijk ontwerp van de weg Pecq-Armentières – een belofte die reeds twintig jaar geleden werd gedaan – dan vraag ik dat op zijn minst de westelijke ontsluiting van Menen zou worden gerealiseerd. Ik heb het nu eigenlijk uitsluitend gehad over het wegverkeer in Vlaanderen, maar dit is toch een belangrijke bevoegdheid van de Vlaamse Executieve.

Een andere troef waarover wij in onze streek beschikken – het is tevens een onderhandelingspunt met Frankrijk – is het verkeer over het water. Aan Franse zijde is men volledig overgeschakeld op schepen van 1.300 à 1.350 ton, de rentabiliteitsgrens voor watervoer. Ik heb reeds gezegd dat zes rivierhavens en aangrenzende industriezones in Frankrijk, even over de grens, in volle fase van uitvoering zijn. Aan Vlaamse zijde heeft men reeds een volledig nieuw sluiscomplex, dat iets meer dan een week in werking is en dat ook aangepast is aan een vervoer van 1.350 ton.

Al dat geld is geïnvesteerd, en wat

merken wij ? Sedert jaren is er een getouwtrek over de doortocht en de herkalibrering van de Leie te Kortrijk. Dat betekent dat die grote investeringen, die wij ook op Vlaams grondgebied hebben gedaan, totaal nutteloos en zinloos zullen zijn als men daar geen oplossing vindt.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, wanneer gaat men daar eindelijk werk van maken ? Komt ze er of komt ze er niet ? Als er geen herkalibrering komt, welke oplossing schuift men dan naar voren ? Ook dit is een zeer prangend probleem.

In de marge daarvan wil ik uw aandacht vestigen op het volgende : de bouw van een sluiscomplex te Menen en de herkalibrering van de Leie hebben met zich gebracht dat men in Menen een deel van de Leie heeft afgesneden en het daarna heeft afgedempt. In de aldus gecreëerde dode Leie-arm stromen alle afvalwateren van de omringende woonzones. De stankhinder groeit aan ; indien er een zomer komt zoals wij er dit jaar een hebben gekend, zal ook op dat vlak een onhoudbare situatie ontstaan. Die toestand speelt zich af op een kleine 500 meter van het stadscentrum.

Mijnheer de Voorzitter, er werd ons een collector beloofd. De vraag rijst of hij er al dan niet komt. Zo nee, zou ik dit graag vernemen, want dan pleiten wij om de afsluiting van de Leie-arm ongedaan te maken ; zo ja, dan kan ik u nu zeggen dat de Franse overheid geïnteresseerd is om een deel van de kosten van de collector mede te dragen, omdat er aan de grens problemen bestaan die men niet anders dan via een bilateraal overleg kan oplossen. De bodem houdt immers geen rekening met de grenzen : er stelt zich ook een probleem van afwatering van belangrijke industriezones, juist aan onze grens. Het zou dus mogelijk zijn om, via de collector, de opvang van de afwatering van de industriezones te verzekeren en bovendien de medefinanciering door de Franse overheid te bekomen. Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, ook dit probleem dient te worden aangepakt.

Thans kom ik tot de spoorwegverbin-

ding. Wij hebben de mogelijkheid tot een geïntegreerd verkeer en tot het uitbouwen van rendabele spoorwegverbindingen.

Op het LAR-vervoercentrum is er een aangepaste spoorwegverbinding en zelfs de mogelijkheid om – zij het op bescheiden wijze – aan containerverwerking te doen. Ter zake stelt zich geen probleem.

Wel rijst de vraag of er een mogelijkheid is een tariefgelijkschakeling met Kortrijk te bekomen, zodanig dat wij die zone ook voor het spoorwegverkeer van goederen op veel grotere schaal zouden kunnen gebruiken.

Op het vlak van het spoorwegverkeer wens ik de aandacht van de Vlaamse regering te vragen voor de spoorwegproblematiek in haar geheel.

Het Waals Gewest doet ernstige inspanningen om een aantal verwezenlijkingen op het vlak van het spoorwegvervoer te bekomen. Ook wij, Vlamingen, hebben een aantal vragen, met name inzake de spoorwegverbindingen met Frankrijk.

Wanneer ik de kaart bekijk, samen met de thans bestaande voorstellen, stel ik vast dat men alleen denkt aan een dergelijke ontwikkeling op het Waalse grondgebied.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, ik vraag u bij de nationale regering te pleiten voor snelle verbindingen met Rijsel en Parijs per spoor. De lijnen bestaan ; er moet alleen worden onderhandeld, zodanig dat er inzake het spoorwegverkeer ook belangrijke opportuniteiten kunnen ontstaan.

Minister Dehaene is eind oktober bij de Franse overheid tussenbeide gekomen ; het zou mij verheugen dat de Vlaamse Regering Minister Dehaene zou benaderen om op dat stuk de Vlaamse belangen beter te beklemtonen.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, er stellen zich nog een paar problemen in verband met het feit dat Menen op de grens ligt.

De Voorzitter : Mijnheer Bossuyt, uw spreektijd is ten einde ; gelieve te besluiten.

De heer G. Bossuyt : Tussen Frankrijk en België bestaan er maar liefst 216 verdragen of bijlagen van verdragen. Wat van groot belang is voor de toekomst – en daarover werd nog geen enkel verdrag met Frankrijk afgesloten – is dat er over ruimtelijke ordening wordt gepraat en dat men probeert met de Franse overheid, hetzij een verdrag, hetzij een overeenkomst af te sluiten die bepalingen inzake ruimtelijke ordening bevat.

Thans worden wij op ons grondgebied geconfronteerd met het plannen van industriezones tot vlakbij de grens, dichtbij onze bewoonde omgeving. Wij hebben hiertegen geen enkel verhaal. Tot op heden bestaat alleen contact met de Franse lokale overheden, die weliswaar vol begrip zijn voor onze situatie en ons trouwens helpen bij het zoeken naar een oplossing. Toch zou ik graag op hoger niveau voldoende garanties bekomen om ook op dat vlak een leefbare entiteit aan de grens te kunnen behouden.

Een ander probleem dat ook reeds een paar keer in de pers is verschenen – ook in de Vlaamse pers – betreft de dumping van chroomafval onder de autostrade tussen Waregem en de Franse grens. Een paar weken geleden heb ik in dit verband aan Minister Kelchtermans een vraag gesteld. Ik heb de indruk dat men dit probleem in de Vlaamse Regering als een lachertje beschouwt. Ik weet dat de Franse overheid het plan heeft opgevat om over een lengte van 800 meter afgravingen te doen ; zij zijn ervan overtuigd dat het inderdaad om een gevaarlijk goedje gaat. Aan Minister Kelchtermans heb ik gevraagd contact te nemen met de bevoegde diensten teneinde de nodige informatie te bekomen. In feite had ik beter de zaken zelf gedaan, want ik heb nu vastgesteld dat bij Bruggen en Wegen een plan beschikbaar is waar zeer duidelijk de lokalisatie van de chroomafval is aangegeven. In 1966 bestond reeds een scheikundige analyse over de inhoud die op deze plaats werd gedumpt. In dit verslag wordt er ook op gewezen dat het hier gaat over chroom-6 verbindingen, die als zeer gevaarlijk bekend staan.

Mijnheer de Voorzitter van de Exe-

cutieve, ik vraag deze zaak in de Vlaamse Regering aanhangig te maken en aan de bevoegde Minister te vragen welke zijn plannen ter zake zijn. Alle technische gegevens om hier op te treden zijn voorhanden. De Franse overheid behandelt nu reeds dit probleem en ik vraag, ter geruststelling van de verantwoordelijke lokale overheid en van onze bevolking, ook langs Vlaamse zijde het nodige te doen teneinde te trachten de gedumpte materie onschadelijk te maken.

Mijnheer de Voorzitter, ziedaar een beperkt overzicht van de problematiek die momenteel in de grensstreek leeft. Ik vraag nogmaals dat de Vlaamse Regering, waarin zoveel sprake is van de bevestiging van de Vlaamse eigenheid, ook in dit geval haar eigen identiteit zou laten kennen en de inspanningen steunen die wij in de grenssteden doen om de Vlaamse identiteit verder te blijven behouden en te beschermen. Met aandrang vragen wij dan ook dat de Vlaamse regering aandacht zou hebben voor het grensgebied.

De Voorzitter : De heer Capoen heeft het woord.

De heer M. Capoen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, collega's, oorspronkelijk was ik niet van plan mij aan te sluiten bij de interpellatie van de heer Bossuyt. Aangezien hij echter bepaalde punten heeft aangehaald die nogal gevoelig liggen, voel ik mij verplicht toch op de tribune te komen om een paar zaken te verduidelijken.

Wat de metropool Rijsel betreft, kijken wij uiteraard met belangstelling uit naar de ontwikkelingen die zich in deze groeipool voordoen. Wij zijn ook bezorgd over de impact die deze ontwikkeling en de groei van deze regio kunnen hebben op West-Vlaanderen, meer bepaald op Zuid-West-Vlaanderen. Door de Chunnel die er nog bijkomt, dreigen wij inderdaad gedeeltelijk geïsoleerd te geraken door verbindingen en wegen, zoals de heer Bossuyt de situatie heeft geschetst. Wat het verkeer en het vervoer als dusdanig betreft heeft hij dat nogal sterk vanuit een lokale situatie,

met name vanuit zijn stad, waar hij burgemeester is, benaderd. Wij pleiten evenwel voor een meer globale visie ter zake.

De heer G. Bossuyt : Kom eens in het centrum van Menen staan en dan zal u weten waarover ik spreek.

De heer M. Capoen : Mijnheer Bossuyt, dat probleem dient globaler te worden bekeken. Zoals uit het vervoerplan voor Vlaanderen en uit de voorstellen van de heer Dehaene is naar voren gekomen, dient het vervoer van goederen en personen met alle mogelijke middelen, per spoor, langs de weg, de waterwegen en het luchtvervoer, te worden gekanaliseerd.

Wanneer u zegt dat u bij de verbindingen met Frankrijk niet over voldoende mogelijkheden beschikt wijs ik erop dat de Vlaamse Executieve prioriteit heeft gegeven aan de verdere afwerking van de A 18, die Zeebrugge met Pas-de-Calais verbindt. Daar is een zeehaven in volle ontwikkeling. Bijgevolg zijn wij voor wat het noordelijk gedeelte van West-Vlaanderen betreft goed op weg om de aansluiting niet te missen.

Over de verbinding via Abeele heeft u zich nogal smalend en minachtend uitgelaten, maar ongeveer vier jaar geleden – ik weet niet of u op de opening aanwezig was – werd daar een nieuwe douanepost ingericht met de nodige faciliteiten voor de verwerking en de dedouanering van alle soorten goederenstromen.

De verbinding van de A 19 via de ring van Poperinge met Abeele werd nu reeds gerealiseerd tot in Abeele, dus tot in Calicannes. Bijgevolg dienen geen grote en dure infrastructuurwerken meer te worden uitgevoerd om een goede verbinding te hebben tot aan de A 15, de autoweg Rijsel-Duinkerken. Dat zou een grote ontlasting zijn voor het verkeer in Rekkem en Menen, waarover u klaagt. Het is immers een feit dat wanneer alles naar die plaats wordt gedraineerd, dat het verkeer daar de volgende jaren ook strop zal lopen.

De heer G. Bossuyt : Mijnheer Capoen, ik vraag nu oplossingen op korte termijn. Wanneer u met de agent-

Bossuyt

schappen en de firma's zou spreken, die gelast zijn met de **handelsverwerkingen** in het douane-entrepot, dan zou u vaststellen dat zij precies vragen dat tenminste wat er nu is vlot zou kunnen verlopen.

Ik heb zeer duidelijk gezegd dat wat ik vraag geen andere mogelijkheden uitsluit, maar dat het op korte termijn onmogelijk is die firma's te verplaatsen. Er zal dus nog enkel een **handelsactiviteit** zijn op Frans grondgebied. Ik ken die grenspost zeer goed, maar ik ben bekommerd om de economische activiteiten, die door de firma's moeten worden gerealiseerd.

De heer M. Capoen : Tegen de verbinding Pecq-Armentières heeft de Volksunie zich altijd verzet, omdat die weg niet beantwoordt aan een economische of een **verkeerstechnische** noodzakelijkheid.

Teneinde bepaalde problemen te vermijden zal de Minister van Openbare Werken van de Vlaamse Executieve daaraan prioriteit geven, aangezien er 20 miljoen frank op de begroting 1991 werd ingeschreven tot verbetering van de verbinding tussen Komen met de A 19 via Kruis-Eekehoek, ten einde het vervoer vlot te laten verlopen. Op die wijze wordt het probleem inzake Wervik als doorgangstad vermeden. Het vervoer komende van Komen kan aldus op het binnenlandse wegennet aansluiten.

In verband met de omleiding van Menen wens ik duidelijk te stellen dat wanneer u over ruimtelijke ordening spreekt, uw voorgangers vroeger eerder aan ruimtelijke wanorde hebben gedacht, door midden in de stad een ambachtelijke zone in te planten en er nadien een woonzone rond te bouwen. Hierdoor vraagt men om problemen, aangezien alle vervoer dan doorheen de woonzone gebeurt.

Wij, in de Volksunie, zeggen dat die westelijke omleiding van Menen er niet kan komen in functie van Pecq-Armentières. Wij zullen dus ons veto blijven stellen tegen een dergelijke aanleg. Menen – dat op zichzelf goed is ontsloten voor het doorgaan- de verkeer via de verbinding met de

A 17, de E 3 en de A 19 – heeft te kampen met een plaatselijk probleem omwille van de ruimtelijke wanorde die door uw voorgangers werd gecreëerd. Er moet dus misschien een oplossing worden gevonden.

De heer G. Bossuyt : Twintigduizend voertuigen, noemt u dat een plaatselijk probleem ?

De heer M. Capoen : Wij kunnen enkel instemmen met die omleiding indien op het gewestplan de weg Pecq-Armentières op het grondgebied van Wervik is geschrapt.

De heer Bossuyt heeft de aandacht gevraagd voor een snelle spoorverbinding tussen Kortrijk en Rijsel, vraag waar wij achter staan. Wij hebben trouwens met collega's uit het arrondissement Kortrijk ter zake een onderhoud met de directeur van de NMBS gehad. Wij pleiten ook voor een verbinding tussen Adinkerke en Duinkerken, wat ook een ontlasting kan betekenen en voor West-Vlaanderen een bijkomende verbinding is met het buitenland.

Inzake de verfransing onderstreep ik het volgende. Als argument tegen de aanleg van Pecq-Armentières hebben wij precies het gevaar tot de verfransing aangehaald van het gebied daarachter tussen de rijksgrens en Pecq-Armentières. Dit probleem wordt trouwens scherper gesteld aangezien wij een omgekeerd proces vaststellen : Franse grensarbeiders komen vaker naar België, dan dat Vlaamse grensarbeiders naar Frankrijk trekken. Er is dus een groeiend aantal Franse pendelaars. Voor de ermee samenhangende problemen inzake de taalwet vragen wij aandacht. Het is immers zo dat het bedrijfsleven gemakkelijk faciliteiten toekent aan de franssprekende werknemers, wat op langere termijn problemen met zich brengt.

De heer G. Bossuyt : Deze personen gaan nu naar een Franse post omdat men geen post wil creëren, terwijl zowel in Moeskroen als in Frankrijk op de grens openbare diensten geplaatst zijn. Onze inwoners zullen verplicht zijn voor een aantal faciliteiten naar Frankrijk of Moeskroen te trekken omdat er te weinig aandacht is voor die kleine praktische problemen van

wege de Vlaamse én vanwege de nationale Regering.

De heer M. Capoen : Hoe dan ook, onze eigen taal en cultuur mogen niet in het gedrang komen doordat opportunistisch wordt beantwoord aan wat gebeurt aan de overkant van de grens. Wij pleiten derhalve voor de bescherming van onze eigenheid.

Een volgend punt is zeker materie voor de nationale Regering. In de begroting 1991 wordt nu reeds geopteerd om de reconversiezone in de Westhoek te schrappen. Dit zal zeer nadelig zijn omdat de Westhoek de voordelen die voortvloeien uit de bepaling als reconversiezone nog vele jaren nodig heeft om de achterstand van twintig à veertig jaar te kunnen inlopen. Hoewel wij de achterstand in een versneld tempo schijnen in te halen, kan er nu nog geen sprake van zijn om de aan een reconversiezone toegekende voordelen ongenueanceerd en onvoorbereid te schrappen. Een contract is een contract. Wij moeten het contract met de industrie en de economische sectoren naleven, willen wij niet worden beschuldigd van een discontinuïteit waardoor deze het niet interessant vinden om nog in de regio te investeren. Wij dringen er derhalve bij de Vlaamse Executieve op aan om ons pleidooi om de voordelen van een reconversiezone nog te handhaven, te steunen.

De Voorzitter : Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, het zou een eufemisme zijn te beweren dat er grote belangstelling is voor de interpellatie die door collega Bossuyt werd ontwikkeld en voor de daarop aansluitende interpellatie van de heer Capoen.

Wanneer men in een dergelijke stijl en in een dergelijke ontwikkeling een interpellatie houdt dan heeft men als Minister soms zin om een beroep te doen op het Reglement. Er zijn toch bepaalde regels. Ik weet wel dat de Ministers ter beschikking staan van de Vlaamse Raad, maar ook de tijd van een Minister is soms kostbaar. Ik zal niettemin antwoorden op de interpellaties en met het Reglement in

Geens

handen kan ik uren spreken. Ik zal echter bondig antwoorden.

De heer G. Bossuyt : Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, als ik denk aan alle brieven en tussenkomsten die er zijn dan vind ik uw woorden ongelooflijk en onaanvaardbaar. Wij hebben op dat vlak nog geen enkel wederwoord gekregen.

De heer M. Capoen : Mijnheer de Voorzitter, ik meen dat de vragen van de heer Bossuyt toch zeker een antwoord verdienen.

Minister G. Geens : Ik zal antwoorden op uw interpellaties.

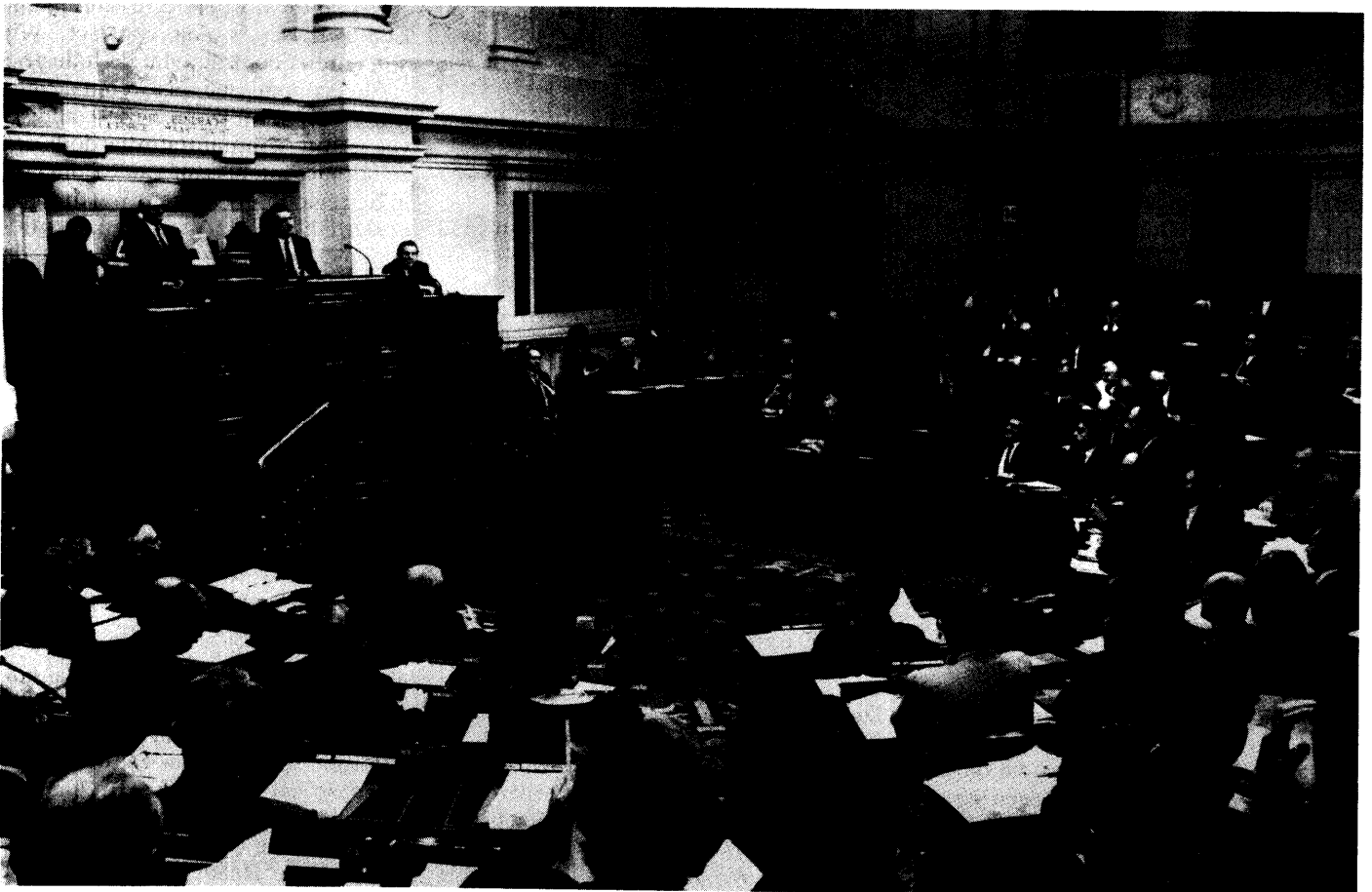
Ik ga uit van drie elementen. Ten eerste, er bestaat wel degelijk belangstelling voor de ontwikkeling van

Nord-Pas de Calais. Het bewijs daarvan is dat ik op 27 september 1990 te Rijsel een gemeenschappelijke intentieverklaring heb ondertekend met mijn collega de heer Joseph, Voorzitter van de Conseil régional van Nord-Pas de Calais. Daarin worden een groot aantal domeinen opgesomd waarin wij gaan samenwerken. Ik vestig er echter uw aandacht op dat de samenwerking met de Franse regio's over Parijs gaat. Als de regio contact wil nemen met de Europese Gemeenschap dan gaat dit via Parijs, via la Direction de l'Aménagement du Territoire. Een aantal samenwerkingsmogelijkheden worden daardoor bemoedijkt.

Ten tweede is er grote belangstelling voor die samenwerking. Het bewijs daarvan is dat vorige week vrijdag in de Westhoek een bedrijvencontact-

dag plaats vond waarin industriëlen van noord en zuid, van over de Schreve, mekaar hebben ontmoet. Zij hebben nagegaan welke mogelijkheden van samenwerking bestaan. Er was veel belangstelling en er waren veel intense contacten. Ik was er trouwens zelf aanwezig.

Ten derde, er gebeurt inderdaad heel wat aldaar. De oorzaak ligt voor de hand, met name de opening van de grenzen, nog versterkt door het feit dat binnen enkele maanden de Chunnel open gaat. U zult daar inderdaad een draaischijf krijgen. Ik ben daar blij om. Ik hoor hier allerlei dingen zeggen, zoals : de ontwikkeling van Rijsel maakt ons bezorgd. De Franse werknemers die daar komen werken krijgen nogal wat faciliteiten in de Vlaamse ondernemingen. Wij kunnen ook zeggen dat zij eerst Neder-

De Vlaamse Raad in vergadering in de Plenumzaal

Geens

lands moeten leren vooraleer bij ons te komen werken maar dat lijkt mij toch een klein beetje overdreven.

Ik hoor ook zeggen dat men allerlei hinder ondervindt van het feit dat die streek zich ontwikkelt. Er wordt ook gezegd dat wij hoger moeten bieden op het vlak van steunverlening. Er zijn er zelfs die retorsie-maatregelen naar voren brengen. Dat is de klassieke Vlaamse Euro-fobie. Die weg mogen wij echter niet opgaan.

- De heer L. Vanvelthoven, Voorzitter, treedt opnieuw als Voorzitter op.

Wij kunnen die ontwikkeling ook aanmoedigen en de problemen die daarbij opduiken, aanpakken. Er is heel wat mogelijk in het kader van INTERREG, een Europees programma voor ontwikkeling van de grensgebieden. Deze laatste term is echter verouderd want binnen twee jaar zullen er geen grensgebieden meer bestaan. Inmiddels heeft de Europese Gemeenschap een programma ontwikkeld en middelen ter beschikking gesteld om de grensgebieden in de Europese Gemeenschap te integreren. Er werden concrete afspraken gemaakt in verband met de gebieden die grenzen aan Vlaanderen en Nederland. Het is inderdaad moeilijker - zoals ik vorige vrijdag nog in Ieper heb verklaard - om samen te werken met Frankrijk omdat wij daar geen onmiddellijke tegenspeler hebben.

In het kader van samenwerkingsakkoorden kan een belangrijke stap worden gezet in de richting van een meer geïntegreerde aanpak. Uitgaande van het standpunt dat er geen grenzen meer zullen zijn, kunnen globale programma's op gang worden gebracht die men laat medefinancieren door de Europese Gemeenschap. Ik denk bijvoorbeeld aan studies inzake ontwikkeling waarbij grensgebieden als een geïntegreerde geografische eenheid worden beschouwd, ontwikkeling van grensoverschrijdende netwerken van economische contacten tussen kleine en middelgrote ondernemingen, ontwikkeling van grensoverschrijdend toerisme, aanpak van grensoverschrijdende milieu-problemen, verzorging van lokale water-, gas- en electriciteitsvoorzie-

ning, lokale telecommunicatie over de grenzen heen enzovoort. Hierbij moet ook worden gedacht aan de grote infrastructuur, namelijk auto-wegen, waterwegen en spoorwegen en de daaraan verbonden problematiek inzake douane. Dit laatste is echter een nationale materie.

Wij hebben vroeger advies verstrekt aan de nationale Regering in verband met verbindingen langs de weg, langs het water - meer bepaald langs de Leie - en per spoor, dit in het kader van STAR-21. Het vervoer langs de weg en via de Leie valt nu echter onder de bevoegdheid van de Gewesten. De Vlaamse Gemeenschap heeft ter zake allerlei projecten ontwikkeld en de kredieten die daarvoor vereist zijn, werden opgenomen in de begroting. Ik ga daarover niet in detail treden aangezien de betrokken Ministers het daarover reeds uitvoerig hebben gehad.

Zoals wij dat reeds eerder deden voor Euregio-Scheldemonde, Euregio-Maas-Rijn, moeten wij ook voor dit grensgebied een globale studie uitvoeren teneinde een globaal ontwikkelingsconcept uit te werken waarbinnen wij ook onze eigen acties kunnen coördineren.

Ziedaar mijn antwoord op de interpellatie van de heer Bossuyt. Ik dank ook de geduldige toehoorders.

De Voorzitter : De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer G. Bossuyt : Mijnheer de Voorzitter, sta me toe nog even kort te repliceren. Het verheugt mij dat er uiteindelijk te Rijsel een gemeenschappelijke intentieverklaring is ondertekend tussen de Voorzitter van de Executieve en de heer Noël Joseph die, als ik mij niet vergis, de Voorzitter is van de Conseil Général du Nord-Pas de Calais. Dit is alleszins een bemoedigend begin, al moet ik toegeven dat het laatste deel van het antwoord van Minister Geens mij wat wrevelig maakte.

Er moet inderdaad een studie worden uitgevoerd en ik hoop dat die er vlug komt, maar als de Voorzitter van de Executieve het heeft over het Maasgebied en het grensgebied met Duitsland en Nederland, dan wil ik toch even opmerken dat het belang-

rijkste knooppunt in ons verkeersnet gelegen is in het grensgebied tussen België en Frankrijk.

Overigens schrikt de ontwikkeling van die grensstreek mij niet af. Zelf heb ik nog al wat contacten met handelaars die in overleg met de Fransen en de Franse overheid hun activiteit uitoefenen. Ik geef wel grif toe dat het voor ons vaak moeilijk is om uit te maken wie voor wat bevoegd is. Vandaar ook deze interpellatie aan de Vlaamse Executieve. Zij kan ons op dat vlak misschien helpen. Ook de Westvlaamse provincie heeft ter zake al initiatieven genomen.

Wij zijn helemaal niet negatief ingesteld ten opzichte van de ontwikkeling in Noord-Frankrijk. Onze stad is integendeel gastvrij en organiseert zelf cursussen Nederlands. Wij besteden dus eigen middelen om onze identiteit te bevestigen, maar het zou toch goed zijn dat wij voor een aantal problemen de steun kregen van de Vlaamse Executieve. En het is om die steun dat ik vandaag kom vragen. Dat moet mogelijk zijn en dat zou eventueel in samenwerking met Noord-Frankrijk kunnen gebeuren. Waarom geen Europees project opzetten voor een aantal aangelegenheden ? Natuurlijk kunnen wij dat niet alleen uitwerken.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, het stoort mij als hier te gemakkelijk wordt geïnterpelleerd over de eigen beek of het eigen fietspad, maar uit een aantal interpellaties is vandaag toch gebleken dat sommige problemen echt moeilijk liggen.

Wij beseffen dat het mits een aantal technische ingrepen mogelijk moet zijn het verkeersprobleem in onze stad op te lossen. Een verkeersstroom van 20.000 voertuigen langs één invalsweg, terwijl dit normaal langs vier wegen moet kunnen, is toch een situatie die tot nadenken stemt. Hoe wij ook het verkeer willen regelen, er kan in de huidige omstandigheden geen bevredigende oplossing worden gevonden. Het betoog van de heer Capoen heeft mij enigszins beangstigd. Ons probleem mag niet in de maalstroom van de weg Pecq-Armentières terecht komen. Wat wij vragen is een afrit van nog geen kilometer lang om het verkeer

Bossuyt

te laten aansluiten op het bestaande autowegennet waardoor het stadscentrum wordt vermeden.

Mijnheer de Voorzitter, er zijn grenzen aan het geduld. Wij willen onze stad leefbaar houden. Wij koesteren geen vreemdelingenhaat. Integendeel, we zijn gastvrij, die vervelende verkeershinder, vooral dan van vrachtwagens, kunnen wij niet lang meer verdragen. Wij rekenen op de Executieve voor een vlotte oplossing die niet eens zoveel geld kost.

De Voorzitter : De heer Capoen heeft het woord.

De heer M. Capoen : Mijnheer de Voorzitter, mijn woord bezorgdheid werd blijkbaar verkeerd begrepen. Wanneer ik zeg dat wij dat met bezorgdheid volgen is dat omdat ik vrees dat wij de trein zullen missen omdat ik uit de mond van de Voorzitter van de Executieve hoor dat men nu nog studies gaat maken. Ik vrees dat dit al een beetje laat is.

Ik ben namelijk ook betrokken bij sommige samenwerkingsverbanden en ik stel vast dat wij langs de andere kant van de grens niet altijd de goede gesprekspartner vinden en dat ook niet altijd de goede wil aanwezig is om de zaken te regelen.

Wanneer wij spreken over de spoorverbinding Kortrijk-Rijsel en Adinkerke-Duinkerken of dergelijke constateren wij niet altijd, ik herhaal het, de goede wil om tot een oplossing te komen.

De heer G. Bossuyt : De Fransen willen niet mee.

De heer M. Capoen : Dat is juist mijn bezorgdheid, mijnheer Bossuyt. U zegt het zelf, zij willen niet. Wij worden in vele zaken van het kastje naar de muur gestuurd.

Wat de gewestelijke omleiding van Menen betreft, zeg ik nogmaals dat een oplossing kan worden gevonden, maar niet in het kader van Pecq-Armentières.

De heer G. Bossuyt : Over tien jaar dan.

De Voorzitter : Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, ik sluit mij aan

bij de verwondering van de twee leden van de Raad. U gaf bij het begin van uw uiteenzetting de indruk dat de Raad de Ministers opeist voor onderwerpen die niet altijd even belangrijk zijn en dat, wanneer u een beroep doet op het Reglement, u aan een antwoord zou kunnen ontsnappen.

Niets is minder waar, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, want het Reglement bepaalt ter zake dat het uitgebreid Bureau van de Raad beslist over de ontvankelijkheid en het al dan niet belangrijk zijn van de interpellaties.

Het gebeurt niet zelden dat het Bureau interpellaties afwijst en omzet in actuele vragen of in mondelinge vragen te stellen in de Commissies. Eens het uitgebreid Bureau een interpellatie op de agenda heeft geplaatst is het normaal dat de leden van de Executieve zich in de Raad komen verantwoorden.

Ik wil er tenslotte op wijzen dat, wanneer hier kleine lokale problemen aan de orde zijn, dit wel eens in de hand kan worden gewerkt door de houding van leden van uw Executieve die zich te allen tijde en op alle plaatsen met de meest onbelangrijke en soms ook belangrijke lokale problemen gaan bemoeien.

De heer G. Bossuyt : Dank u, mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter : Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens : Mijnheer de Voorzitter, u was niet in de gelegenheid aanwezig te zijn bij het begin van mijn repliek. Ik heb geenszins het belang van het onderwerp willen negeren. Ik vind het normaal dat dit op de agenda wordt geplaatst.

Ik heb alleen maar een bezwaar geformuleerd tegen de al te uitvoerige behandeling van sommige interpellaties. In het Reglement is een bepaalde tijdslimiet ingeschreven die nu zeker driemaal is overschreden. Ik zit hier nog steeds. Ik had andere verbintenissen na te komen die, rekening houdende met de normale duur van een interpellatie, konden worden vastgelegd maar nu volop achterhaald zijn. Ook mijn collega, Minister Coens, werd opgeroepen voor het

aanhoren van twee interpellaties. Hij wacht hier reeds twee uur.

Ik zal echter wat betreft de concrete vragen, aan de betrokken Ministers van de Executieve de opdracht geven om ook concrete antwoorden te geven.

De Voorzitter : Dank u wel, Mijnheer de Voorzitter van de Executieve. Dan is hiermede het misverstand opgehelderd.

Motie van aanbeveling

De Voorzitter : Door de heren Vangansbeke, Leo Peeters, Kempinaire, De Clerck, Pinoie en Olivier werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie van aanbeveling ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende Openbare Vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het gebruik van het Engels in het onderwijs

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Vaerenbergh tot de heer Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het gebruik van het Engels in het onderwijs.

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, wij moeten op een bepaald ogenblik, bepalen welke identiteit Vlaanderen in de toekomst zal aannemen. Ook in de vorige interpellatie werd aangehaald dat wij de toekomst, Europa en de volkeren die ons omringen, met een open geest moeten bekijken. Ik kan dit volmondig onderschrijven en dat geldt zeker ook voor onze universairen.

De universitaire geschiedenis wijst

Van Vaerenbergh

uit dat eeuwenlang de studies in een internationale taal, met name het Latijn, werden gegeven. Na 1830 werd bij circulaire van de toenmalige bevoegde Minister de mogelijkheid geboden om van het Latijn naar het Frans over te schakelen. Meer dan honderd jaar lang heeft men in Vlaanderen gevochten om onderwijs te krijgen in de eigen taal, ook op universitair niveau. Dit is een gegeven dat wij allen kennen. De personen die ouder zijn dan ik weten dat de dertiger jaren van deze eeuw ter zake de omwenteling hebben gebracht. Het heeft veel strijd, tranen en leed veroorzaakt.

De desbetreffende wetgeving op het gebruik van talen in de universiteiten werd zeer onlangs vastgelegd in een decreet dat vóór het reces in het mammoet- of het dinosaurusdecreet werd goedgekeurd. In de pers werd gemeld dat een rel op gang is gekomen over het gebruik van andere talen, en meer speciaal het Engels in het onderwijs. Een Minister van een buurland heeft gezegd dat het universitair onderwijs het best in het Engels zou geschieden. Deze verklaring heeft aanleiding gegeven tot een hele polemiek. Er waren voor- en tegenstanders en er werden persartikels over geschreven. In De Standaard verscheen in juli een artikel waarin werd gepleit om ook het middelbaar onderwijs geheel of gedeeltelijk in het Engels te geven. Dit alles heeft aanleiding gegeven tot een ganse polemiek. Ook gisteren en vandaag nog wordt daarover in de dagbladen geschreven.

Welke toekomst wensen wij ons toe ? Sta mij toe u een voorbeeld aan te halen dat bewijst dat deze problematiek zeer belangrijk is. Ik lees in de Gazet van Antwerpen van enkele dagen geleden dat ook de studenten aan de universiteiten zich vragen stellen wanneer de studenten van de derde licentie Rechten aan een bepaalde universiteit verplicht worden alle cursussen over Europees recht in het Engels te volgen. Wanneer zij dan ook verplicht worden de examens in het Engels af te leggen rijzen er toch problemen. Ik pleit er vandaag niet voor dat onze studenten niet polyglot zouden moeten zijn. De vraag rijst

wel of wij zo ver moeten gaan dat wij onze eigen taal moeten wegcijferen.

Wij mogen toch niet vergeten dat het universitair onderwijs per definitie twee grote opdrachten heeft. Alles wat op wetenschappelijk gebied en op wereldvlak gebeurt moeten zij hertalen naar onze mensen, naar al diegenen die in het onderwijs zoeken naar wetenschap om die wetenschap over te dragen aan andere personen, aan andere jongeren die moeten worden opgevoed.

De universiteit moet daarenboven ook aan wetenschappelijk onderzoek doen en datgene wat er aan wetenschappelijk onderzoek in onze instellingen gebeurt, een uitstraling naar de buitenwereld geven. Dat zijn vandaag de twee grote opdrachten van de universiteit. Daarom vraag ik wat eigenlijk de zienswijze van de Minister van Onderwijs betreffende deze problematiek is.

Minister D. Coens : Ik zou graag ook van u vernemen wat uw standpunt ter zake is ?

De heer E. Van Vaerenbergh : Wij hebben een zeer klaar en duidelijk standpunt. Het moet mogelijk zijn het basisonderwijs op universitair vlak, dit wil zeggen tot en met de licenties, volledig in eigen taal te volgen. Voor de vorming daarna moet men onderricht kunnen volgen in andere talen. Daarom moeten de universitaires de mogelijkheid en de plicht hebben meertalig te worden.

Minister D. Coens : U hebt ongetwijfeld ook uw ex-collega Blanpain gelezen. Ik vraag u concreet of u het met hem eens bent.

De heer L. Vanhorenbeek : Neen, wij zijn het met hem niet eens.

De heer E. Van Vaerenbergh : Ik heb in het Nieuwsblad van vorige zaterdag ook gelezen, mijnheer de Minister, dat u over dit probleem ook hebt nagedacht.

Minister D. Coens : Ik wil graag discussiëren met iemand die duidelijk zijn standpunt uiteenzet.

De heer E. Van Vaerenbergh : Onze mening is duidelijk : het basisonderwijs, ook op universitair niveau, moet volledig in de eigen taal kunnen

worden gevolgd. Bovendien moet het mogelijk zijn andere talen te gebruiken voor de overdracht van wetenschappelijk onderzoek, dat wil zeggen voor postgraduaatonderwijs en onderzoeksopleidingen. Onze professoren en mensen die aan wetenschappelijk onderzoek doen, moeten dus de mogelijkheid en de plicht hebben alles wat op wereldvlak op allerlei gebieden van de wetenschap gebeurt, te hertalen naar onze eigen cultuur, om het te kunnen overbrengen naar mensen die bijvoorbeeld middelbaar onderwijs volgen.

Minister D. Coens : Ik ga het artikel niet citeren, want dan kunnen wij onderling een discussie houden. Het is duidelijk dat de Volksunie het niet eens is met wat de heer Blanpain zegt. Het zou mij trouwens verwonderen indien dit niet het geval was.

De heer E. Van Vaerenbergh : Inderdaad, mijnheer de Minister, dat is klaar en duidelijk. Wij waarschuwen dan ook voor een terugval tot de toestand van vóór de jaren 1930. Dat zou onaanvaardbaar zijn. **(Applaus bij de VU)**

De Voorzitter : De heer Moors heeft het woord.

De heer C. Moors (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, het is niet de eerste maal dat deze problematiek hier wordt besproken. Ik meen dat het bij het onderwijsdecreet van 1989 was — als ik mij niet vergis artikel 65 — dat wij het uitvoerig hadden over wat men toen noemde de verengelsing. Uiteindelijk ging het om het gebruik van vreemde talen aan onze universiteiten. In de maand februari van dit jaar werd er nog een interpellatie gehouden door de heer Annemans over dezelfde problematiek. Ik meen dat er in de Raad een bepaalde consensus was tot stand gekomen om een aantal principes naar voren te brengen. Ik had verwacht dat er vandaag een analyse zou worden gemaakt over de toepassing ervan.

Die principes, die trouwens in het decreet vastliggen, komen erop neer dat men een vreemde taal kan gebruiken :

ten eerste, wanneer men een vreemde taal onderwijst aan de universiteit en in die taal ook werkcolleges geeft ;

Moors

ten tweede, wanneer het gastdocenten en -professoren betreft en men dan de taal zou gebruiken die deze personen spreken ;

ten derde, aan bepaalde instellingen die als het ware een internationale roeping hebben.

Volgens mij zijn daarmee de bakens uitgezet voor het gebruik van vreemde talen. De vraag die hier rijst is in welke mate dit wordt gerespecteerd. Deze fundamentele vraag vormt de basis waarop wij moeten voortwerken.

Het is niet omdat de heer Ritzen in Nederland daarop zijn visie heeft gegeven en meende dat aan gans de landbouwuniversiteit van Wageningen in het Engels mocht worden gedoed, dat wij ons hier moeten laten op sleeptouw nemen. Wij moeten dat strikt gescheiden houden. Uit de vele contracten trouwens die plaats hebben in het kader van de Taalunie en erbuiten blijkt dat wij hieromtrent de grootste voorzichtigheid moeten aan de dag leggen. Ik wil nog even beklemtonen dat de bakens zijn uitgezet, maar dat zij misschien nog moeten worden verfijnd. Is het inderdaad zo dat wanneer een cursus in het Engels wordt onderwezen, ook de examens in het Engels moeten worden afgelegd of krijgt men de vrijheid dit in het Nederlands te doen ? Dit kan een vraag inhouden tot uitbreiding of aanpassing.

Zoals collega Van Vaerenbergh heeft gezegd moeten wij dat open behandelen. Wij moeten de talenkennis steeds meer promoten want nu blijkt dat zij vroeger, niet bij de doorsnee-Vlaming maar wel bij een bepaalde groep Vlamingen, beter was. Als besluit pleit ik ervoor dat de talenkennis wordt verruimd maar dat binnen ons Vlaams onderwijs onze eigen taal en cultuur worden gerespecteerd. (**Applaus**)

De Voorzitter : De heer Verreycken heeft het woord.

De heer W. Verreycken (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, waarde collega's, iedere mens is ongelijk, maar dat wisten we, en iedere Europeaan is ongelijk. Het is maar gelukkig dat deze

wetenschap nu mag worden medege-deeld omdat blijkt dat alle – en ik leg de nadruk op alle – totalitaire regimes hebben aangetoond dat zij teruggrijpen naar de verplichte gelijkheid, enkel en alleen om mensen te kunnen verslaven. Het zijn de smeltkroesvoorstanders die beter moeten weten. Ze zouden moeten weten dat het niet is door een taal te verbieden, te boycotten, te minimaliseren dat men het volk dat zich van die taal bedient meteen kan afschaffen, boycotten of minimaliseren. Ik verwijs naar Bretagne, Zuid-Tirol, Baskenland en vooral naar Vlaanderen, waar nog niet zolang geleden een monseigneur verklaarde dat onze taal een knechtentaal was en dat er een heerserstaal was die dichter bij het Latijn aanleunde.

Een taal moet een werkinstrument zijn dat ieder volksgenoot volledig en soepel moet kunnen beheersen. Dit is een pleidooi voor meertaligheid bij volwassenen, dat echter nooit kan worden uitgelegd als een oproep tot anglofilisering van onze maatschappij. In dat pleidooi voor de meertaligheid van de Vlamingen voel ik wel wat voor de uitwisselingsprojecten aan onze universiteiten die erop gericht zijn anderstaligen naar hier te halen en waarbij Vlamingen naar de gastlanden gaan om daar de taal, de gewoonten en de cultuur van het gastland te leren kennen en om via studie de eigen horizon te verruimen.

Omgekeerd beoefenen wij een gedeeltelijke platbroekerij door de leden van de gastlanden naar hier te halen en door hen cursussen te gaan geven in de eigen taal van de studenten van de gastlanden die naar hier komen. De Europese gasten begrijpen immers geen Nederlands en laat het nu toch net zo zijn dat die Europese gasten hierheen komen om onze cultuur te leren begrijpen. Neen, wij gaan ons weer eens snel aanpassen zoals wij dat al sinds ettelijke generaties doen. Ik vind dat deze Europese gasten, in Erasmus- of andere projecten, onze taal en onze cultuur moeten kunnen ervaren, wat hen echter onmogelijk wordt gemaakt door het inrichten van eigtalige cursussen.

Dan lees ik inderdaad de zoëven nog aangehaalde professor Blanpain, onze weggedrumde collega, die het volgende schrijft : Komt de eigen cul-

tuur in het gedrang wanneer ook examens door Vlamingen in de vreemde taal worden afgelegd ? Hij schrijft voorts : Komt de eigen cultuur in het gedrang wanneer Vlaamse studenten samen met vreemde Erasmus-studenten les volgen in een andere taal ? Moeten onze Erasmus-studenten in Italië examens afleggen in het Nederlands, of moeten ze liefst thuis blijven ? Deze vraag is dom en totaal fout. Vlamingen gaan naar het buitenland om andere talen en culturen te leren begrijpen en zij doen dat graag. Die liefde moet echter wederkerig zijn voor hen die onze cultuur en onze eigenheden willen leren kennen. Dan verwijs ik nog naar een professor van een andere universiteit, Professor Hueting, die in dezelfde krant schrijft : Ik ben het beslist niet eens met diegenen die vinden dat lessen en examens maar helemaal in het Engels moeten. Daarnaast is er nog een laatste standpunt, dat van de studenten zelf. In het blad Kraaiepoet, een blad van de nationalistische studentenvereniging schrijven zij : Als onze Vlaamse universiteiten zich verkopen voor een slecht begrepen internationalisme, als onze buitenlandse collega's weigeren Nederlands te leren, dan noemen wij dat een fundamenteel tekort aan beleefdheid en aan de wil om andere volkeren te begrijpen, en dan kan heel dat Erasmus-project, vermits totaal nutteloos, voor ons... En dan volgt er nog een studentikoze uitdrukking.

Mijnheer de Minister, alle Europese volkeren moeten weten dat Vlaanderen er geen enkele behoefte aan heeft zich te laten opsorpen door zogenaamd grotere culturen. Indien die behoefte er was, was dit al lang gebeurd. Wij hebben al een veel sterkere francofone druk achter de rug. De argumenten dat de taal niet geschikt is om te leiden, om te studeren, om economie te bedrijven, en boeken te schrijven zijn reeds weerlegd door leiders, wetenschappers en schrijvers met wereldfaam te leveren vanuit dit volk aan de ganse wereld.

De rijkdom van het Europa der volkeren, waarin ik echt geloof, ligt mijns inziens in de verscheidenheid van de culturen en niet in de verplichte smeltkroestheorie die totaal verkeerd is. Europa mag geen smeltkroes worden met ingebakken pro-

Verreycken

blemen die in het grootste gedeelte van de wereld reeds zijn voorgeleefd.

Dit Vlaanderen verdient meer dan een bijrol in een derderangstoneelstuk dat Europe zou heten.

Indien het de bedoeling is van de Minister om bij decreet het anglo-examensnobisme te verbieden, verdient hij mijn steun.

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, het is echt niet de eerste keer dat wij in de Vlaamse Raad spreken over deze toch wel belangrijke materie die in de pers en in de universitaire kringen wordt aangehaald als een probleem.

Ik zal mijn standpunt ter zake heel duidelijk herhalen. Wij zijn bezig met de voorbereiding van een alomvattend universitair decreet waarin een belangrijk hoofdstuk gewijd is aan wat ik kortweg noem de Europeïsering, de internationalisering van het universitair onderwijs en onderzoek. Daarin zijn onder meer de wettelijke bases opgenomen voor verdergaande uitwisseling, gelijkwaardigheid van diploma's maar ook voor de onderwijstaal.

Ik stel met voldoening vast dat degenen die het woord hebben genomen op dezelfde lijn zitten als ik. Ik herhaal in alle duidelijkheid : de onderwijs- en bestuurstaal aan de Vlaamse universiteiten is het Nederlands.

Dat kan volstaan als uitleg, maar er zijn een aantal preciseringen. Het is evident dat men het onderwijs van een vreemde taal — Romaanse filologie bij voorbeeld — ook doceert in die taal. Wij mogen het algemene principe niet tot in het belachelijke doortrekken.

De heer Blanpain verwijt mij heel wat. Als hij echter in zijn artikel de Vlaamse betrokkenheid aan de kaak stelt, kan ik niet meer volgen. Het is normaal dat wij gastprofessoren aantrekken, die in een andere taal lesgeven. Het moet echter mogelijk zijn om de examens af te leggen in het Nederlands. Gastprofessoren komen en gaan, maar de titularissen, de we-

tenschapslui en het academisch personeel blijven. De student moet alle examens voor zijn basisdiploma afleggen in het Nederlands. Dat is zo klaar als het maar zijn kan. Ik maak een uitzondering voor het **postgraduaat** onderwijs en onderzoek, na het behalen van de diploma's kandidatuur en licentie.

Wij moeten ons hoe langer hoe meer inschrijven in het Europees en internationaal verkeer op wetenschappelijk vlak. De taal bij uitstek op dat niveau is het Engels. Ik verwijs naar de vergadering van de OESO van gisteren in Parijs. Er wordt maar één taal gesproken, namelijk het Engels. Hetzelfde gebeurt in de Raad van Ministers van Onderwijs van de EG. Dit is een gemakkelijksoplossing maar ze is de meest normale. Sommigen hebben het hiermee moeilijk maar het is nu eenmaal een feit. Trouwens, ook de wetenschappelijke literatuur wordt hoe langer hoe meer in het Engels geschreven. Terecht werd verwezen naar de grote strijd die we hebben geleverd voor het respect voor onze eigenheid, voor het Nederlands.

Die zaak is nu afgerond. Dit doet niets af van het feit dat wij ons als volwassen Vlamingen, bewust van onze waarde, van onze taal en cultuur, volwaardig internationaal en Europees kunnen opstellen en ons scharen achter de wereldwijde erkenning van het Engels als wetenschappelijke taal bij uitstek. Destijds was dat het Latijn, nu is dat het Engels geworden. Voor het overige zijn er minderheidstalen in een geëvolueerde wereld. Wij moeten natuurlijk bescheiden blijven, want ik denk bijvoorbeeld aan het Chinees en andere talen, die ongetwijfeld met de tijd meer in opgang zullen komen.

Het Engels is dus een belangrijke taal geworden, maar we mogen niet vergeten dat ook meertaligheid zeer belangrijk is. Hierover mag geen misverstand bestaan. Van meetaf aan en zo spoedig mogelijk moet in het basisonderwijs en vooral in het secundair onderwijs, de talenkennis worden versterkt. Destijds besteedde men daar ongetwijfeld meer zorg aan. Dat is volgens mij een cultuurfenomeen. Het aanleren van een taal vereist een aanhoudende zorg en in-

spanning. Ik verzet mij met klem tegen degenen die beweren dat men spelenderwijs een taal kan leren. Deze opvatting bedreigt onze jeugd in haar opdracht talen te kennen.

Nogmaals, dit doet niets af van de grondregel die ik ter goedkeuring zal voorleggen. De onderwijstaal in onze Vlaamse universiteiten is het Nederlands. In dat opzicht ben ik het duidelijk eens met de interpellanten en zet ik mij duidelijk af tegen wat sommige milieus als voorbijgestreefd bestempelen. Belangrijk is wat hier wordt gezegd en beslist. Ongetwijfeld zal de Vlaamse Raad deze voor ons zo belangrijke verworvenheid consequent bevestigen.

Wij plaatsen ons wel in een internationale en Europese context. Van daar dat wij decretaal voorstellen een en ander te voorzien qua taalgebruik, ter afbakening van de internationale context. Over de grondregel zal op geen enkele wijze een misverstand kunnen bestaan. Het Nederlands is onze taal en hopelijk is de hele Nederlandstalige gemeenschap dezelfde mening toegedaan.

In de Taalunie heb ik, samen met andere collega's, op dit vlak een en ander meegemaakt. Wat wij hier willen is echter zeer duidelijk, en zal zeker de consensus van heel de Vlaamse Raad wegdragen. **(Applaus)**

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw A.-M. Neyts-Uyttebroeck tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het Nederlandstalig onderwijs te Brussel

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Neyts-Uyttebroeck tot de heer Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het Nederlandstalig onderwijs te Brussel.

Mevrouw Neyts-Uyttebroeck heeft het woord.

Mevrouw A.-M. Neyts-Uyttebroeck (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren, een onderwijssonderonsje

Neyts-Uyttebroeck

op een laat uur lijkt een gewoonte te worden. We raken eraan gewend en daarover struikelen wij niet. Daarenboven wil de toevalligheid van de dagorden van enerzijds de Vlaamse Gemeenschapscommissie, dat is het klein Vlaams voetbalploegje dat deel uitmaakt van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, en anderzijds van deze instelling dat ik vandaag twee interpellaties moest houden over de toestand van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel en vooral over de toekomstperspectieven ervan, want dat is wat mij bekommert. Gelukkig moesten die twee interpellaties niet op hetzelfde moment doorgaan want dan zou ik voor een groot probleem hebben gestaan. Ik heb wel enkele gaven, maar nog niet die van de ubi-quitas.

Mijnheer de Minister, het is nog niet zo lang geleden dat wij in de Onderwijscommissie en in de Openbare Vergadering vele uren hebben besteed – u heeft ze zelfs opgeteld – aan de bespreking van wat men pleegde te noemen het lentedecreet. Ik ben niet de enige die toen bekommernis heeft geuit over een mogelijke weerslag van dat lentedecreet op de Nederlandstalige onderwijsvormen in Brussel. Meer bepaald heb ik mij zorgen gemaakt over het artikel uit het decreet luidens hetwelk de Vlaamse Executieve elk jaar het toepassingspercentage voor het berekend aantal urenleraar bepaalt. Wanneer de begrotingsomstandigheden dat noodzakelijk maken kan dat percentage lager dan honderd zijn.

U zal zich herinneren dat ik tijdens de bespreking in de Openbare Vergadering heb gezegd dat volgens een eerste grove raming door een aantal schoolhoofden werd gevreesd voor een verlies van tenminste 850 urenleraar in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Toen enkele weken later bleek dat het die richting kon uitgaan, heb ik uzelf, uw collega's van de Vlaamse Executieve en de leden van de Commissie Onderwijs aangeschreven om hen erop te wijzen dat het er niet goed uitzag. In mijn brief vroeg ik hen er bij u op aan te dringen dat er gebruik zou worden gemaakt van de mogelijkheden desge-

vallend afwijken toe te staan voor de Brusselse scholen.

Mijnheer de Minister, ik begrijp dat het zoveelste pleidooi voor de vrijwaring van het Nederlandstalig onderwijs te Brussel u irriteert. Er bestaan immers gunstnormen. U weet bijvoorbeeld dat de verdubbelingsnormen voor de Nederlandstalige scholen te Brussel lager liggen dan elders in Vlaanderen. Ook de oprichtingsnormen voor het basisonderwijs zijn er lager. Ik kan mij best voorstellen dat u op de duur de indruk krijgt dat wij verwende kinderen zijn die steeds vaker een bijzondere behandeling vragen.

Het mogelijk onvolledige toepassingspercentage verontrustte mij het meest in het lentedecreet. Uit een eerste spoed telling in de loop van de maand oktober bij de Nederlandstalige scholen te Brussel blijkt dat mijn ongerustheid niet helemaal ten onrechte is. Daaruit blijkt immers dat er in het secundair onderwijs 1.080 leraaruren verloren gingen ten aanzien van vorig jaar. Dit is gemiddeld 3 à 4 ten honderd. Het verlies aan leerlingen is echter veel kleiner want het leerlingenaantal in Brussel is over alle netten en graden heen status quo. Het verlies van 1.080 uren zou, zuiver wiskundig, betekenen dat er 52 ambten verloren gaan. Dit schijnt echter niet het geval te zijn.

Mijnheer de Minister, kan u zeggen of dit verlies al dan niet juist is? Heeft u informatie over het aantal ambten dat verloren ging? Kan u mij de cijfers bezorgen?

Op basis van de eerste, voorlopige tellingen ziet het er naar uit dat het secundair gemeenschapsonderwijs een positieve status quo kent. Er zou een winst zijn van 28 leerlingen, wat bijna verwaarloosbaar is ten aanzien van het totaal, en wat men daarom een positief status quo noemt. Het secundair gemeenschapsonderwijs zou echter het grootste percentage urenleraar verliezen. Het verlies aan uren zou immers hoger liggen dan 4 ten honderd. Dat is een groot verschil tussen de evolutie van het leerlingenaantal die minimaal positief is, en het verlies aan uren dat vier ten honderd bedraagt. Dat verschil tussen beide parameters is heel wat kleiner voor het secundair onderwijs van

het vrij gesubsidieerde – en van het officieel gesubsidieerde net.

Mijnheer de Minister, met betrekking tot de vragen tot afwijking heb ik ook geen uitsluitel. Kunt u me zeggen hoeveel aanvragen u hebt gekregen en hoeveel er zijn toegestaan en welke de verdeling is per net. Dat zijn concrete vragen inzake de stand van zaken voor het schooljaar 1990-1991.

Ik heb nog een volgende bedenking. Indien het juist is dat er 1.080 uren zijn verloren gegaan dan is dat niet prettig maar het is geen ramp. Wat wel een ramp dreigt te worden is het perspectief dat zich dat vijf jaar na elkaar en cumulatief zou voordoen.

Het zou best kunnen dat indien het onvolledig toepassingspercentage cumulatief werkt en indien men rekening houdt met het rollend fonds dat van jaar tot jaar kleiner wordt – wat de bedoeling is – dat dan uiteindelijk de situatie van het secundair onderwijs over zes jaar opnieuw wordt wat zij vóór twintig jaar was. Dan zouden er onvermijdelijk een aantal vestigingen en een aantal studierichtingen verdwijnen met alle gevolgen vandien. Dat bekommert mij ten zeerste. Dit jaar is men weer eens met de hakken over de sloot geraakt, zoals al die vorige schooljaren, maar indien het fenomeen van de min duizend uren over de netten heen, zich verschillende keren herhaalt stevenen wij af op een catastrofe.

Mijnheer de Minister, ik luister soms naar de radio. Ik doe dat met aandacht. Ik heb onlangs op de BRT een interview gehoord met uw kabinetschef waarvan niemand de deskundigheid inzake onderwijs zal betwisten. Hij liet zich op een bepaald ogenblik ontvallen dat het algemeen geweten is dat men voorstander is van grote scholen. Bij de bespreking van het lentedecreet hebt u dat ook een paar keren gezegd. Misschien verrast dit u een beetje omdat daarover niets in de nota staat die ik u heb overhandigd maar ik wil het onderwerp aan bod laten komen.

Ik heb soms de indruk dat men bezig is met het laten groeien van een situatie in Brussel die uiteindelijk zal leiden tot het overhouden van enkele grote secundaire vestigingen per net.

Neyts-Uyttebroeck

Mijnheer de Minister, ik zeg niet dat ik daar à priori tegen ben. Ik zeg alleen dat indien dit de optie zou zijn men dit klaar en duidelijk ter discussie moet stellen, want dan kan men de voor- en nadelen ervan afwegen. Dat gebeurt dus niet. Er is echter niets zo slopend voor de betrokkenen als een sluipende besluitvorming. Ik ben daar persoonlijk zeer fel tegen gekant.

Mocht dát de optie zijn, namelijk het gaan naar enkele grote, goed uitgeruste vestigingen per net, dan heb ik daar twee bemerkingen bij. Ten eerste, dat is ook ooit de optie geweest in Frankrijk. Blijkbaar vinden de studenten die grote scholen niet zo aangenaam. Kijk maar wat daar gebeurt. Ten tweede, men heeft indertijd, zeker wat het rijksonderwijs – nu gemeenschapsonderwijs – te Brussel betreft, tegengestelde opties genomen. Men heeft de voorbije 25 jaar het tegenovergestelde gedaan. Men heeft het aantal vestigingen vermenigvuldigd, zowel in als buiten Brussel en in de randgemeenten, waardoor het recruteringsveld van elke vestiging afzonderlijk kleiner is geworden. Het zijn niet de leerlingen, de ouders en de schooldirecties van vandaag die men verantwoordelijk kan stellen voor de politieke opties die 25 jaar geleden getroffen zijn, daar moet men ook aan denken. Zij hebben toch recht op duidelijkheid.

Mijnheer de Minister, u weet dat ik voorstander ben van een moratorium. Dat betekent niet dat het laatste ambt en de laatste klas moeten open blijven, ook als er geen leerlingen meer zijn. Ik ben niet zo dwaas om dat voor te staan. Maar, dat zou wel betekenen dat alle betrokkenen, samen met de politieke verantwoordelijken, de kans zouden krijgen om de situatie, zoals ze is na het *lentedecreet*, grondig te evalueren en dan te streven naar een uitbouw waarover eerst een zo groot mogelijke consensus zou bestaan. Het is niet juist dat iedereen per definitie conservatief is en niet wil horen van veranderingen, maar de beslissingen die middenin in de schoolvakanties worden genomen, dat is het andere uiterste en dat moet men vermijden.

Mijnheer de Minister, ik zal met aan-

dacht naar uw antwoord luisteren.

De Voorzitter : De heer Moors heeft het woord.

De heer C. Moors (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, ik was niet van plan in deze interpellatie het woord te nemen, maar de laatste beschouwingen van mevrouw Neyts inzake de evolutie in het onderwijs zijn zeer belangrijk.

Ik zal eerst toch even inhaken op de grond van haar interpellatie, zijnde de onderwijssituatie in Brussel en de gevolgen van de besparingen, onder meer naar aanleiding van het bepalen van het leerlingencoefficiënt.

Mevrouw Neyts, ik kan u volgen in uw bezorgdheid omtrent het onderwijs in Brussel. Mijn vraag is de volgende : in welke mate is het besparingselement in Brussel, afgezien van de gunstige voorwaarden die de Brusselse scholen hebben, afwijkend van het besparingspatroon, toegepast in Vlaanderen ? Ik zou graag weten of de Brusselse scholen omwille van hun specificiteit, die volgens mij ligt in de kleinschaligheid, meer zouden worden getroffen dan andere soortgelijke scholen in Vlaanderen.

U maakte fundamentele bedenkingen in verband met het aantal scholen in het secundair onderwijs. Zijn er te veel scholen in het secundair onderwijs ? Zijn er te veel kleine scholen ? Bieden de te kleine scholen te veel afdelingen en richtingen aan ? Is er daardoor een aantasting van de kwaliteit van het onderwijs ?

De laatste tijd wordt wel eens gezegd dat er een te groot aantal scholen is, dat zij verplicht worden een minimum aantal opleidingen aan te bieden, waardoor de concurrentie verscherpt tussen de scholen en waardoor binnen elke school de neiging bestaat zoveel mogelijk richtingen in stand te houden, teneinde bepaalde jobs te vrijwaren. Volgens sommigen zou hierdoor de kwaliteit in vraag worden gesteld.

Zoals Mevrouw Neyts meen ik dat wij niet blind moeten zijn voor de toekomst ; wij moeten echter niet blijven praten, maar wij moeten gedetailleerd kunnen bewijzen dat de grootte van de school – of de klein-

heid ervan – een element is dat de kwaliteit zou kunnen aantasten.

Mijnheer de Minister, ik pleit ervoor dat deze problematiek zeker in de komende maanden hier zou worden besproken.

De Voorzitter : De heer Vanhorenbeek heeft het woord.

De heer L. Vanhorenbeek (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, namens mijn fractie wens ik aansluitend op de deskundige vragen en de cijfers die mevrouw Neyts naar voren heeft gebracht, alsook op de bedenkingen van de heer Moors, enkele bedenkingen te maken.

Het is inderdaad zo dat, gezien de gunstnormen voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel, het onderwijs in Brussel zeker niet stiefmoederlijk werd behandeld. Wel vraagt onze fractie zich af of gunstnormen verlenen aan het Nederlands onderwijs wel voldoende is. Indien wij ons enkel zouden beroepen op de gunstnormen, zou het wel eens kunnen dat in Brussel het Nederlandstalig onderwijs meer en meer zou worden gemarginaliseerd.

De schoolbevolking van de Nederlandstalige scholen begint meer en meer – wat duidelijk blijkt uit cijfers en statistieken – uit Franstaligen en anderstaligen te bestaan. Dit vormt een bedreiging voor het Nederlandstalig karakter van onze Vlaamse scholen en het dreigt ook onze Vlaamse scholen te Brussel zwaar te hypothekeren.

Vervolgens zijn wij ervan overtuigd dat, indien deze trend zou worden verdergezet, het niveau en de kwaliteit van het Nederlandstalig onderwijs zal dalen.

Vandaar dat ik, namens mijn fractie, aandrings op een nieuwe en duidelijke onderwijsbeleidsvisie, om de Nederlandstalige scholen in Brussel te laten overleven, om de kwaliteit te kunnen blijven waarborgen, om te vermijden dat bezorgde Vlaamse ouders hun kinderen niet naar een Nederlandstalige school in de periferie zouden sturen zoals dit momenteel reeds het geval is, om te vermijden dat Vlaamse scholen uiteindelijk Franstalige witte scholen zouden worden en dat Frans-

Vanhorenbeek

talige scholen bruine anderstalige scholen zouden worden. Om dit alles te vermijden dringt zich een duidelijke visie op en een beleid op langere termijn.

Wij vertrekken van de vraag tot welke doelgroep het Nederlandstalig onderwijs in Brussel zich richt. Moeten wij ons alleen beperken tot de Vlaamse kinderen ? Moet het Nederlandstalig onderwijs zich ook openstellen voor anderstaligen, zowel voor anderstaligen uit migrantenmiddens als voor kinderen van Europese ambtenaren die hier zijn gevestigd ?

Mijnheer de Minister, wij zijn ervan overtuigd dat in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel moet worden geïnvesteerd.

Ten eerste, moet er een goede en duidelijk omschreven omkadering komen met bijzondere taakleraren en taalleraren.

Ten tweede, moet er een bijscholing komen voor deze leerkrachten die toch in een zeer specifieke situatie zijn terecht gekomen omwille van hun omgang in een Nederlandstalige school met kinderen die deze taal weinig of bijna niet begrijpen. Het vergt inderdaad een specifieke bijscholing om met een dergelijke heterogeen samengestelde klas te werken. Deze investering in omkadering en bijscholing is ons inziens nodig om ook de groeiende demotivering van de leerkrachten in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel op te vangen en om in elk geval de Nederlandstaligheid van onze Vlaamse scholen te Brussel te waarborgen en te verzekeren.

Wij durven dan ook aandringen op een globale beleidsvisie, die — en ik sluit mij hier aan bij wat mevrouw Neyts heeft gezegd — vertrekt van een moratorium en waarbij via bijvoorbeeld een vijfjarenplan — het mag ook een tienjarenplan zijn — wordt geopteerd voor de kwaliteit van het Vlaams onderwijs te Brussel. Er moeten bepaalde schikkingen worden getroffen voor anderstaligen, maar de kwaliteit voor de Vlaamse kinderen moet gewaarborgd worden.

Ik wil een pleidooi houden voor een offensieve strategie in plaats van een

defensieve, beschermende strategie die nu in de gunstnormen is verwerkt. Gunstnormen wil zeggen beschermen en dat is dus defensief. Wij moeten offensief optreden, wij moeten in de aanval gaan. Wij moeten een duidelijke beleidsvisie ontwikkelen en een politieke beslissing nemen om in de omkadering en de bijscholing van onze Vlaamse leerkrachten te Brussel meer te durven investeren. **(Applaus bij de meerderheid)**

De Voorzitter : De heer Verreycken heeft het woord.

De heer W. Verreycken : De heer Gryp heeft vandaag in de Brusselse Raad gezegd dat de liefde van Vlaanderen voor Brussel misschien wel bekoeld is sinds Brussel een derde Gewest is. Die betreuenswaardige vaststelling dienen wij vanuit deze Raad met daden tegen te spreken.

Ik leg er de nadruk op dat het Vlaams Blok alle steun zal verlenen aan een initiatief om Nederlandstalige kinderen in Brussel vooruit te helpen.

Ik hoop dat de Minister de vragen van de interpellanten in die ondersteunende zin zal kunnen beantwoorden.

In een Brusselse opiniepeiling die ik vandaag heb ontvangen wordt aangegeven dat de Vlamingen menen dat 67 ten honderd van de Brusselaars Vlamingen zijn. Wat juist is. Er is evenwel het feit dat in die 67 ten honderd een heel deel verfranste en Franssprekende Vlamingen zitten. Inderdaad, in Brussel zijn Franssprekende Vlamingen, maar toch zijn er 67 ten honderd Vlamingen in Brussel. Wanneer wij die mensen kunnen helpen via een beleid dat vanuit Vlaanderen Vlaamse kinderen bevoordeelt, dan sta ik daar achter.

De Voorzitter : Ministers Coens heeft het woord.

De heer D. Coens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik zou willen zeggen, hoe later op de avond hoe interessanter de materie en hoe fundamenteler wij kunnen spreken over de onderwijsproblematiek in Vlaanderen en uiteraard ook over het Nederlandstalig onderwijs in Brussel.

Mevrouw Neyts, ik kan het u hele-

maal niet kwalijk nemen dat u steeds opnieuw de aandacht voor deze problematiek vraagt. Ik zou enkel wensen dat behalve de geïnteresseerden, die hier aanwezig zijn, er nog veel meer zouden zijn, die deze problematiek op de voet volgen. Bijzonder vanuit Brussel waar u niet met velen zijt, is u begaan met deze problematiek, die u terecht in de Vlaamse Raad naar voren brengt.

Wat mij betreft kan ik niet zeggen dat mijn liefde voor Brussel bekoelt. Integendeel, ik zal dat zeer bondig pogen aan te tonen met feiten en intenties, die ik nu, in antwoord op de interpellatie, naar voren breng.

Het breder opentrekken van het debat door uzelf, mevrouw Neyts, en door de collega's die zich bij de interpellatie hebben aangesloten, verheugt mij. Het gaat ook niet alleen om één of andere voorkeurregeling door afwijkingen op het systeem te voorzien. Het is belangrijk dat wij de consensus bevestigen in de Vlaamse Gemeenschap, dus inclusief Brussel, inzake deze intenties ten opzichte van het Nederlandstalig onderwijs. Wij hebben, gezien de actuele situatie en de latere ontwikkelingen, in Brussel, in ons land, in Europa en in de wereld er alle belang bij dat de Vlaamse cultuur, en bijgevolg het Vlaams onderwijs, volwaardig aan zijn trekken kan komen. Wij zullen daarbij rekening moeten houden met de anderstaligen die zich tot het Nederlandstalig onderwijs wensen te richten. Ons potentieel bedraagt 67 ten honderd.

Ons Nederlandstalig onderwijs met zijn kwalitatief aanbod zal zich in alle openheid moeten richten naar personen met andere talen en andere culturen.

Dit geldt vooral voor de Europese hoofdstad die ook onze hoofdstad is, namelijk Brussel. Ons Nederlandstalig onderwijs moet zich dus zonder complexen, in al zijn eigenheid, openstellen met nog meer meertalig onderricht. Dat zal niet eenvoudig te realiseren zijn.

Ik wijs er trouwens op dat er, behalve Nederlands- en Franstalig onderwijs, in Brussel ook andersoortig onderwijs tot stand kwam dat een grote attractiviteit kent, bijvoorbeeld de

Coens

Europese school en scholen vanuit andere landen die hier ook het nodige prestige opbouwen en waarvoor het betrokken milieu veel geld overheeft.

Ik wens het probleem nog even ruimer te stellen en haal hiermee elementen aan die ik vooreerst niet van plan was te behandelen. Er is ook het Nederlandstalig onderwijs in de rand van Brussel. Hoewel deze scholen — dat heeft niets te maken met netten — met eenzelfde probleem kampen als die in negentien Brusselse gemeenten waarvoor een speciale benadering werd uitgewerkt, kunnen zij hiervan niet profiteren. Ook daar doet zich het fenomeen van de verfransing of de verinternationalisering voor. Men kan dat niet los daarvan zien. Wij moeten het open, eerlijk en op een breder niveau durven stellen.

Tenslotte werd hier ook het probleem aangebracht van wat wij eigenlijk willen. Ik denk dat de scholen nu en in de toekomst een minimum aan schaalgrootte moeten hebben om kwalitatief onderwijs te kunnen geven en het schoolmanagement te kunnen realiseren. Wij hebben dat in de voorbije dagen en weken op diverse Europese en internationale bijeenkomsten, uitgaande van de OESO en de Europese Gemeenschap, kunnen vaststellen. Een school leiden is een complexe onderneming. U moet ondersteuning hebben. Het is niet alleen een kwestie van klassen en van normen, maar van alles wat begeleidend noodzakelijk is om volwaardig onderwijs te kunnen geven.

Welnu, een bepaalde schaal is nodig. Dat wil niet zeggen, ik ben het met u eens, dat wij nu enkel aan mastodonten moeten denken. Ik heb de ontredde in Parijs gezien. Wij waren daar toevallig voor de OESO-conferentie. Dat stemt tot nadenken. Men heeft bij onze zuiderburen te lang te weinig in onderwijs geïnvesteerd. Wij komen er niet slecht uit. Ik zal de gelegenheid hebben in de Onderwijscommissie uiteen te zetten wat België doet, wat de andere landen doen, hoe onze omkadering en de omkadering bij anderen is, enzovoort, en dit op basis van gegevens waarover wij nu beschikken.

Ik denk ook dat het goed is dat ons land in het algemeen en de Vlaamse Gemeenschap in het bijzonder steeds behoorlijk in ons onderwijs heeft geïnvesteerd. Hier spreek ik tot overtuiging, maar sommigen vinden dat wij teveel in onderwijs investeren. Ik heb tot mijn verbazing uit bepaalde hoeken soms vernomen dat wij veel minder zouden moeten investeren en dat wij drastisch zouden kunnen besparen. Ik ben het daar dus niet mee eens. U moet wel zuinig omspringen met het geïnvesteerde geld. Het geld moet goed worden besteed. Degenen die denken dat wij in onderwijs heel veel kunnen besparen, vergissen zich.

Bovendien staan wij op de vrije keuze. Dat is ook waardevol — ik ben daar niet beschaamd voor — en het is een belangrijk element. Ook op Europees vlak komt men terug van de idee dat het allemaal een structuur moet zijn waarin iedereen en elke denkrichting zich moet kunnen terugvinden. Ik vind het zeer waardevol dat wij diverse pedagogische projecten kunnen handhaven en een vrije keuze kunnen verzekeren. Dat is en blijft van belang. Er moet daarvoor ook een prijs worden betaald. Dat is juist, maar voor mij is het van belang dat welk onderwijs men ook kiest — en dat is een fundamenteel recht — het moet kwalitatief zijn. En dat is veelal pas mogelijk als het een zekere schaalgrootte bezit.

Het onderwijs in Brussel moet dus op een specifieke wijze worden benaderd. Dat geldt trouwens ook voor het onderwijs in bepaalde landelijke gebieden. Voor buitenstaanders kan het belachelijk en onlogisch lijken dat het Nederlandstalig onderwijs in Brussel wordt gelijkgeschakeld met het onderwijs in bepaalde landelijke gebieden. Ik heb zondag nog in Diksmuide met mensen uit diverse schoolnetten gesproken en vastgesteld hoe moeilijk zij het hebben om met de huidige omkaderingsvoorschriften leefbare scholen in stand te houden. Er moeten op dit vlak beslist maatregelen worden genomen. Het regionaal aspect van het onderwijs is inderdaad belangrijk. Ook het onderwijs in grootsteden als Antwerpen en Gent heeft specifieke noden.

Het probleem is ingewikkeld. Het

ergste wat wij kunnen doen is het centralisme ten top drijven. Op het ogenblik ervaart men in Frankrijk de nadelige gevolgen van een dergelijke aanpak. Gedurende jaren werd daar immers alles geregeld vanuit Parijs. Wij moeten gebruik maken van onze autonomie om deze problematiek grondig aan te pakken.

Het volstaat niet na te gaan of een moratorium al dan niet aanvaardbaar is. Wij moeten tevens overwegen of, met alle respect voor de mogelijkheid van de vrije keuze, het ook niet wenselijk zou zijn het gemeenschapsonderwijs, het stedelijk, het provinciaal en het vrij onderwijs te reorganiseren. Ik wil dat verder met u bespreken, maar dan liefst op basis van cijfers en van een lange termijnplanning. Mijn negen jaar lange ervaring met deze materie heeft mij geleerd dat je niet meteen maatregelen op dit terrein kunt nemen. Zo een structurele aanpassing vergt jaren. Een zo groot mogelijke consensus is hierbij van groot belang. Het is een zaak van de Vlamingen om voor Brussel in die zin iets uit te werken. Ook de evaluatie van de normering is hierbij belangrijk, maar niet essentieel. De vraag is welk aanbod wij in Brussel in stand willen houden als zijnde werkelijk noodzakelijk voor onze cultuur in de hoofdstad, in de Europese hoofdstad.

Voor dit schooljaar moesten wij 0,6 ten honderd besparen, gekoppeld aan een verrekening van de denataliteit, maar ermee rekening houdend dat wij beginnen tellen op 1 februari. Voor de kleine instellingen wordt het basisurenpakket behouden. Voor de kleine instellingen in Brussel is er geen verrekening van de denataliteit. Daarvoor is het aanwendingspercentage 99,4. Ik wijs er wel op dat de regel is dat het algemene aanwendingspercentage 98,2 bedraagt, enerzijds houdt dit cijfer verband met een lineaire besparing van 0,6, en anderzijds met de verrekening van de denataliteit die je sowieso krijgt als je op 1 oktober zou beginnen tellen; maar vermits wij tellen op 1 februari van het voorgaande schooljaar, moet er lineair 1,2 ten honderd afgetrokken worden.

De definitieve cijfers van het aantal uren dat in Brussel verloren is gegaan, hebben wij nog niet. Volgens

Coens

recente aanwijzingen zouden het toch geen 1.080 uren zijn. Zodra ik die definitieve cijfers heb zal ik die bezorgen zowel aan mevrouw Neyts als aan al degenen die zich voor het onderwijs in Brussel interesseren.

Het gemeenschapsonderwijs heeft inderdaad relatief gezien meer uren verloren dan de andere netten. De reden daarvoor is dat er in het gemeenschapsonderwijs alleen type I-scholen waren met een grotere leerlingencoefficiënt en een grotere omkadering dan de type II-scholen die in het gesubsidieerd onderwijs, meer bepaald het vrij onderwijs te vinden waren. Als men de leerlingencoefficiënt nu bekijkt, zal men constateren dat de lat iets meer gelijk ligt en dat is niet een kwestie van net, maar wel van type. Dat geldt minstens evenzeer voor de type I-scholen van het vrij gesubsidieerd onderwijs, die ook een groter verlies hebben dan de scholen van type II, omdat II een veel geringere omkadering heeft.

Volgens onze berekeningen betreft het 36 ambten of een goede 800 uur,

In haar interpellatie tot Minister D. Coens (CVP) betreffende de toestand van het Nederlandstalig onderwijs te Brussel kreeg mevrouw A.-M. Neyts-Uyttebroeck (PW) bijval van Raadssecretaris C. Moors (CVP)

maar de definitieve cijfers zal ik u nog bezorgen. Hoe minder verlies, hoe beter, uiteraard.

Wij hebben ook de netten aangespoord om maximaal gebruik te maken van een solidariteitsreserve. De ARGO heeft dat op een voortreffelijke wijze gedaan voor Brussel. Zij hebben 321 uur uit eigen solidariteit opgebracht voor de 9 vragende Brusselse gemeenschapsscholen. Ik vind dit de moeite waard.

Wat het rollend fonds betreft komt Brussel relatief beter aan zijn trekken dan de rest van Vlaanderen. Het betreft samen 50 uur, wat toch niet niets is. Collega Gryp is met een delegatie van het Brussels onderwijs tot mij gekomen. Namens alle Vlamingen in Brussel hadden zij een tweetal verzoeken die ook werden toegestaan. Wij hebben niet alle vragen positief kunnen beantwoorden niet wat het rollend fonds, noch wat de netten van het vrij- of het stedelijk onderwijs betreft. Men moet de resultaten bekijken. Ik zal per school de cijfers van de omkadering geven. U zal zien dat wij niet op alle vragen konden ingaan op gevaar af onbillijk te zijn tegenover het geheel van de onderwijsverstrekking.

De heer L. Vanhorenbeek : Over hoeveel uren gaat het ?

Minister D. Coens : Wij hebben 49 uren, om precies te zijn, gehaald uit het rollend fonds.

De heer L. Vanhorenbeek : Verdeeld over alle niveau's ?

Minister D. Coens : Ik heb de precieze gegevens daarover niet bij me maar kan ze geven als u dat wenst. Het meeste ging naar het secundair onderwijs, want daar rijzen ook de problemen, omdat het aanbod in de diverse richtingen gewaarborgd moet blijven. Ik zal u de definitieve cijfers toesturen. Ook de leden van de Onderwijscommissie van de Brusselse Raad en de Voorzitter van de Vlaamse Raad zullen ze ontvangen.

Ik denk dat u het met mij eens bent dat ik optimaal inga op uw vragen, mevrouw Neyts en allen die zich bij u hebben aangesloten. Dit wordt ingegeven door de wezenlijke zorg die

wij moeten hebben en waarvan ik nu nog meer overtuigd ben dan jaren geleden. Dit alles moet echter worden geplaatst in een toekomstperspectief dat niet verkrampd en protectionistisch mag zijn, maar open, realistisch en offensief, zodat wij in Brussel ons onderwijs kunnen aanbieden aan een Vlaamse en internationale gemeenschap die zich aan het vormen is.

Tot slot wijs ik er op dat wij inspanningen moeten leveren. Ik stel vast dat het niet eenvoudig is te herverdelen, want dan reageert de rest van Vlaanderen. Wij moeten iets meer opbrengen voor de versterking van het onderwijs in Brussel. Ik hoop dat dat kan in solidariteit met de rest van Vlaanderen, maar dat is niet zo evident. Wij moeten dan rekening houden met een relatief kleine meerkost, hoewel een structuurplan ons kan helpen op langere termijn door een grotere rentabiliteit, een zekere grootschaligheid, de leefbaarheid van onze instellingen te waarborgen en dat is minder duur. In overleg met de netten moeten we streven naar wat voor hen het beste is.

Belangrijk is in elk geval dat we het Nederlandstalig onderwijs in Brussel structureel blijven waarborgen als een belangrijk element van wat Vlaanderen in België en in Europa te bieden heeft. **(Applaus bij de VU)**

De Voorzitter : De heer Vanhorenbeek heeft het woord.

De heer L. Vanhorenbeek : Mijnheer de Voorzitter, sta mij toe aan de Minister nog een korte vraag te stellen.

Mijnheer de Minister, u weet dat gisteren het Adviescomité voor Brussel werd geïnstalleerd in het kader van de Vlaamse Raad. Het zou misschien interessant zijn mocht u aan de voorzitter van die Commissie, overigens een eminent partijlid, de heer Van Rompuy, ook de documenten bezorgen die u aan de Brusselaars en aan de Onderwijscommissie beloofde, zodat dit bij het pakket van de besprekingen kan worden gevoegd.

De Voorzitter : Mevrouw Neyts heeft het woord.

Mevrouw A.-M. Neyts-Uyttebroeck : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, eerst en vooral dank ik de collega's die deze interpellatie zijn bijgetreden. Ik waardeer dat ten eerste en ook de perspectieven die zij hebben geopend. Tevens dank ik de Minister voor zijn antwoord.

Mijnheer de Minister, ik onthoud daaruit vooral dat u akkoord gaat om de situatie in Brussel grondig te onderzoeken maar ook in bepaalde andere gebieden waar zich specifieke spreidingsproblemen stellen. U heeft ook gezegd bereid te zijn te onderzoeken of en hoe het moratorium zou kunnen worden afgekondigd voor een bepaalde periode, maar dat dit voor u een structuurplan impliceert. Ik wil daar graag aan meewerken.

Tot slot wil ik nog de wens formuleren dat wij niet moeten meemaken wat ik genoemd heb sluipende besluitvorming maar dat er integendeel een open discussie zou worden gevoerd.

Minister D. Coens : Wat hier werd gezegd is daartoe een goede aanzet.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij

aan het einde gekomen van onze werkzaamheden.

Ik stel voor het bepalen van datum, uur en agenda voor de volgende Openbare Vergadering aan het Bureau en uw Voorzitter over te laten.

Geen bezwaar ? *(Instemming)*

De vergadering is gesloten.

— *De vergadering wordt gesloten om 19.40 uur.*
